ΚΑΜΙΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ Ή ΔΕΞΙΑ, ΚΑΜΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΑ!

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμ. Φύλλου 138
ΜΑΪΟΣ 2014
1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Τα ανακυκλωμένα πολιτικά σκουπίδια της εξουσίας σε προσκαλούν να τα δοκιμάσεις ξανά. Μην υποκύπτεις!...

1,5 ΕΥΡΩ

Τα ανακυκλωμένα πολιτικά σκουπίδια της εξουσίας σε προσκαλούν να τα δοκιμάσεις ξανά. Μην υποκύπτεις!...

ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ

ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ

Επειδή, Ψηφίζω σημαίνει: Παραδίνομαι στην εκμετάλλευση, ενισχύω την Εξουσία

Πέμπτη 15 Μαΐου, ώρα 6 μμ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
στα ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ
του Πανεπιστημίου της Αθήνας

ΑΝΑΡΧΙΚΟ
ΑΝΤΙΕΚΛΟΓΙΚΟ ΔΙΗΜΕΡΟ
ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ

Παρασκευή 16 Μαΐου, ώρα 6^{30} μμ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στο ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ της Αθήνας
(κτίριο Γκίνη)
Με θέμα: «Κρίση», Εκλογές
και ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ... ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ να διατείνονται οι κάθε λογής θιασώτες του κρατισμού και υπέρμαχοι της δημοκρατίας, αριστεροί και δεξιοί, ότι η ψήφος αποτελεί το ύψιστο δημοκρατικό δικαίωμα, την υπέρτατη έκφραση της λαϊκής βούλησης, διαμέσου της οποίας οι πολίτες «τιμωρούν» ή «δικαιώνουν» τα προγράμματα των κομμάτων ή τις πολιτικές, που αυτά εφαρμόζουν, όταν συμμετέχουν στην κυβερνητική διαχείριση. Με άλλα λόγια, η ψήφος σε ένα κόμμα αποτελεί την δήθεν ανόθευτη έκφραση της βούλησης ενός ψηφοφόρου να εκπροσωπηθεί από ένα κόμμα και φυσικά από τους βουλευτές του, αφού, σύμφωνα με το άρθρο 60 παρ. 1 του Συντάγματος, «οι βουλευτές έχουν απεριόριστο το δικαίωμα γνώμης και ψήφου κατά συνείδηση», ώστε να προασπίζουν το αποκαλούμενο γενικό συμφέρον και μάλιστα κατ' αντιδιαστολή προς το κομματικό.

Ο λόγος που επιμένουν είναι ένας και μοναδικός: η οποιαδήποτε εκδήλωση κοινωνικής συναίνεσης τούς είναι απαραίτητη όσο ποτέ. Δηλαδή, παρ' όλο που δεν μπορούν να κρύψουν ότι οι εναπομείναντες ψηφοφόροι συνιστούν, σχεδόν στο σύνολό τους, ανθρώπους, που έχουν προσαρτηθεί στις εξουσιαστικές λογικές, ότι, δηλαδή, δεν συναπαρτίζουν κοινωνικές ομάδες που ψηφίζουν σαν θύματα κάποιας «πολιτικής απάτης», συνεχίζουν να εκθειάζουν την συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία. Ταυτόχρονα, προσπαθώντας να υπολογίσουν τον βραχυπρόθεσμο αλλά και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο της κοινωνικής δυσαρέσκειας ενάντια στην πολιτική και τα κόμματα με αφορμή την «κρίση», χρησιμοποιούν την μέθοδο του «καρότου» για να συμπληρώσουν εκείνη του «μαστιγίου». Διατυμπανίζουν, δηλαδή, ότι συμφωνούν με την λαϊκή βούληση, για «πάταξη της διαφθοράς» σε όλα τα επίπεδα, υποσχόμενοι κινήσεις για την ανανέωση της πολιτικής, των κομματικών σχηματισμών και βέβαια του πολιτικού προσωπικού. Έτσι, η ανακύκλωση των κάθε λογής πολιτικών σκουπιδιών έρχεται να συγκρατήσει εντός της εκλογικής διαδικασίας, στ' όνομα τάχα της ανανέωσης του πολιτικού σκηνικού, όσο το δυνατόν περισσότερους ψηφοφόρους.

Αυτές οι κινήσεις, για την ώρα, παρά τον ισχνό τους αντίκτυπο ως αναφορά τα αναμενόμενα για τους εξουσιαστικούς σχεδιασμούς, δίνουν τον «τόνο» για την συνέχεια, αποτελούν δοκιμαστικές «παραστάσεις» στον δρόμο για ένα «ισορροπημένο» πολυκομματικό πλέον σύστημα. Έχουμε υποστηρίξει πρόσφατα, ότι η διαχείριση του εκλογικού αποτελέσματος αποτελεί μια διαδικασία που δεν αρχίζει την επόμενη των εκλογών. Κάθε «επεισόδιο» της προεκλογικής περιόδου, απλά επιβεβαιώνει του λόγου το αληθές. Πράγματι οι «ραγδαίες εξελίξεις», που «προκύπτουν» -λόγου χάρη με αφορμή την υπόθεση «Μπαλτάκου»- γρήγορα ρυθμίζονται ώστε οι ισορροπίες να μην διαταραχθούν σε τέτοιο βαθμό, που να αλλοιώνονται οι γενικότερες συμφωνίες κυρίως των κραταιών παρ' όλα αυτά κομμάτων (Συριζα, ΝΔ, ΚΚΕ, ΔΗΜΑΡ) και οι ελεγχόμενοι συσχετισμοί με τα «μικρότερα». Διαγκωνίζονται τα πολιτικά όρνια κάθε είδους για μια καλύ-

Δύο επέτειοι σε μία ημέρα, η καθεμία με τη σημασία της...

Όλοι βέβαια θυμόμαστε την 23η του Απρίλη του 2010. Ήταν εκείνη η χαρούμενη ανοιξιάτικη μέρα που ο ανεκδιήγητος ΓΑΠ ανακοίνωσε με έκτακτο διάγγελμα από το Καστελλόριζο την υπαγωγή της χώρας στον «μηχανισμό στήριξης». Η σκηνοθεσία τού διαγγέλματος ήταν ομολογουμένως αξιοπρόσεκτη: από τη μωβ γραβάτα του Παπανδρέου τού Γ' και το γραφικό φόντο με τις ψαρόβαρκες ως το αφήγημα για τα απάνεμα λιμάνια και τις νέες Οδύσσειες. Τέσσερα χρόνια μετά σχεδόν οι πάντες έχουν ξεχάσει τον τελευταίο διάδοχο του Οίκου των Παπανδρέου, αλλά ζουν την πραγματικότητα τής «στήριξης». Δεν θα επιχειρήσουμε σύντομη έστω ανασκόπηση, γιατί είναι πράγματα και καταστάσεις που αφ' ενός έχουν χιλιοειπωθεί, αφ' ετέρου κοντεύουμε να συνηθίσουμε την απανθρωπιά, τη λεηλασία, την απελπισία και την διαπόμπευση. Φυσιολογικά πράγματα. Αξίζει όμως μια αναφορά σε μια κατάσταση που είτε αποσιωπάται είτε προβάλλεται με τα γνωστά δημοσιογραφικά «κλισέ»: ότι τα μπουντρούμια έχουν αρχίσει να γεμίζουν από μια νέα κατηγορία φυλακισμένων: για «**χρέη προς το**

κού διλήμματος: Ή ν' αφήσω να συνεχισθή ο αγών και να γίνη ολοκαύτωμα, ή υπείκων εις τας παρακλήσεις όλων των ηγητόρων του στρατού ν' αναλάβω την πρωτοβουλίαν της συνθηκολογήσεως [...] ΕΤΟΛΜΗΣΑ. «Τολμήσας» δεν υπελόγισα ευθύνας. Μεταχειρίζομαι την λέξη «τόλμη» διότι ως είπεν και ο στρατηγός Πάγκαλος η απόφασις δια συνθηκολόγησιν είναι γενναιοτέρα πράξις από την ατομική επί του πεδίου ανδρείαν. [...] Μέχρι σήμερον δεν μετενόησα δια το τόλμημά μου. Τουναντίον αισθάνομαι υπερηφάνειαν». (Απομνημονεύματα Γεωργίου Τσολάκογλου, εκδ. Ακρόπολις, 1959, σ. 133)

Δεν «διεμαρτυρήθη» καθόλου ο Τσολάκογλου; Πως! Διαμαρτυρήθηκε στον Γιοντλ, επειδή οι ντροπιασμένοι μουσολινικοί βομβάρδιζαν από εκδίκηση άμαχο πληθυσμό στην Ήπειρο, κατά παράβαση του πρώτου Πρωτόκολλου Παράδοσης. Και βέβαια οι Χιτλερικοί τού αναγνώρισαν «δίκιο», αλλά, όπως πάντα σ' αυτές τις περιπτώσεις, ισχύει η Γαλατική φράση «Ουαί τοις ηττημένοις».

Είναι τυχαία η σύμπτωση αυτών των δύο επετείων; Πιθανώς, δεν έχουμε περισσότερα στοιχεία για το αντίθετο. Ωστόσο, υπάρχει από την πλευρά των «εταίρων» μια επιμονή να λαμβάνουν, ή καλύτερα να επισημοποιούν τις αποφάσεις τους για την Ελλάδα σε σημαδιακές ιστορικές ημερομηνίες όπως την 25η Μαρτίου και την 28η Οκτωβρη. Υποθέτουμε ότι θα έχουν τους λόγους τους.

Πάντως, απ' όποια πλευρά και να εξετάσουμε την χρονολογική

Παραμένει όμως τόσο Γιώργος Παπανδρέου, τόσο –πως να το περιγράψω τώρα– χαριτωμένος και σιχαμερός μαζί!

Στις 20 Μάρτη η Μεγαλειότητά του βρέθηκε στο μαγικό Ντουμπάι σε μία πολύ σημαντική ομιλία, του συγγραφέα Τζόρνταν Σαπίρο με θέμα **τα videogames στην εκπαιδευτική διαδικασία**, λίγο-πολύ να διδάσκεται το Counter-Strike ή το Black-Ops στην τάξη. Ακριβώς το θέμα του Γιωργάκη ο οποίος ως γνωστόν είναι φανατικός gamer. Ο ΓΑΠ παρακολούθησε ή μάλλον κατάπιε τον Σαπίρο, –οπωσδήποτε θα κρατούσε και σημειώσεις– και όταν ήρθε η ώρα των ερωτήσεων με την ιδιότητα του "πρώην υπουργού παιδείας" έριξε το κρίσιμο ερώτημα: «*Οι Αρχαίοι Ελληνες πίστευαν ότι τα παιχνίδια, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες και άλλα είδη παιγνίων, είναι ένας τρόπος για να εκπαιδεύεις τους ανθρώπους. Πιστεύετε πως η χρήση τους κατά μία έννοια υπονομεύει την ιεραρχία στην εκπαίδευση; Βλέπετε πρακτικούς τρόπους για το πώς μπορούμε να προχωρήσουμε; Είναι κάτι που αναπτύσσεται;*»

Μόνο το πολύ ειδικό κοινό γνώριζε μέχρι προ τινός, ότι ο Γιώργος Παπανδρέου είναι βουλευτής του Πασοκ υπό τον Στρατάρχη της Κεντροαριστεράς, του Βαγγέλα του Βενιζέλου. Το έμαθαν όμως αρκετοί περισσότεροι όταν καταψήφισε ένα από τα τρία άρθρα του τελευταίου «πολυνομοσχεδίου» για την «ανακεφαλαιοποίηση» των τραπεζών.

Και να 'ταν μόνο αυτό; Μετά από λίγες μέρες έδωσε συνέντευξη στο Bloomberg καταγγέλοντας τον ...ανεξέλεγκτο καπιταλισμό.

Μετα από αυτά ο Γιώργος Πα-

φοφόρου να εκπροσωπηθεί από ένα κόμμα και φυσικά από τους βουλευτές του, αφού, σύμφωνα με το άρθρο 60 παρ. 1 του Συντάγματος, «οι βουλευτές έχουν απεριόριστο το δικαίωμα γνώμης και ψήφου κατά συνείδηση», ώστε να προασπίζουν το αποκαλούμενο γενικό συμφέρον και μάλιστα κατ' αντιδιαστολή προς το κομματικό.

Ο λόγος που επιμένουν είναι ένας και μοναδικός: η οποιαδήποτε εκδήλωση κοινωνικής συναίνεσης τούς είναι απαραίτητη όσο ποτέ. Δηλαδή, παρ' όλο που δεν μπορούν να κρύψουν ότι οι εναπομείναντες ψηφοφόροι συνιστούν, σχεδόν στο σύνολό τους, ανθρώπους, που έχουν προσαρτηθεί στις εξουσιαστικές λογικές, ότι, δηλαδή, δεν συναπαρτίζουν κοινωνικές ομάδες που ψηφίζουν σαν θύματα κάποιας «πολιτικής απάτης», συνεχίζουν να εκθειάζουν την συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία. Ταυτόχρονα, προσπαθώντας να υπολογίσουν τον βραχυπρόθεσμο αλλά και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο της κοινωνικής δυσαρέσκειας ενάντια στην πολιτική και τα κόμματα με αφορμή την «κρίση», χρησιμοποιούν την μέθοδο του «καρότου» για να συμπληρώσουν εκείνη του «μαστιγίου». Διατυμπανίζουν, δηλαδή, ότι συμφωνούν με την λαϊκή βούληση, για «πάταξη της διαφθοράς» σε όλα τα επίπεδα, υποσχόμενοι κινήσεις για την ανανέωση της πολιτικής, των κομματικών σχηματισμών και βέβαια του πολιτικού προσωπικού. Έτσι, η ανακύκλωση των κάθε λογής πολιτικών σκουπιδιών έρχεται να συγκρατήσει εντός της εκλογικής διαδικασίας, στ' όνομα τάχα της ανανέωσης του πολιτικού σκηνικού, όσο το δυνατόν περισσότερους ψηφοφόρους.

Αυτές οι κινήσεις, για την ώρα, παρά τον ισχνό τους αντίκτυπο ως αναφορά τα αναμενόμενα για τους εξουσιαστικούς σχεδιασμούς, δίνουν τον «τόνο» για την συνέχεια, αποτελούν δοκιμαστικές «παραστάσεις» στον δρόμο για ένα «ισορροπημένο» πολυκομματικό πλέον σύστημα. Έχουμε υποστηρίξει πρόσφατα, ότι η διαχείριση του εκλογικού αποτελέσματος αποτελεί μια διαδικασία που δεν αρχίζει την επόμενη των εκλογών. Κάθε «επεισόδιο» της προεκλογικής περιόδου, απλά επιβεβαιώνει του λόγου το αληθές. Πράγματι οι «ραγδαίες εξελίξεις», που «προκύπτουν» -λόγου χάρη με αφορμή την υπόθεση «Μπαλτάκου»- γρήγορα ρυθμίζονται ώστε οι ισορροπίες να μην διαταραχθούν σε τέτοιο βαθμό, που να αλλοιώνονται οι γενικότερες συμφωνίες κυρίως των κραταιών παρ' όλα αυτά κομμάτων (Συριζα, ΝΔ, ΚΚΕ, ΔΗΜΑΡ) και οι ελεγχόμενοι συσχετισμοί με τα «μικρότερα». Διαγκωνίζονται τα πολιτικά όρνια κάθε είδους για μια καλύτερη θέση την «επόμενη» ημέρα στα πλαίσια του κομματικού ανταγωνισμού; Φυσικά και το κάνουν.

Και οι υπό κατασκευή κομματικοί σχηματισμοί τύπου «Ελιάς» ή «Ποταμιού»; Εδώ, παρ' ότι η σύγχυση μεταξύ θλιβερού και γελοίου δοκιμάζει πράγματι κάθε όριο, η πρόθεση ώστε να υπάρχουν είτε υποτυπώδεις κινήσεις αναδίπλωσης, είτε έτοιμες εναλλακτικές λύσεις (μπαλαντέρ σε κάθε περίπτωση) είναι ολοφάνερη. Η ψήφος, όμως, όπως έχουμε ξαναπεί, λόγου χάρη στο Συ.ριζ.α. ή στο ΚΚΕ στηρίζει τα υπόλοιπα κόμματα που συμμετέχουν στο εκλογικό σκηνικό και το αντίστροφο ή μήπως όχι; Και με το παραπάνω θα απαντήσουμε και πάλι. Και οι αναρχικοί που βαδίζουν; Ο Νόαμ Τσόμσκι υποστηρίζει ότι «τα ρεύματα του αναρχισμού τα οποία πάντοτε θεωρούσα πιο πειστικά, επιδιώκουν μια άκρως οργανωμένη κοινωνία, η οποία ενσωματώνει πολλά διαφορετικά είδη δομών -χώρο εργασίας, κοινότητα και πολλαπλές άλλες μορφές εθελοντικών ενώσεων. Η κοινωνία, όμως, αυτή ελέγχεται από τους συμμετέχοντες και όχι απ' αυτούς που είναι σε θέση να δίνουν διαταγές- εκτός εάν η εξουσία μπορεί να δικαιολογηθεί, όπως συμβαίνει ορισμένες φορές σε συγκεκριμένες περιστάσεις».

Είμαστε, λοιπόν, απλά, ενάντιοι στην αυθεντία της εξουσίας, αναζητούμε μοντέλα άμεσης δημοκρατίας ώστε να βγούμε από την «κρίση», να αντεπεξέλθουμε στην «απουσία δημοκρατικού διαλόγου» και «συμμετοχής» των πολιτών, ώστε να διευρυνθεί ο αριθμός τους που μπορεί να συμμε-

Όλοι βέβαια θυμόμαστε την 23η του Απρίλη του 2010. Ήταν εκείνη η χαρούμενη ανοιξιάτικη μέρα που ο ανεκδιήγητος ΓΑΠ ανακοίνωσε με έκτακτο διάγγελμα από το Καστελλόριζο την υπαγωγή της χώρας στον «μηχανισμό στήριξης». Η σκηνοθεσία τού διαγγέλματος ήταν ομολογουμένως αξιοπρόσεκτη: από τη μωβ γραβάτα του Παπανδρέου τού Γ΄ και το γραφικό φόντο με τις ψαρόβαρκες ως το αφήγημα για τα απάνεμα λιμάνια και τις νέες Οδύσσειες. Τέσσερα χρόνια μετά σχεδόν οι πάντες έχουν ξεχάσει τον τελευταίο διάδοχο του Οίκου των Παπανδρέου, αλλά ζουν την πραγματικότητα τής «στήριξης». Δεν θα επιχειρήσουμε σύντομη έστω ανασκόπηση, γιατί είναι πράγματα και καταστάσεις που αφ' ενός έχουν χιλιοειπωθεί, αφ' ετέρου κοντεύουμε να συνηθίσουμε την απανθρωπιά, τη λεηλασία, την απελπισία και την διαπόμπευση. Φυσιολογικά πράγματα. Αξίζει όμως μια αναφορά σε μια κατάσταση που είτε αποσιωπάται είτε προβάλλεται με τα γνωστά δημοσιογραφικά «κλισέ»: ότι τα μπουντρούμια έχουν αρχίσει να γεμίζουν από μια νέα κατηγορία φυλακισμένων: για «**χρέη προς το Δημόσιο**», δηλαδή τα θύματα ενός ανελέητου πογκρόμ που εκτός των άλλων υφίστανται και τον ειδικό στιγματισμό που αναπαράγεται με χαιρεκακία χάρη στην προηγούμενη ιδιότητά τους. Πρώην ευκατάστατοι άνθρωποι και οικογενειάρχες, καταστηματάρχες που φαλίρισαν, ελευθεροεπαγγελματίες που τώρα δεν μπορούν να πληρώσουν ούτε τα ταμεία τους, και πολλοί νεο-πτωχοί που έμειναν στους πέντε δρόμους, δεν βγάζουν βέβαια τη μυστηριώδη γοητεία του κλασικού «παράνομου». Παρά ταύτα αποτελούν την νέα, ολοένα και αυξανόμενη «φυλή» των φυλακισμένων κάτι που έθεσε σε συναγερμό τους αποφασίζοντες στον ελλαδικό χώρο. Η λύση; Περισσότερες

και ο στρατηγός Πάγκαλος η απόφασις δια συνθηκολόγησιν είναι γενναιοτέρα πράξις από την ατομική επί του πεδίου ανδρείαν. [...] Μέχρι σήμερον δεν μετενόησα δια το τόλμημά μου. Τουναντίον αισθάνομαι υπερηφάνειαν». (Απομνημονεύματα Γεωργίου Τσολάκογλου, εκδ. Ακρόπολις, 1959, σ. 133)

Δεν «διεμαρτυρήθη» καθόλου ο Τσολάκογλου; Πως! Διαμαρτυρήθηκε στον Γιοντλ, επειδή οι ντροπιασμένοι μουσολινικοί βομβάρδιζαν από εκδίκηση άμαχο πληθυσμό στην Ήπειρο, κατά παράβαση του πρώτου Πρωτόκολλου Παράδοσης. Και βέβαια οι Χιτλερικοί τού αναγνώρισαν «δίκιο», αλλά, όπως πάντα σ' αυτές τις περιπτώσεις, ισχύει η Γαλατική φράση «Ουαί τοις ηττημένοις».

Είναι τυχαία η σύμπτωση αυτών των δύο επετείων; Πιθανώς, δεν έχουμε περισσότερα στοιχεία για το αντίθετο. Ωστόσο, υπάρχει από την πλευρά των «εταίρων» μια επιμονή να λαμβάνουν, ή καλύτερα να επισημοποιούν τις αποφάσεις τους για την Ελλάδα σε σημαδιακές ιστορικές ημερομηνίες όπως την 25η Μαρτίου και την 28η Οκτωβρη. Υποθέτουμε ότι θα έχουν τους λόγους τους.

Πάντως, απ' όποια πλευρά και να εξετάσουμε την χρονολογική σύμπτωση, είναι ξεκάθαρο πως υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα στην συνθηκολόγηση μετά από στρατιωτική ήττα και στο να εμφανίζεται ως αναπόφευκτη η υπογραφή «μνημονίου», που οδηγεί σε πανωλεθρία το μεγαλύτερο μέρος το ελλαδικού πληθυσμού, ενώ η άρνηση του «χρέους» θα μπορούσε να οδηγήσει σε πανικόβλητη υποχώρηση τους ευρωπαίους εταίρους, τουλάχιστον...

Στα άδυτα του play-room του ΓΑΠ

Μέρες που είναι, τί να κάνει αυτή η ψυχή; Στην εποχή των μεγαλείων Του, διαδιδόταν, προφανώς από τον ίδιο ότι όταν τελειώσει ευδοκίμως την πρωθυπουργική του θητεία, θα πάρει κάποια πολύ ση-

οποίος ως γνωστόν είναι φανατικός gamer. Ο ΓΑΠ παρακολούθησε ή μάλλον κατάπιε τον Σαπίρο, –οπωσδηποτε θα κρατούσε και σημειώσεις– και όταν ήρθε η ώρα των ερωτήσεων με την ιδιότητα τού «πρώην υπουργού παιδείας» έριξε το κρίσιμο ερώτημα: «*Οι Αρχαίοι Ελληνες πίστευαν ότι τα παιχνίδια, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες και άλλα είδη παιγνίων, είναι ένας τρόπος για να εκπαιδεύεις τους ανθρώπους. Πιστεύετε πως η χρήση τους κατά μία έννοια υπονομεύει την ιεραρχία στην εκπαίδευση; Βλέπετε πρακτικούς τρόπους για το πώς μπορούμε να προχωρήσουμε; Είναι κάτι που αναπτύσσεται;*»

Μόνο το πολύ ειδικό κοινό γνώριζε μεχρι προ τινός, ότι ο Γιώργος Παπανδρέου είναι βουλευτής του Πασοκ υπό τον Στρατάρχη της Κεντροαριστεράς, του Βαγγέλα του Βενιζέλου. Το έμαθαν όμως αρκετοί περισσότεροι όταν καταψήφισε ένα από τα τρία άρθρα του τελευταίου «πολυνομοσχεδίου» για την «ανακεφαλαιοποίηση» των τραπεζών.

Και να 'ταν μόνο αυτό; Μετά από λίγες μέρες έδωσε συνέντευξη στο Bloomberg καταγγέλοντας τον ...ανεξέλεγκτο καπιταλισμό.

Μετα από αυτά ο Γιώργος Παπανδρέου φαίνεται να έχει βάλει πλώρη για τον ΣΥΡΙΖΑ, με κάποιον ειδικό ρόλο άξιο για έναν Παπανδρέου, ας πούμε σύμβουλος του Τσίπρα. Θα γίνει πυρηνική σύντηξη, αληθινό brainstorming! Είναι και οι δυο τους τόσο ανίκανοι που είμαστε πρόθυμοι να οργανώσουμε εκστρατεία για να γίνει πράξη αυτή η ιστορική συνάντηση.

Ας του μάθει του Τσίπρα μερικά αγγλικούλια τουλάχιστον, αφού είναι η μητρική του γλώσσα. Αυτή η «southern» προφορά του Τσίπρα είναι ανυπόφορη!

Μερικές ασήμαντες ειδήσεις που μπορείτε να παραλείψετε

Στις 31 Μαρτίου όπως είναι γνωστό ψηφίστηκε από τη Βουλή, με

Αυτές οι κινήσεις, για την ώρα, παρά τον ισχνό τους αντίκτυπο ως αναφορά τα αναμενόμενα για τους εξουσιαστικούς σχεδιασμούς, δίνουν τον «τόνο» για την συνέχεια, αποτελούν δοκιμαστικές «παραστάσεις» στον δρόμο για ένα «ισορροπημένο» πολυκομματικό πλέον σύστημα. Έχουμε υποστηρίξει πρόσφατα, ότι η διαχείριση του εκλογικού αποτελέσματος αποτελεί μια διαδικασία που δεν αρχίζει την επόμενη των εκλογών. Κάθε «επεισόδιο» της προεκλογικής περιόδου, απλά επιβεβαιώνει του λόγου το αληθές. Πράγματι οι «ραγδαίες εξελίξεις», που «προκύπτουν» -λόγου χάρη με αφορμή την υπόθεση «Μπαλτάκου»- γρήγορα ρυθμίζονται ώστε οι ισορροπίες να μην διαταραχθούν σε τέτοιο βαθμό, που να αλλοιώνονται οι γενικότερες συμφωνίες κυρίως των κραταιών παρ' όλα αυτά κομμάτων (Συριζα, ΝΔ, ΚΚΕ, ΔΗΜΑΡ) και οι ελεγχόμενοι συσχετισμοί με τα «μικρότερα». Διαγκωνίζονται τα πολιτικά όρνια κάθε είδους για μια καλύτερη θέση την «επόμενη» ημέρα στα πλαίσια του κομματικού ανταγωνισμού; Φυσικά και το κάνουν.

Και οι υπό κατασκευή κομματικοί σχηματισμοί τύπου «Ελιάς» ή «Ποταμιού»; Εδώ, παρ' ότι η σύγχυση μεταξύ θλιβερού και γελοίου δοκιμάζει πράγματι κάθε όριο, η πρόθεση ώστε να υπάρχουν είτε υποτυπώδεις κινήσεις αναδίπλωσης, είτε έτοιμες εναλλακτικές λύσεις (μπαλαντέρ σε κάθε περίπτωση) είναι ολοφάνερη. Η ψήφος, όμως, όπως έχουμε ξαναπεί, λόγου χάρη στο Συ.ριζ.α. ή στο ΚΚΕ στηρίζει τα υπόλοιπα κόμματα που συμμετέχουν στο εκλογικό σκηνικό και το αντίστροφο ή μήπως όχι; Και με το παραπάνω θα απαντήσουμε και πάλι. Και οι αναρχικοί που βαδίζουν; Ο Νόαμ Τσόμσκι υποστηρίζει ότι «τα ρεύματα του αναρχισμού τα οποία πάντοτε θεωρούσα πιο πειστικά, επιδιώκουν μια άκρως οργανωμένη κοινωνία, η οποία ενσωματώνει πολλά διαφορετικά είδη δομών -χώρο εργασίας, κοινότητα και πολλαπλές άλλες μορφές εθελοντικών ενώσεων. Η κοινωνία, όμως, αυτή ελέγχεται από τους συμμετέχοντες και όχι απ' αυτούς που είναι σε θέση να δίνουν διαταγές- εκτός εάν η εξουσία μπορεί να δικαιολογηθεί, όπως συμβαίνει ορισμένες φορές σε συγκεκριμένες περιστάσεις».

Είμαστε, λοιπόν, απλά, ενάντιοι στην αυθεντία της εξουσίας, αναζητούμε μοντέλα άμεσης δημοκρατίας ώστε να βγούμε από την «κρίση», να αντεπεξέλθουμε στην «απουσία δημοκρατικού διαλόγου» και «συμμετοχής» των πολιτών, ώστε να διευρυνθεί ο αριθμός τους που μπορεί να συμμετάσχει στην λήψη πολιτικών αποφάσεων, ουσιαστικά βοηθώντας σε μια ευρύτερη προσπάθεια αναθεώρησης του πολιτεύματος σε μια «ευαίσθητη» μεταβατική περίοδο;

Θα είμαστε για μιαν ακόμη φορά ξεκάθαροι. Προτιμούμε να δαγκώνουμε το χέρι κάθε πολιτικής και κάθε πολιτικού παρά να το γλείφουμε. Προτιμούμε να είμαστε ξεκάθαρα ενάντιοι σε κάθε παραλλαγή της δημοκρατίας, κάθε εναλλακτικού της μοντέλου ή και παράγωγου, με ιδιαίτερη έμφαση μάλιστα, όταν η ίδια η κυριαρχία φαίνεται τόσο «ανοικτή» σε εναλλακτισμούς κάθε είδους, που φυσικά αφήνουν αναλλοίωτο τον χαρακτήρα της. Προτιμούμε να μένουμε πεισματικά μακριά από κάθε είδους πολιτικά παιχνίδια και ένταξης σε κάθε λογής δημοκρατικά μέτωπα που προβάλλουν στ' όνομα της αριστερής κυβερνητικής λύσης. Προτιμούμε, τέλος, να παραμένουν οι αναρχικές απόψεις και πρακτικές αγκάθι στα πλευρά κάθε εξουσίας παρά το παρατρεχάμενο παιδί των κοινωνικών κινημάτων που γεμίζουν με τις «δράσεις» τους τα αριστερά προεκλογικά προγράμματα. Με ειλικρίνεια και συνέπεια.

Μάϊος 2014

πράγματα και καταστάσεις που αφ' ενός έχουν χιλιοειπωθεί, αφ' ετέρου κοντεύουμε να συνηθίσουμε την απανθρωπιά, τη λεηλασία, την απελπισία και την διαπόμπευση. Φυσιολογικά πράγματα. Αξίζει όμως μια αναφορά σε μια κατάσταση που είτε αποσιωπάται είτε προβάλλεται με τα γνωστά δημοσιογραφικά «κλισέ»: ότι τα μπουντρούμια έχουν αρχίσει να γεμίζουν από μια νέα κατηγορία φυλακισμένων: για «**χρέη προς το Δημόσιο**», δηλαδή τα θύματα ενός ανελέητου πογκρόμ που εκτός των άλλων υφίστανται και τον ειδικό στιγματισμό που αναπαράγεται με χαιρεκακία χάρη στην προηγούμενη ιδιότητά τους. Πρώην ευκατάστατοι άνθρωποι και οικογενειάρχες, καταστηματάρχες που φαλίρισαν, ελευθεροεπαγγελματίες που τώρα δεν μπορούν να πληρώσουν ούτε τα ταμεία τους, και πολλοί νεο-πτωχοι που έμειναν στους πέντε δρόμους, δεν βγάζουν βέβαια τη μυστηριώδη γοητεία του κλασικού «παράνομου». Παρά ταύτα αποτελούν την νέα, ολοένα και αυξανόμενη «φυλή» των φυλακισμένων κάτι που έθεσε σε συναγερμό τους αποφασίζοντες στον ελλαδικό χώρο. Η λύση; Περισσότερες φυλακές φυσικά!

Η 23η Απριλίου όμως είναι και μια άλλη επέτειος, λιγότερο γνωστή. Είναι η ημερομηνία κατά την οποίαν ο αντιστράτηγος Γεώργιος Τσολάκογλου, ο χαρακτηρισμένος σαν «έλληνας Κουίσλινγκ» σύμφωνα με τα καθιερωμένα, υπέγραψε το Τρίτο –και τελικό– «Πρωτόκολλο Παραδόσεως», με τον γερμανό στρατηγό τού Χίτλερ, Γιόντλ και τον στρατηγό του Μουσολίνι, Φερρέρο, το 1941. Στα απομνημονεύματά του, ο Τσολάκογλου γράφει:

«Ευρέθην αντιμέτωπος ιστορι-

των δύο επετείων; Πιθανώς, δεν έχουμε περισσότερα στοιχεία για το αντίθετο. Ωστόσο, υπάρχει από την πλευρά των «εταίρων» μια επιμονή να λαμβάνουν, ή καλύτερα να επισημοποιούν τις αποφάσεις τους για την Ελλάδα σε σημαδιακές ιστορικές ημερομηνίες όπως την 25η Μαρτίου και την 28η Οκτωβρη. Υποθέτουμε ότι θα έχουν τους λόγους τους.

Πάντως, απ' όποια πλευρά και να εξετάσουμε την χρονολογική σύμπτωση, είναι ξεκάθαρο πως υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα στην συνθηκολόγηση μετά από στρατιωτική ήττα και στο να εμφανίζεται ως αναπόφευκτη η υπογραφή «μνημονίου», που οδηγεί σε πανωλεθρία το μεγαλύτερο μέρος το ελλαδικού πληθυσμού, ενώ η άρνηση του «χρέους» θα μπορούσε να οδηγήσει σε πανικόβλητη υποχώρηση τους ευρωπαίους εταίρους, τουλάχιστον...

Στα άδυτα του play-room του ΓΑΠ

Μέρες που είναι, τί να κάνει αυτή η ψυχή; Στην εποχή των μεγαλείων Του, διαδιδόταν, προφανώς από τον ίδιο ότι όταν τελειώσει ευδοκίμως την πρωθυπουργική του θητεία, θα πάρει κάποια πολύ σημαντική θέση με παγκόσμια ισχύ, για παράδειγμα θα γίνει γγ του ΟΗΕ ή του ΝΑΤΟ. Η πλάκα δεν είναι ότι τα πίστευαν κάποιοι εύπιστοι, αλλά ότι τελικά τα πίστεψε και ο ίδιος. Ως πρίγκηπας και αυτός απεδείχθη ιδιαίτερα ευάλωτος στους κάθε είδους κόλακες.

Τελικά απολύθηκε από πρωθυπουργός με «άνωθεν» εντολή και τώρα ζει με την γνωστή έγνοια των εκπεσόντων γαλαζοαίματων σαν τον Τέως ή τον Καραγιώργεβιτς, να βιοπορίζεται αξιοπρεπώς με κριτήριο την προηγούμενη κοινωνική του θέση, εννοείται.

της Κεντροαριστεράς, του Βαγγέλα του Βενιζέλου. Το έμαθαν όμως αρκετοί περισσότεροι όταν καταψήφισε ένα από τα τρία άρθρα του τελευταίου «πολυνομοσχεδίου» για την «ανακεφαλαιοποίηση» των τραπεζών.

Και να 'ταν μόνο αυτό; Μετά από λίγες μέρες έδωσε συνέντευξη στο Bloomberg καταγγέλοντας τον ...ανεξέλεγκτο καπιταλισμό.

Μετα από αυτά ο Γιώργος Παπανδρέου φαίνεται να έχει βάλει πλώρη για τον ΣΥΡΙΖΑ, με κάποιον ειδικό ρόλο άξιο για έναν Παπανδρέου, ας πούμε σύμβουλος του Τσίπρα. Θα γίνει πυρηνική σύντηξη, αληθινό brainstorming! Είναι και οι δυο τους τόσο ανίκανοι που είμαστε πρόθυμοι να οργανώσουμε εκστρατεία για να γίνει πράξη αυτή η ιστορική συνάντηση.

Ας του μάθει του Τσίπρα μερικά αγγλικούλια τουλάχιστον, αφού είναι η μητρική του γλώσσα. Αυτή η «southern» προφορά του Τσίπρα είναι ανυπόφορη!

Μερικές ασήμαντες ειδήσεις που μπορείτε να παραλείψετε

Στις 31 Μαρτίου όπως είναι γνωστό ψηφίστηκε από τη Βουλή, με τη γνωστή διαδικασία του «κατεπείγοντος» το νέο «πολυνομοσχέδιο» σε τρία άρθρα μόνο και μόνο, όπως ειπαν οι ειδικοί για να κάνει η «Ελλάδα», καλή εντύπωση στο Γιούρογκρουπ. Τα πραγματικά «προαπαιτούμενα» είναι άλλα και αναμένεται να ψηφιστούν ή να αποφασιστούν με προεδρικό διάταγμα αμέσως μετά τις ευρωεκλογές. Το «πολυνομοσχέδιο» είναι μια μυστηριώδης κατάμαυρη και χαοτική καταβόθρα που καταπίνει όλες τις επαγγελματικές ομάδες, δάση και ακρογιαλιές, κλείνει νοσοκομεία και σχολεία,

ΕΚΛΟΓΕΣ Ο δρόμος προς ένα «ισορροπημένο» πολυκομματισμό και τα γαϊδουράγκαθα της αποχής...

Πριν από δύο χρόνια τον Απρίλιο του 2012 λίγους μήνες πριν από τις διπλές εθνικές εκλογές επισημαίναμε ότι η περιβόητη «πιστοποιημένη κατάρρευση» του πολιτικού συστήματος εμφανίζεται ως μια σημαντική «παθογένεια», η «γιατριά» της οποίας δικαιολογεί την κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, που έχει επιβληθεί ως αναγκαία, αλλά και διαρκής συνθήκη και μάλιστα με ορίζοντα πολλών δεκαετιών, λόγω της «χρεωκοπίας», της διεθνούς επιτήρησης ή της «απώλειας της εθνικής κυριαρχίας».

Τότε είχαμε, επίσης, τονίσει ότι τα κόμματα της αριστεράς αποτελούν, εδώ και δεκαετίες, αναπόσπαστο μέρος του πολιτικού συστήματος, πραγματικά σωσίβια στις κρίσιμες στιγμές και είχαμε εξηγήσει, γιατί το πολιτικό σύστημα δεν ταυτίζεται με τον δικομματισμό, την εναλλαγή δηλαδή στην εξουσία των δύο μεγάλων κομμάτων.

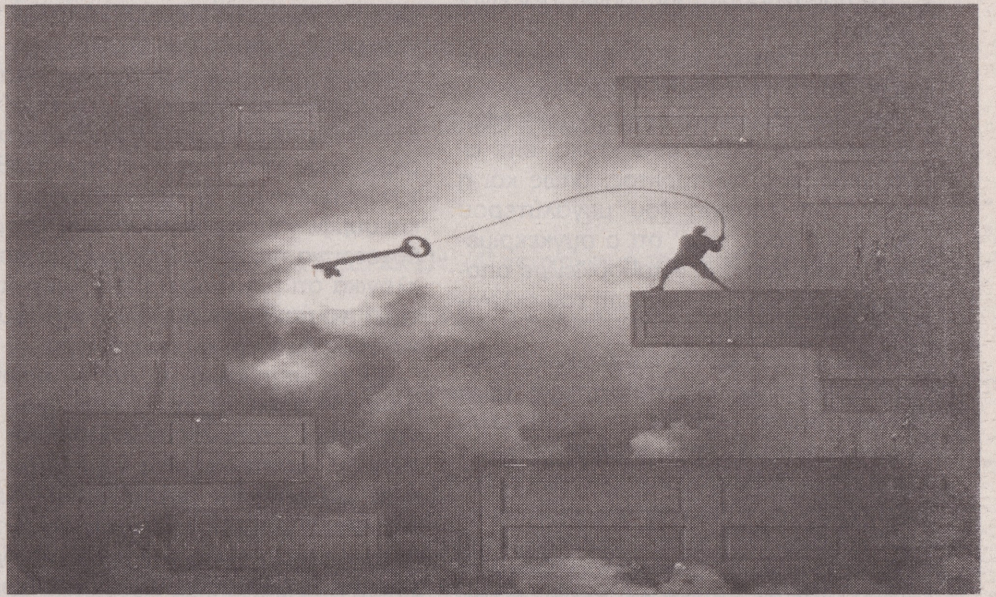
Εξηγούσαμε μάλιστα ότι κάτι τέτοιο, μπορεί να ισχυρίζεται υποκριτικά μόνο κάποιος, που θέλει να εξαφανίσει την συνεισφορά της αριστεράς εκτός των άλλων στην εμπέδωση της κυρίαρχης ιδεολογίας, όχι μόνο μέσω της κατοχύρωσης των πολιτικών δικαιωμάτων, αλλά και της ενίσχυσης και της αναπαραγωγής των ποικίλων μηχανισμών κοινωνικής κινητικότητας.

Αμέσως μετά την πρώτη εκλογική διαδικασία γράφαμε επίσης, ότι «οι κατ' εξοχήν εντεταλμένοι της κυριαρχίας (ΝΔ και ΠΑΣΟΚ) θα συνεχίσουν το έργο τους συνεπικουρούμενοι από τους υπόλοιπους, που «ατύχησαν» στην εκλογική «αναμέτρηση» και οι οποίοι θα παίξουν το χαρτί της «αντιπολίτευσης», που στην πραγματικότητα είναι αυτό της συμπολίτευσης με την κυριαρχία, αφού θα κάνουν τα πάντα να προσαρμόσουν τον κόσμο στα μέτρα που αποσκοπούν στους στόχους της, που είναι η χειροτέρευση των συνθηκών σκλαβιάς».

Δύο χρόνια, λοιπόν, αργότερα οδεύουμε αυτή την φορά σε τριπλές εκλογές (δημοτικές, περιφερειακές, ευρωεκλογές).

Τί μας λένε όλα τα κόμματα, ανεξαιρέτως, με τον τρόπο τους;

Ότι η πολιτική αστάθεια είναι ανεπιθύμητη, ότι ο πολυκομματισμός μπορεί να σταθεροποιήσει το πολιτικό σκηνικό εφ' όσον συμφωνηθούν οι όροι που θα γίνει αυτό. Τί χαρακτηρίζουν ως πολιτική ρευστότητα; Μα τίποτα άλλο παρά την συνεχιζόμενη διαδικασία μετασχηματισμού

των πάλαι ποτέ μεγάλων κομμάτων, και την συγκατοίκησή τους με τα λεγόμενα «μικρά» κόμματα που, είτε υπήρχαν, είτε κατασκευάστηκαν ελέω «κρίσης». Το παραμύθι, λοιπόν, των δύο μεγάλων «διεφθαρμένων» κομμάτων είναι βολικό για την συνέχεια και την ανασυγκρότηση «μικρών» και «μεγάλων» μέσω της συμμετοχής τους σ' ένα «ισορροπημένο πολυκομματικό» πολιτικό σύστημα.

Είναι γεγονός ότι η επικείμενη τριπλή εκλογική διαδικασία (για πρώτη φορά, από το 1981, οι Ευρωεκλογές διεξάγονται ταυτόχρονα με τις δημοτικές και τις περιφερειακές εκλογές) θα εξελιχθεί σε μια ευρύτερη περίοδο, όπου η κοινωνική ειρήνη εμπεδώθηκε έστω δια πυρός και σιδήρου (βλ. συγκρουσιακές αντιμνημονια-

συνέχεια στη σελίδα 4

καταργεί την κυριακάτικη αργία και άλλα πολλά που δεν ξέρουμε ακόμα.

Παραμένει όμως μυστηριώδης και ανεξερεύνητη γιατί ακόμα και σήμερα κανείς δεν ξερει τίποτα για αυτήν, οι δε διατυπώσεις των κοντά 800 σελίδων επιδέχονται τόσων ερμηνειών που κάνει κάθε προσπάθεια κα-

Η δε «αντιπολίτευση», ούσα και αυτή αδιάβαστη εντελώς, κατέφυγε στις γενικολογίες και τις καταγγελίες φοιτητικού αμφιθεάτρου διευκολύνοντας αφάνταστα το άχαρο έργο του Στουρνάρα. Το ΚΚΕ κατήγγειλε ότι το πολυνομοσχέδιο είναι ο «καπιταλισμός, αφτιασίδωτος», ο Σύριζα έπαιξε τη

για τις ποινικές διώξεις) ή με το σακίδιο του μπαρμπα-Σταύρου ή και με τον Τσίπρα, άμα λάχει. Ο πνιγμένος από τα μαλλιά του πιάνεται.

Όπως και να έχει, οι δύο δεινόσαυροι του πολιτικού συστήματος που βασίλεψαν και λεηλάτησαν αυτόν τον τόπο επι 40 συναπτά

ταν το πρώτο κόμμα που τσακίστηκε να δώσει ψήφο εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση αναγνωρίζοντας τό (ούτως ή άλλως ανύπαρκτο) «πρωτογενές πλεόνασμα».

Επειδή, όμως, ερχόταν Πάσχα θεώρησαν, εκεί στον Περισσό, καλό να ανακοινώσουν προτάσεις για την ανακούφιση των πασχό-

κού συστήματος εμφανίζεται ως μια σημαντική «παθογένεια», η «γιατριά» της οποίας δικαιολογεί την κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, που έχει επιβληθεί ως αναγκαία, αλλά και διαρκής συνθήκη και μάλιστα με ορίζοντα πολλών δεκαετιών, λόγω της «χρεωκοπίας», της διεθνούς επιτήρησης ή της «απώλειας της εθνικής κυριαρχίας».

Τότε είχαμε, επίσης, τονίσει ότι τα κόμματα της αριστεράς αποτελούν, εδώ και δεκαετίες, αναπόσπαστο μέρος του πολιτικού συστήματος, πραγματικά σωσίβια στις κρίσιμες στιγμές και είχαμε εξηγήσει, γιατί το πολιτικό σύστημα δεν ταυτίζεται με τον δικομματισμό, την εναλλαγή δηλαδή στην εξουσία των δύο μεγάλων κομμάτων.

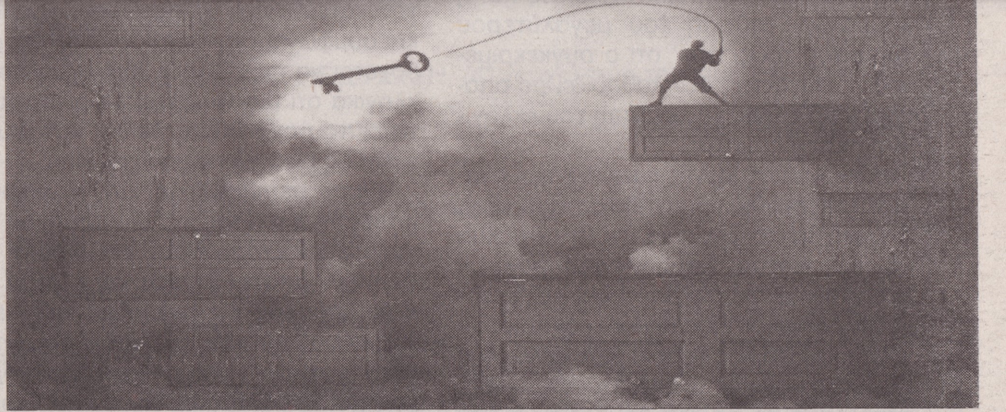
Εξηγούσαμε μάλιστα ότι κάτι τέτοιο, μπορεί να ισχυρίζεται υποκριτικά μόνο κάποιος, που θέλει να εξαφανίσει την συνεισφορά της αριστεράς εκτός των άλλων στην εμπέδωση της κυρίαρχης ιδεολογίας, όχι μόνο μέσω της κατοχύρωσης των πολιτικών δικαιωμάτων, αλλά και της

χήν εντεταλμένοι της κυριαρχίας (ΝΔ και ΠΑΣΟΚ) θα συνεχίσουν το έργο τους συνεπικουρούμενοι από τους υπόλοιπους, που «ατύχησαν» στην εκλογική «αναμέτρηση» και οι οποίοι θα παίξουν το χαρτί της «αντιπολίτευσης», που στην πραγματικότητα είναι αυτό της συμπολίτευσης με την κυριαρχία, αφού θα κάνουν τα πάντα να προσαρμόσουν τον κόσμο στα μέτρα που αποσκοπούν στους στόχους της, που είναι η χειροτέρευση των συνθηκών σκλαβιάς».

Δύο χρόνια, λοιπόν, αργότερα οδεύουμε αυτή την φορά σε τριπλές εκλογές (δημοτικές, περιφερειακές, ευρωεκλογές).

Τί μας λένε όλα τα κόμματα, ανεξαιρέτως, με τον τρόπο τους;

Ότι η πολιτική αστάθεια είναι ανεπιθύμητη, ότι ο πολυκομματισμός μπορεί να σταθεροποιήσει το πολιτικό σκηνικό εφ' όσον συμφωνηθούν οι όροι που θα γίνει αυτό. Τί χαρακτηρίζουν ως πολιτική ρευστότητα; Μα τίποτα άλλο παρά την συνεχιζόμενη διαδικασία μετασχηματισμού

των πάλαι ποτέ μεγάλων κομμάτων, και την συγκατοίκησή τους με τα λεγόμενα «μικρά» κόμματα που, είτε υπήρχαν, είτε κατασκευάστηκαν ελέω «κρίσης». Το παραμύθι, λοιπόν, των δύο μεγάλων «διεφθαρμένων» κομμάτων είναι βολικό για την συνέχεια και την ανασυγκρότηση «μικρών» και «μεγάλων» μέσω της συμμετοχής τους σ' ένα «ισορροπημένο πολυκομματικό» πολιτικό σύστημα.

Είναι γεγονός ότι η επικείμενη τριπλή εκλογική διαδικασία (για πρώτη φορά, από το 1981, οι Ευρωεκλογές διεξάγονται ταυτόχρονα με τις δημοτικές και τις περιφερειακές εκλογές) θα εξελιχθεί σε μια ευρύτερη περίοδο, όπου η κοινωνική ειρήνη εμπεδώθηκε έστω δια πυρός και σιδήρου (βλ. συγκρουσιακές αντιμνημονια-

συνέχεια στη σελίδα 4

καταργεί την κυριακάτικη αργία και άλλα πολλά που δεν ξέρουμε ακόμα.

Παραμένει όμως μυστηριώδης και ανεξερεύνητη γιατί ακόμα και σήμερα κανείς δεν ξερει τίποτα για αυτήν, οι δε διατυπώσεις των κοντά 800 σελίδων επιδέχονται τόσων ερμηνειών που κάνει κάθε προσπάθεια κατανόησης μάταιη. Όλοι περιμένουν τα ΦΕΚ για να φωτιστούν. **Είναι κοινό μυστικό ότι αυτό όπως και οι προηγούμενοι νόμοι γράφονται από τα τεχνικά κλιμάκια της TASK FORCE** που, λομπίστες, ως γνωστόν, συγγράφουν φωτογραφικές διατάξεις για τις εταιρίες και ομίλους που καρτερούν να «επενδύσουν».

Κάποτε κάποιοι κορόιδευαν τον Χρυσοχοΐδη, επειδή (τί έκανε ο άνθρωπος;) δεν διάβασε το Μνημόνιο. Αυτή τη φορά ο Κοινοβουλευτισμός έλαμψε: **κανένας από τους βουλευτές δεν το είχε διαβάσει, ούτε αυτοί που το υπερψήφισαν, ούτε αυτοί που το καταψήφισαν.** Είναι λογικό: πως να διαβάσουν μέσα σε λίγες ώρες ένα πυκνογραμμένο ακαταλαβίστικο κείμενο τόσων σελίδων που έλαβαν στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης; Αυτό φάνηκε από τις ομιλίες. Οι μεν έπαιρναν το σκονάκι από το «στρατηγείο»

Η δε «αντιπολίτευση», ούσα και αυτή αδιάβαστη εντελώς, κατέφυγε στις γενικολογίες και τις καταγγελίες φοιτητικού αμφιθεάτρου διευκολύνοντας αφάνταστα το άχαρο έργο του Στουρνάρα. Το ΚΚΕ κατήγγειλε ότι το πολυνομοσχέδιο είναι ο «καπιταλισμός, αφτιασίδωτος», ο Σύριζα έπαιξε τη γνωστή κοινοβουλευτική πρόζα, με τα μπεσβγες στην αίθουσα και την μομφή κατά του Στουρνάρα και οι πολιτικοί της Χρυσής Αυγής κατηγόρησαν τους «προδότες πολιτικούς», γενικώς.

Ο πρόεδρος της Βουλής, ο κυρ Μεϊμαράκης ο Βαγγέλας, κάποια στιγμή βαρέθηκε να ακούει τον Στουρνάρα να απαριθμεί μέσα από το υπουργικό σκονάκι το ατελείωτο κομπολόι των διατάξεων και του είπε: ***«Φέρτε τα εδώ όλα κύριε υπουργέ να τα ψηφίσουμε να τελειώνουμε».***

270 εκατομμύρια ευρώ και κάτι ψιλά

Είναι το χρέος, αθροιστικά, του πρώην ΠΑΣΟΚ και της πρώην ΝΔ που θα μετονομαστεί από τον Αντώνη Σαμαρά εν ευθέτω χρόνο σε Νέα Ελλάδα ή Νέο Πλεόνασμα. Το πρώην ΠΑΣΟΚ και νυν «Ελιά» (ακόμα μια ευφυής ιδέα του ευφυέστερου και πιο προικισμένου ανθρώπου του κόσμου, του Βενιζέ-

για τις ποινικές διώξεις) ή με το σακίδιο του μπαρμπα-Σταύρου ή και με τον Τσίπρα, άμα λάχει. Ο πνιγμένος από τα μαλλιά του πιάνεται.

Όπως και να έχει, οι δύο δεινόσαυροι του πολιτικού συστήματος που βασίλεψαν και λεηλάτησαν αυτόν τον τόπο επι 40 συναπτά έτη, σύντομα θα πάνε να συναντήσουν το «ντοντό», το εξαφανισμένο γιγάντιο πουλί της Αυστραλίας.

Αυτό βέβαια σημαίνει ότι τα χρέη τους θα ξεπληρωθούν με ένα ακόμα χαράτσι πάνω στα γνωστά υποζύγια. Θα ενθυμείστε πολλοί το χαριτωμένο, μέσα στην αθωότητα του, σύνθημα των πρώτων διαδηλώσεων το 2010: «ΝΑ ΜΗΝ ΠΛΗΡΩΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥΣ (που λέει ο λόγος)». Πως τα έφερε όμως η ζωή... Και την «κρίση» τους «πληρώσαμε», και τα χρέη των κομμάτων και των καναλιών τους.

Quiz

Ποιός είπε το παρακάτω;

«Το πραγματικό γεγονός στην οικονομία, είναι ότι το 2014 θα είναι χρονιά σχετικής σταθεροποίησης της οικονομίας, μετά από μια πενταετή –και πλέον– βαθιά οικονομική κρίση».

ταν το πρώτο κόμμα που τσακίστηκε να δώσει ψήφο εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση αναγνωρίζοντας τό (ούτως ή άλλως ανύπαρκτο) «πρωτογενές πλεόνασμα».

Επειδή, όμως, ερχόταν Πάσχα θεώρησαν, εκεί στον Περισσό, καλό να ανακοινώσουν προτάσεις για την ανακούφιση των πασχόντων από το «πρωτογενές πλεόνασμα». Τζάμπα είναι στο κάτω-κάτω!

Ιδού λοιπόν:

– Να δοθεί έκτακτη ενίσχυση 1.000 ευρώ για να πάρουν μια ανάσα οι άνεργοι, μπροστά στις γιορτές.
– Επίδομα ανεργίας σε όλους τους ανέργους χωρίς προϋποθέσεις.
– Καμιά διακοπή ρεύματος, νερού, τηλεφώνου.
– Πλήρη - δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
– Δωρεάν μετακινήσεις στις συγκοινωνίες.
– Αναγνώριση ως συντάξιμου χρόνου του διαστήματος που είναι στην ανεργία.

Γίνεται κατανοητό πως αν γίνονταν πράξη αυτά τα παραδεισένια μέτρα, η εργασία θα ήταν μια ολότελα καταχρηστική αν όχι επιβλαβής διαδικασία, μόνο για κορόιδα, πολύ δε αμφιβάλλουμε αν θα δούλευε κανείς. (Παρεμπιπτόντως, έτσι ζει και βασιλεύει ο ε-

λων στην εμπέδωση της κυρίαρχης ιδεολογίας, όχι μόνο μέσω της κατοχύρωσης των πολιτικών δικαιωμάτων, αλλά και της

αυτό. Τί χαρακτηρίζουν ως πολιτική ρευστότητα; Μα τίποτα άλλο παρά την συνεχιζόμενη διαδικασία μετασχηματισμού

κρών» και «μεγάλων» μέσω της συμμετοχής τους σ' ένα «ισορροπημένο πολυκομματικό» πολιτικό σύστημα.

δήρου (βλ. συγκρουσιακές αντιμνημονια-

συνέχεια στη σελίδα 4

καταργεί την κυριακάτικη αργία και άλλα πολλά που δεν ξέρουμε ακόμα.

Παραμένει όμως μυστηριώδης και ανεξερεύνητη γιατί ακόμα και σήμερα κανείς δεν ξερει τίποτα για αυτήν, οι δε διατυπώσεις των κοντά 800 σελίδων επιδέχονται τόσων ερμηνειών που κάνει κάθε προσπάθεια κατανόησης μάταιη. Όλοι περιμένουν τα ΦΕΚ για να φωτιστούν. **Είναι κοινό μυστικό ότι αυτό όπως και οι προηγούμενοι νόμοι γράφονται από τα τεχνικά κλιμάκια της TASK FORCE** που, λομπίστες, ως γνωστόν, συγγράφουν φωτογραφικές διατάξεις για τις εταιρίες και ομίλους που καρτερούν να «επενδύσουν».

Κάποτε κάποιοι κορόιδευαν τον Χρυσοχοΐδη, επειδή (τί έκανε ο άνθρωπος;) δεν διάβασε το Μνημόνιο. Αυτή τη φορά ο Κοινοβουλευτισμός έλαμψε: **κανένας από τους βουλευτές δεν το είχε διαβάσει, ούτε αυτοί που το υπερψήφισαν, ούτε αυτοί που το καταψήφισαν.** Είναι λογικό: πως να διαβάσουν μέσα σε λίγες ώρες ένα πυκνογραμμένο ακαταλαβίστικο κείμενο τόσων σελίδων που έλαβαν στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης; Αυτό φάνηκε από τις ομιλίες. Οι μεν έπαιρναν το σκονάκι από το «στρατηγείο» του Σαμαρά, που λέγεται Μουρούτης, με αποτέλεσμα να λένε τις ίδιες, πανομοιότυπες βλακείες για τη «σωτηρία της πατρίδας» και τα τοιαύτα (ο Άδωνις Γεωργιάδης, μάλιστα, δήλωσε θεατρινίστικα ότι είναι υπερήφανος που τολμά να το ψηφίζει, φαίνεται ότι διάβασε τον Τσολάκογλου). Αυτό βέβαια δεν τους ενόχλησε καθόλου, ίσα-ίσα βρήκαν την ευκαιρία να κάνει ο καθένας τα ρουσφέτια του μέσω των «τροπολογιών» με τη λογική «αν ψηφιστεί, άντε βρες μετά ψύλλους στα άχερα». Το αποτέλεσμα να γίνεται το αδιαχώρητο στο γραφείο του γγ του υπουργικού συμβουλίου κυρίου Μπαλτάκου που ως γνωστόν χειριζόταν και τα βουλευτικά «αιτήματα».

Η δε «αντιπολίτευση», ούσα και αυτή αδιάβαστη εντελώς, κατέφυγε στις γενικολογίες και τις καταγγελίες φοιτητικού αμφιθεάτρου διευκολύνοντας αφάνταστα το άχαρο έργο του Στουρνάρα. Το ΚΚΕ κατήγγειλε ότι το πολυνομοσχέδιο είναι ο «καπιταλισμός, αφτιασίδωτος», ο Σύριζα έπαιξε τη γνωστή κοινοβουλευτική πρόζα, με τα μπεσβγες στην αίθουσα και την μομφή κατά του Στουρνάρα και οι πολιτικοί της Χρυσής Αυγής κατηγόρησαν τους «προδότες πολιτικούς», γενικώς.

Ο πρόεδρος της Βουλής, ο κυρ Μεϊμαράκης ο Βαγγέλας, κάποια στιγμή βαρέθηκε να ακούει τον Στουρνάρα να απαριθμεί μέσα από το υπουργικό σκονάκι το ατελείωτο κομπολόι των διατάξεων και του είπε: ***«Φέρτε τα εδώ όλα κύριε υπουργέ να τα ψηφίσουμε να τελειώνουμε»***.

270 εκατομμύρια ευρώ και κάτι ψιλά

Είναι το χρέος, αθροιστικά, του πρώην ΠΑΣΟΚ και της πρώην ΝΔ που θα μετονομαστεί από τον Αντώνη Σαμαρά εν ευθέτω χρόνο σε Νέα Ελλάδα ή Νέο Πλεόνασμα. Το πρώην ΠΑΣΟΚ και νυν «Ελιά» (ακόμα μια ευφυής ιδέα του ευφυέστερου και πιο προικισμένου ανθρώπου του κόσμου, του Βενιζέλου) μοιάζει με καρτούν που πέρασε το χείλος του γκρεμού και περπατά στο κενό χωρίς να το έχει καταλάβει ακόμα. Σωστά είπε ο Βενιζέλος ότι διάφορες τηλεοπτικές εκπομπές έγιναν πολιτικά κόμματα. Δεν σκέφτηκε όμως ότι μπορεί να γίνει και το αντίστροφο: Το πάλαι ποτέ κραταιό ΠΑΣΟΚ να γίνει εκπομπή. Ποιός δεν θα έβλεπε το «πεντάλεπτο του Ευάγγελου Βενιζέλου»;

Αλλά και για την πρώην ΝΔ ο καταποντισμός είναι βέβαιος στις ευρωεκλογές, τόσο βέβαιος που επιστρατεύτηκαν ξανά σενάρια επί σεναρίων, είτε για μετέπειτα συνεργασία με την ομάδα Κασιδιάρη με σκοπό την δημιουργία του κόμματος των Ταγμάτων Ασφαλείας (εξ ού και η σχετική κωλυσιεργία για τις ποινικές διώξεις) ή με το σακίδιο του μπαρμπα-Σταύρου ή και με τον Τσίπρα, άμα λάχει. Ο πνιγμένος από τα μαλλιά του πιάνεται.

Όπως και να έχει, οι δύο δεινόσαυροι του πολιτικού συστήματος που βασίλεψαν και λεηλάτησαν αυτόν τον τόπο επι 40 συναπτά έτη, σύντομα θα πάνε να συναντήσουν το «ντοντό», το εξαφανισμένο γιγάντιο πουλί της Αυστραλίας.

Αυτό βέβαια σημαίνει ότι τα χρέη τους θα ξεπληρωθούν με ένα ακόμα χαράτσι πάνω στα γνωστά υποζύγια. Θα ενθυμείστε πολλοί το χαριτωμένο, μέσα στην αθωότητα του, σύνθημα των πρώτων διαδηλώσεων το 2010: «ΝΑ ΜΗΝ ΠΛΗΡΩΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥΣ (που λέει ο λόγος)». Πως τα έφερε όμως η ζωή... Και την «κρίση» τους «πληρώσαμε», και τα χρέη των κομμάτων και των καναλιών τους.

Quiz

Ποιος είπε το παρακάτω;

«Το πραγματικό γεγονός στην οικονομία, είναι ότι το 2014 θα είναι χρονιά σχετικής σταθεροποίησης της οικονομίας, μετά από μια πενταετή –και πλέον– βαθιά οικονομική κρίση».

α) Ο Γιάννης Στουρνάρας, υπουργός Οικονομικών

β) Ο Γεώργιος Προβόπουλος διοικητής της ΤτΕ

γ) Ο Πέτρος Γαϊτάνος, ο Πάσχα-man και άνθρωπος-Μεγάλη Εβδομάδα,

δ) Ο αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Ιερώνυμος

ε) Ο ΓΓ της ΚΕ του ΚΚΕ, ο Μήτσος Κουτσούμπας.

Για πάντα άνεργοι!

Ελάτε τώρα, δεν ήταν τόσο δύσκολο το κουίζ αυτού του μήνα! Η σωστή απάντηση είναι ο Μήτσος ο Κουτσούμπας, ο αφανής τρίτος κυβερνητικός εταίρος. Μάλιστα το ΚΚΕ ήταν το πρώτο κόμμα που τσακίστηκε να δώσει ψήφο εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση αναγνωρίζοντας τό (ούτως ή άλλως ανύπαρκτο) «πρωτογενές πλεόνασμα».

Επειδή, όμως, ερχόταν Πάσχα θεώρησαν, εκεί στον Περισσό, καλό να ανακοινώσουν προτάσεις για την ανακούφιση των πασχόντων από το «πρωτογενές πλεόνασμα». Τζάμπα είναι στο κάτω-κάτω!

Ιδού λοιπόν:

– Να δοθεί έκτακτη ενίσχυση 1.000 ευρώ για να πάρουν μια ανάσα οι άνεργοι, μπροστά στις γιορτές.

– Επίδομα ανεργίας σε όλους τους ανέργους χωρίς προϋποθέσεις.

– Καμιά διακοπή ρεύματος, νερού, τηλεφώνου.

– Πλήρη - δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

– Δωρεάν μετακινήσεις στις συγκοινωνίες.

– Αναγνώριση ως συντάξιμου χρόνου του διαστήματος που είναι στην ανεργία.

Γίνεται κατανοητό πως αν γίνονταν πράξη αυτά τα παραδεισένια μέτρα, η εργασία θα ήταν μια ολότελα καταχρηστική αν όχι επιβλαβής διαδικασία, μόνο για κορόιδα, πολύ δε αμφιβάλλουμε αν θα δούλευε κανείς. (Παρεπιπτόντως, έτσι ζει και βασιλεύει ο επαγγελματικός μηχανισμός και οι βουλευτές του ΚΚΕ που απολαμβάνουν τα αγαθά του σοσιαλισμού εδώ και τώρα, χάρη στην κρατική χορηγία). Όχι δεν θέλουν να ζει όλος ο κόσμος όπως αυτοί, κομμουνιστές είναι, όχι τίποτα κορόιδα!

Απλώς θέλουν να την «πουν» στο άλλο αριστερό κόμμα που πριν λίγο καιρό ήταν ο «φτωχός συγγενής» και τώρα στρογγυλοκάθεται στα έδρανα της αξιωματικής αντιπολίτευσης...

Λεόν

συνέχεια από τη σελίδα 3

κές κινητοποιήσεις που έληξαν το Φλεβάρη του 2012). Το γεγονός αυτό επιτάχυνε τις διαδικασίες σύγκλισης μνημονιακών-αντιμνημονιακών πολιτικών δυνάμεων.

Τα προβλήματα τους, όμως, δεν είναι λυμένα. Κάθε άλλο.

Ένα σημαντικό τμήμα των ψηφοφόρων απέχει συστηματικά από τις εκλογές, ο βαθμός κινητοποίησης των ψηφοφόρων είναι πλέον ουσιαστικά, είτε αναιμικός, είτε ανύπαρκτος, όπως και η κομματική ταύτιση του μεγαλύτερου τμήματος τους, παρ' ότι ο συγκεκριμένος παράγοντας δεν καθορίζει με αποκλειστικό τρόπο την έκβαση του εκλογικού αποτελέσματος.

Ειδικοί επιστήμονες και εκλογικοί αναλυτές εξηγούν με ανησυχία ότι «έχει αποδειχθεί το γεγονός ότι, η παρακμή και η αντικατάσταση των επιστημονικών ρευμάτων ανάλυσης των εκλογών επερχόταν, όταν οι ιδεολογικές, οι κοινωνικές και οι ταξικές τάσεις μιας κοινωνίας εξελίσσονταν και μεταλλάσσονταν με αποτέλεσμα τα παλαιά εργαλεία να μην έχουν την δυνατότητα πλέον να εξηγήσουν τη διαδικασία λήψης της πολιτικής απόφασης» (Γ. Μαυρής).

Με άλλα λόγια οι «μάγοι» των εκλογικών προβλέψεων αυτή την φορά σηκώνουν τα χέρια ψηλά χαρακτηρίζοντας τις επικείμενες εκλογές ως εκλογές αποστοίχησης, που οδηγούν στην πλήρη αλλαγή και διαφοροποίηση των κομματικών ταυτίσεων, εκλογές που διέπονται από μια αυξανόμενη πολιτική και ιδεολογική σύγχυση, η οποία επέρχεται εξ αιτίας μιας σοβαρής πολιτικής, κοινωνικής ή οικονομικής συγκυρίας.

Σ' όλα αυτά προσθέτουν την δυσκολία στην ανάδειξη νέων υποψηφίων, αλλά και στην υπέρβαση μιας ραγδαίας απαξίωσης για σημαντικά κοινωνικά τμήματα, όχι μόνο των ευρωεκλογών, αλλά και των τοπικών εκλογών (βλ. συρρίκνωση

κλογικό σώμα να περιορίζεται σε μόλις 5.261.000 ψηφίσαντες.

Δεν είναι λοιπόν δύσκολο να κατανοήσουμε, γιατί γερμανοί αξιωματούχοι με κάθε τρόπο κηρύττουν τη λήξη του «ελληνικού επεισοδίου».

Οι πρόσφατες προεκλογικές επισκέψεις της ίδιας της Μέρκελ, αλλά και του γερμανού υπουργού οικονομικών με αφορμή την συνάντηση των ευρωπαίων υπουργών οικονομικών στα πλαίσια του Ecofin, και οι δηλώσεις ξεκάθαρης στήριξής τους κινούνται σ' αυτήν ακριβώς την κατεύθυνση. Η προγραμματισμένη και συμφωνημένη «έξοδος» στις αγορές έρχεται να πείσει τους ιθαγενείς προεκλογικά ότι μια πτωχευμένη χώρα αποτελεί ταυτόχρονα ασφαλές καταφύγιο για τους διεθνείς κερδοσκόπους.

«***Είμαι πεπεισμένος ότι ο πρωθυπουργός Σαμαράς και ο υπουργός Οικονομικών Στουρνάρας αποδίδουν και φέρνουν αποτελέσματα και ελπίζω ότι ο κ. Σαμαράς θα συνεχίσει να πείθει την πλειοψηφία των Ελλήνων ότι αυτός είναι ο σωστός και ο καλύτερος δρόμος για την Ελλάδα***», δήλωσε ο Γερμανός υπουργός οικονομικών Β. Σόιμπλε λίγο πριν αναχωρήσει στις 18 Απριλίου από την Ουάσιγκτον, όπου συμμετείχε στην εαρινή σύνοδο του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας.

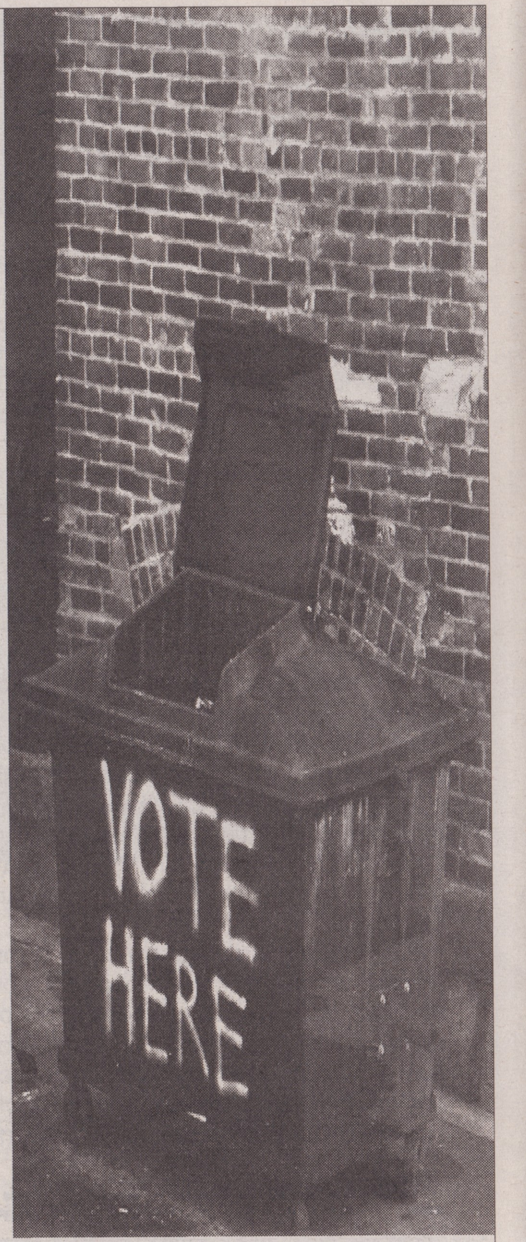
Είναι προφανές ότι η Μέρκελ, ο Σόιμπλε, ο Σαμαράς όπως και πλήθος επικοινωνιολόγων θεωρούν ότι η σύγχρονη κοινωνία, συνεπώς και η πολιτική, καθορίζεται και υπόκειται σε αλλαγές δια μέσω της τριβής και της αλληλεξάρτησής της με την επικοινωνία. Με άλλα λόγια ορίζουν ως κοινωνία, όχι μόνο ένα δίκτυο πολιτικών και οικονομικών διευθετήσεων, αλλά και μία διαδικασία μάθησης και επικοινωνίας. Έτσι η επικοινωνία συνιστά μια πολιτική διαδικασία και εντάσσεται στο πεδίο της πολιτικής, καθώς παρέχει δυνατότητες πληροφόρησης, πειθούς και χειραγώγησης.

Δεν είναι όμως οι μόνοι. Ή τέλος πά

κών - αντιλαϊκών νόμων, θα πατήσουν πάνω στη μόνιμη εποπτεία της ΕΕ, στα μνημόνια διαρκείας. Μόνη ρεαλιστική απάντηση σήμερα είναι: Λαϊκή ενότητα, συμμαχία, αγώνας, ισχυρό το ΚΚΕ παντού, γιατί δύναμη και ελπίδα είναι του λαού». Τί μας λέει εδώ ο φωστήρας των λαϊκών αγώνων; Ότι το ψοφίμι (δηλαδή το ΚΚΕ) έχει παραβρωμίσει, αλλά όλοι μας πρέπει να πειστούμε για το αντίθετο. Κατ' αρχήν αναγνωρίζει με σαφήνεια ως θετικό γεγονός την «έξοδο» στις αγορές, αναγνωρίζει «την οποία πιθανή μικρή **ανάκαμψη**», δήθεν, θα «ακολουθήσει στην συνέχεια», σπεύδοντας να επιβεβαιώσει την κυβερνητική προπαγάνδα, την οποία αναπαράγουν με φειδώ ακόμη και τα πλέον γνωστά φερέφωνά της.

Γράφει χαρακτηριστικά ο Α. Παπαχελάς στις 13 Απριλίου στην Καθημερινή για τον τρόπο που κινούνται οι «αγορές»: «*Μας ξέρουν πολύ καλύτερα και είναι απολύτως υποψιασμένοι για τα πλέον καταστροφικά σενάρια. Βλέπουν ότι η οικονομία έχει πιάσει «πάτο» και πως ο κίνδυνος να μας εγκαταλείψουν οι εταίροι μας είναι εξαιρετικά απομακρυσμένος. Με άλλα λόγια θεωρούν πως ότι και να κάνουμε εμείς εδώ, όσο αυτοκαταστροφικοί και να γίνουμε, υπάρχει ένα δίχτυ ασφαλείας και γι' αυτούς και –το κυριότερο– για τη χώρα*».

Ακόμα πιο επιφυλακτικός με τα πανηγύρια εμφανίζεται ο Π. Μανδραβέλης αρθρογραφώντας στην ίδια εφημερίδα την ίδια ημερομηνία: «*Αυτό που οφείλουμε να καταλάβουμε είναι ότι και οι αγορές κρατικών ομολόγων είναι –όπως όλες οι αγορές– δισυπόστατες. Εκτός από την ζήτηση, υπάρχει και η προσφορά. Κι αυτόν τον καιρό υπάρχει μεγάλη ρευστότητα παγκοσμίως που κάνει τα κρατικά ομόλογα πιο ελκυστικά. Συνεπώς πρέπει να φέρουμε... «στα κυβικά της» τη μεγάλη επιτυχία να βγούμε μετά τέσσερα χρόνια στις αγορές. Δεν πρέπει να απαξιώσουμε το άνοιγμα που επέτυχε η*

ίσο με το χρέος του 2010 (περίπου 320 δισεκατομμύρια ευρώ). Το «τέρας» αναγεννάται ανενόχλητο!».

Ο Κουτσούμπας, λοιπόν, με τον τρόπο του στηρίζει περισσότερο από τον ίδιο τον διευθυντή της Καθημερινής (Παπαχελά), περισσότερο από τον παραγραφε-

ναιμικός, είτε ανύπαρκτος, όπως και η κομματική ταύτιση του μεγαλύτερου τμήματος τους, παρ' ότι ο συγκεκριμένος παράγοντας δεν καθορίζει με αποκλειστικό τρόπο την έκβαση του εκλογικού αποτελέσματος.

Ειδικοί επιστήμονες και εκλογικοί αναλυτές εξηγούν με ανησυχία ότι «έχει αποδειχθεί το γεγονός ότι, η παρακμή και η αντικατάσταση των επιστημονικών ρευμάτων ανάλυσης των εκλογών επερχόταν, όταν οι ιδεολογικές, οι κοινωνικές και οι ταξικές τάσεις μιας κοινωνίας εξελίσσονταν και μεταλλάσσονταν με αποτέλεσμα τα παλαιά εργαλεία να μην έχουν την δυνατότητα πλέον να εξηγήσουν τη διαδικασία λήψης της πολιτικής απόφασης» (Γ. Μαυρής).

Με άλλα λόγια οι «μάγοι» των εκλογικών προβλέψεων αυτή την φορά σηκώνουν τα χέρια ψηλά χαρακτηρίζοντας τις επικείμενες εκλογές ως εκλογές αποστοίχησης, που οδηγούν στην πλήρη αλλαγή και διαφοροποίηση των κομματικών ταυτίσεων, εκλογές που διέπονται από μια αυξανόμενη πολιτική και ιδεολογική σύγχυση, η οποία επέρχεται εξ αιτίας μιας σοβαρής πολιτικής, κοινωνικής ή οικονομικής συγκυρίας.

Σ' όλα αυτά προσθέτουν την δυσκολία στην ανάδειξη νέων υποψηφίων, αλλά και στην υπέρβαση μιας ραγδαίας απαξίωσης για σημαντικά κοινωνικά τμήματα, όχι μόνο των ευρωεκλογών, αλλά και των τοπικών εκλογών (βλ. συρρίκνωση του αριθμού των δήμων από 6.000 περιορίσθηκαν με το σχέδιο «Καποδίστριας» σε περίπου 1.000 και τώρα με τον «Καλλικράτη» σε 325, με αποτέλεσμα την συνεχή απομάκρυνση και αποξένωση πλήθους ανθρώπων από τον νέο θεσμό, που θεωρούν ότι έβλαψε τις τοπικές κοινωνίες και επομένως και από την εκλογική διαδικασία).

Να σημειώσουμε εδώ σχετικά με τις ευρωεκλογές ότι το 2004 η πανευρωπαϊκή συμμετοχή περιορίσθηκε στο 45,5% και στις τελευταίες του 2009, μόλις στο **43%**. Θα πρέπει να σημειωθεί επίσης, ότι στον ελλαδικό χώρο οι προηγούμενες Ευρωεκλογές του 2009 (δηλαδή προ της επιβολής των δανειακών συμβάσεων και των μνημονίων), σηματοδότησαν ***την μεγαλύτερη κατάρρευση της συμμετοχής μεταπολιτευτικά***, με το ε-

την κατεύθυνση. Η προγραμματισμένη και συμφωνημένη «έξοδος» στις αγορές έρχεται να πείσει τους ιθαγενείς προεκλογικά ότι μια πτωχευμένη χώρα αποτελεί ταυτόχρονα ασφαλές καταφύγιο για τους διεθνείς κερδοσκόπους.

«Είμαι πεπεισμένος ότι ο πρωθυπουργός Σαμαράς και ο υπουργός Οικονομικών Στουρνάρας αποδίδουν και φέρνουν αποτελέσματα και ελπίζω ότι ο κ. Σαμαράς θα συνεχίσει να πείθει την πλειοψηφία των Ελλήνων ότι αυτός είναι ο σωστός και ο καλύτερος δρόμος για την Ελλάδα», δήλωσε ο Γερμανός υπουργός οικονομικών Β. Σόιμπλε λίγο πριν αναχωρήσει στις 18 Απριλίου από την Ουάσιγκτον, όπου συμμετείχε στην εαρινή σύνοδο του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Είναι προφανές ότι η Μέρκελ, ο Σόιμπλε, ο Σαμαράς όπως και πλήθος επικοινωνιολόγων θεωρούν ότι η σύγχρονη κοινωνία, συνεπώς και η πολιτική, καθορίζεται και υπόκειται σε αλλαγές δια μέσω της τριβής και της αλληλεξάρτησής της με την επικοινωνία. Με άλλα λόγια ορίζουν ως κοινωνία, όχι μόνο ένα δίκτυο πολιτικών και οικονομικών διευθετήσεων, αλλά και μία διαδικασία μάθησης και επικοινωνίας. Έτσι η επικοινωνία συνιστά μια πολιτική διαδικασία και εντάσσεται στο πεδίο της πολιτικής, καθώς παρέχει δυνατότητες πληροφόρησης, πειθούς και χειραγώγησης.

Δεν είναι όμως οι μόνοι. Ή τέλος πάντων δεν θα τους άφηνε να νιώσουν μοναξιά ο τρομερός Κουτσούμπας και το κόμμα του «λαού».

Αν ξαναδιαβάσουμε με λίγο μεγαλύτερη προσοχή λόγου χάρη τις πρόσφατες δηλώσεις του γ.γ. της Κ.Ε. του ΚΚΕ Δημήτρη Κουτσούμπα, με αφορμή την τελευταία απεργιακή συγκέντρωση του ΠΑΜΕ στην Ομόνοια, θα δούμε να αποτυπώνεται με κάθε ακρίβεια η συνήθη πράγματι υποδειγματική συναινετική «δράση» του:

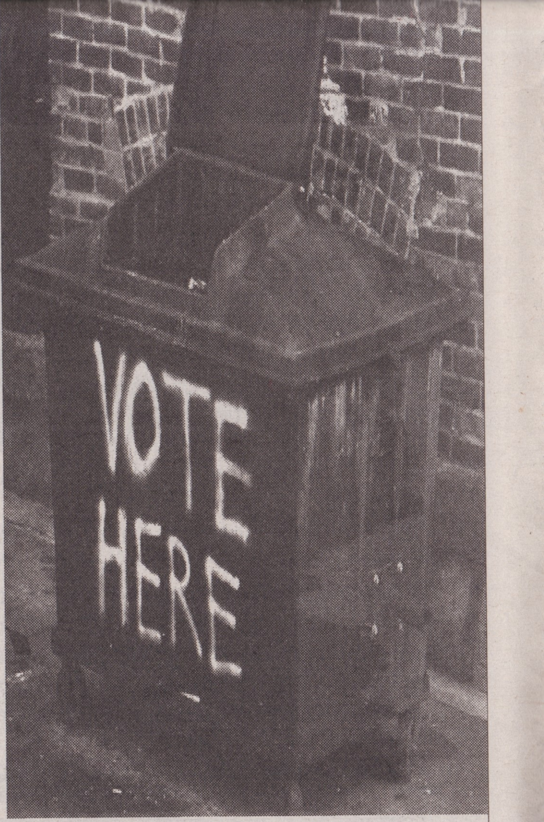
«Οι εργαζόμενοι, οι άνεργοι, ο λαός μας δεν πρέπει να παρασυρθούν από τους πανηγυρισμούς για έξοδο στις αγορές, δεν πρέπει να παρασυρθούν από την όποια πιθανή μικρή ανάκαμψη ακολουθήσει στη συνέχεια, αφού όλα αυτά θα πατήσουν πάνω σε σωρεία αντεργατι-

μικρή **ανάκαμψη**», δήθεν, θα «ακολουθήσει στην συνέχεια», σπεύδοντας να επιβεβαιώσει την κυβερνητική προπαγάνδα, την οποία αναπαράγουν με φειδώ ακόμη και τα πλέον γνωστά φερέφωνά της.

Γράφει χαρακτηριστικά ο Α. Παπαχελάς στις 13 Απριλίου στην Καθημερινή για τον τρόπο που κινούνται οι «αγορές»: *«Μας ξέρουν πολύ καλύτερα και είναι απολύτως υποψιασμένοι για τα πλέον καταστροφικά σενάρια. Βλέπουν ότι η οικονομία έχει πιάσει «πάτο» και πως ο κίνδυνος να μας εγκαταλείψουν οι εταίροι μας είναι εξαιρετικά απομακρυσμένος. Με άλλα λόγια θεωρούν πως ότι και να κάνουμε εμείς εδώ, όσο αυτοκαταστροφικοί και να γίνουμε, υπάρχει ένα δίχτυ ασφαλείας και γι' αυτούς και –το κυριότερο– για τη χώρα».*

Ακόμα πιο επιφυλακτικός με τα πανηγύρια εμφανίζεται ο Π. Μανδραβέλης αρθρογραφώντας στην ίδια εφημερίδα την ίδια ημερομηνία: *«Αυτό που οφείλουμε να καταλάβουμε είναι ότι και οι αγορές κρατικών ομολόγων είναι –όπως όλες οι αγορές– δισυπόστατες. Εκτός από την ζήτηση, υπάρχει και η προσφορά. Κι αυτόν τον καιρό υπάρχει μεγάλη ρευστότητα παγκοσμίως που κάνει τα κρατικά ομόλογα πιο ελκυστικά. Συνεπώς πρέπει να φέρουμε... «στα κυβικά της» τη μεγάλη επιτυχία να βγούμε μετά τέσσερα χρόνια στις αγορές. Δεν πρέπει να απαξιώσουμε το άνοιγμα που πέτυχε η κυβέρνηση ανοίγοντας ένα ρυάκι στο μεγάλο ποτάμι του χρήματος που κυκλοφορεί στις διεθνείς αγορές. Αλλά δεν πρέπει και να υπερβάλλουμε. Το βασικό στοίχημα που είναι η παραγωγική αναδιάρθρωση της χώρας παραμένει μπροστά μας»*. Πουθενά η οποιαδήποτε νύξη για «ανάκαμψη», μικρή ή μεγάλη, αντίθετα στην συνέχεια του άρθρου επισημαίνεται η είδηση περί μείωσης για πέμπτο συνεχή μήνα των εξαγωγών.

Ας δούμε όμως τι λέει για το ίδιο θέμα με άρθρο του στο Βήμα (Το Αίνιγμα των αγορών) επίσης στις 13 Απριλίου, ο -πανάξια προσληφθείς ως λογογράφος του Τσίπρα- διευθυντής του Βήμα Μαγκαζίνο, δημοσιογράφος Παύλος Παπαδόπουλος, ο οποίος αφού πρώτα εκθειάζει ως επιτυχία της κυβέρνησης την «επιστροφή στις αγορές», καθώς «μεταδίδει

ίσο με το χρέος του 2010 (περίπου 320 δισεκατομμύρια ευρώ). Το «τέρας» αναγεννάται ανενόχλητο!».

Ο Κουτσούμπας, λοιπόν, με τον τρόπο του στηρίζει περισσότερο από τον ίδιο τον διευθυντή της Καθημερινής (Παπαχελά), περισσότερο από τον προαναφερόμενο «σκληρό» φιλομνημονιακό αρθρογράφο (Μανδραβέλη), αλλά και τον λογογράφο του Τσίπρα τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς. Ο καθένας καταλαβαίνει ότι όταν το ΚΚΕ δέχεται, αναγνωρίζει την «όποια πιθανή μικρή **ανάκαμψη** ακολουθήσει», κάνοντας δήθεν σκληρή αντιπολίτευση, ουσιαστικά υπονοεί ότι η «**ανάκαμψη**» θα είναι μεγαλύτερη, άρα «ο λαός, οι εργαζόμενοι, οι άνεργοι», θα πρέπει να κάνουν υπομονή και το πολύ πολύ να τραγουδούν χαρούμενοι που και που ρυθμικά: *«ισχυρό το ΚΚΕ παντού, γιατί δύναμη και ελπίδα είναι του λαού»*.

Μιλήσαμε στην αρχή για την ολοένα και μεγαλύτερη σύγκλιση μνημονιακών και αντι-μνημονιακών δυνάμεων. Θυμί-

αποστοίχησης, που οδηγούν στην πλήρη αλλαγή και διαφοροποίηση των κομματικών ταυτίσεων, εκλογές που διέπονται από μια αυξανόμενη πολιτική και ιδεολογική σύγχυση, η οποία επέρχεται εξ αιτίας μιας σοβαρής πολιτικής, κοινωνικής ή οικονομικής συγκυρίας.

Σ' όλα αυτά προσθέτουν την δυσκολία στην ανάδειξη νέων υποψηφίων, αλλά και στην υπέρβαση μιας ραγδαίας απαξίωσης για σημαντικά κοινωνικά τμήματα, όχι μόνο των ευρωεκλογών, αλλά και των τοπικών εκλογών (βλ. συρρίκνωση του αριθμού των δήμων από 6.000 περιορίσθηκαν με το σχέδιο «Καποδίστριας» σε περίπου 1.000 και τώρα με τον «Καλλικράτη» σε 325, με αποτέλεσμα την συνεχή απομάκρυνση και αποξένωση πλήθους ανθρώπων από τον νέο θεσμό, που θεωρούν ότι έβλαψε τις τοπικές κοινωνίες και επομένως και από την εκλογική διαδικασία).

Να σημειώσουμε εδώ σχετικά με τις ευρωεκλογές ότι το 2004 η πανευρωπαϊκή συμμετοχή περιορίσθηκε στο 45,5% και στις τελευταίες του 2009, μόλις στο **43%**. Θα πρέπει να σημειωθεί επίσης, ότι στον ελλαδικό χώρο οι προηγούμενες Ευρωεκλογές του 2009 (δηλαδή προ της επιβολής των δανειακών συμβάσεων και των μνημονίων), σηματοδότησαν ***την μεγαλύτερη κατάρρευση της συμμετοχής μεταπολιτευτικά***, με το ε-

κοινωνιολόγων θεωρούν ότι η σύγχρονη κοινωνία, συνεπώς και η πολιτική, καθορίζεται και υπόκειται σε αλλαγές δια μέσω της τριβής και της αλληλεξάρτησής της με την επικοινωνία. Με άλλα λόγια ορίζουν ως κοινωνία, όχι μόνο ένα δίκτυο πολιτικών και οικονομικών διευθετήσεων, αλλά και μία διαδικασία μάθησης και επικοινωνίας. Έτσι η επικοινωνία συνιστά μια πολιτική διαδικασία και εντάσσεται στο πεδίο της πολιτικής, καθώς παρέχει δυνατότητες πληροφόρησης, πειθούς και χειραγώγησης.

Δεν είναι όμως οι μόνοι. Ή τέλος πάντων δεν θα τους άφηνε να νιώσουν μοναξιά ο τρομερός Κουτσούμπας και το κόμμα του «λαού».

Αν ξαναδιαβάσουμε με λίγο μεγαλύτερη προσοχή λόγου χάρη τις πρόσφατες δηλώσεις του γ.γ. της Κ.Ε. του ΚΚΕ Δημήτρη Κουτσούμπα, με αφορμή την τελευταία απεργιακή συγκέντρωση του ΠΑΜΕ στην Ομόνοια, θα δούμε να αποτυπώνεται με κάθε ακρίβεια η συνήθης πράγματι υποδειγματική συναινετική «δράση» του:

«Οι εργαζόμενοι, οι άνεργοι, ο λαός μας δεν πρέπει να παρασυρθούν από τους πανηγυρισμούς για έξοδο στις αγορές, δεν πρέπει να παρασυρθούν από την όποια πιθανή μικρή ανάκαμψη ακολουθήσει στη συνέχεια, αφού όλα αυτά θα πατήσουν πάνω σε σωρεία αντεργατι-

γυρία εμφανίζεται ο Π. Μανδραβέλης αρθρογραφώντας στην ίδια εφημερίδα την ίδια ημερομηνία: «*Αυτό που οφείλουμε να καταλάβουμε είναι ότι και οι αγορές κρατικών ομολόγων είναι –όπως όλες οι αγορές– δισυπόστατες. Εκτός από την ζήτηση, υπάρχει και η προσφορά. Κι αυτόν τον καιρό υπάρχει μεγάλη ρευστότητα παγκοσμίως που κάνει τα κρατικά ομόλογα πιο ελκυστικά. Συνεπώς πρέπει να φέρουμε... «στα κυβικά της» τη μεγάλη επιτυχία να βγούμε μετά τέσσερα χρόνια στις αγορές. Δεν πρέπει να απαξιώσουμε το άνοιγμα που επέτυχε η κυβέρνηση ανοίγοντας ένα ρυάκι στο μεγάλο ποτάμι του χρήματος που κυκλοφορεί στις διεθνείς αγορές. Αλλά δεν πρέπει και να υπερβάλλουμε. Το βασικό στοίχημα που είναι η παραγωγική αναδιάρθρωση της χώρας παραμένει μπροστά μας*». Πουθενά η οποιαδήποτε νύξη για «ανάκαμψη», μικρή ή μεγάλη, αντίθετα στην συνέχεια του άρθρου επισημαίνεται η είδηση περί μείωσης για πέμπτο συνεχή μήνα των εξαγωγών.

Ας δούμε όμως τι λέει για το ίδιο θέμα με άρθρο του στο Βήμα (Το Αίνιγμα των αγορών) επίσης στις 13 Απριλίου, ο -πανάξια προσληφθείς ως λογογράφος του Τσίπρα- διευθυντής του Βήμα Μαγκαζίνο, δημοσιογράφος Παύλος Παπαδόπουλος, ο οποίος αφού πρώτα εκθειάζει ως επιτυχία της κυβέρνησης την «επιστροφή στις αγορές», καθώς «μεταδίδει μήνυμα ασφάλειας και αισιοδοξίας που επηρεάζει θετικά τις οικονομικές προσδοκίες», στην συνέχεια συστήνει «να περιορίσουμε τον ενθουσιασμό μας». Γιατί; Εκτός των άλλων «η επιστροφή στις αγορές εντάχθηκε στους προεκλογικούς σχεδιασμούς της καγκελαρίου Μέρκελ, που θέλει να δημιουργήσει την ψευδαίσθηση στους ψηφοφόρους της ότι η Αθήνα δεν θα χρειαστεί νέο δανεισμό ή νέα διαγραφή χρέους. Το πρόβλημα, όμως είναι ότι παρά την μεγαλύτερη διαγραφή χρέους στην ιστορία (PSI) το δημόσιο χρέος του 2014 είναι

ίσο με το χρέος του 2010 (περίπου 320 δισεκατομμύρια ευρώ). Το «τέρας» αναγεννάται ανενόχλητο!».

Ο Κουτσούμπας, λοιπόν, με τον τρόπο του στηρίζει περισσότερο από τον ίδιο τον διευθυντή της Καθημερινής (Παπαχελά), περισσότερο από τον προαναφερόμενο «σκληρό» φιλομνημονιακό αρθρογράφο (Μανδραβέλη), αλλά και τον λογογράφο του Τσίπρα τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς. Ο καθένας καταλαβαίνει ότι όταν το ΚΚΕ δέχεται, αναγνωρίζει την «όποια πιθανή μικρή **ανάκαμψη** ακολουθήσει», κάνοντας δήθεν σκληρή αντιπολίτευση, ουσιαστικά υπονοεί ότι η «**ανάκαμψη**» θα είναι μεγαλύτερη, άρα «ο λαός, οι εργαζόμενοι, οι άνεργοι», θα πρέπει να κάνουν υπομονή και το πολύ πολύ να τραγουδούν χαρούμενοι που και που ρυθμικά: «*ισχυρό το ΚΚΕ παντού, γιατί δύναμη και ελπίδα είναι του λαού*».

Μιλήσαμε στην αρχή για την ολοένα και μεγαλύτερη σύγκλιση μνημονιακών και αντι-μνημονιακών δυνάμεων. Θυμί-

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 12ος, Φύλλο 138
ΜΑΪΟΣ 2014

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

«[…] Κι όμως, τον πρώτο καιρό που με φυλακίσανε, το πιο σκληρό ήταν ότι σκεφτόμουνα σαν ελεύθερος άνθρωπος. Παραδείγματος χάρη, μ' έπιανε η επιθυμία να βρεθώ σε μια παραλία και να κατέβω στη θάλασσα. Όταν φανταζόμουνα τον ήχο από τα πρώτα κύματα κάτω απ' τις πατούσες μου, το κορμί μου να μπαίνει στο νερό και την αίσθηση ελευθερίας που έβρισκα εκεί μέσα, ένιωθα αμέσως πόσο στενοί ήταν οι τοίχοι της φυλακής μου. Όμως αυτό κράτησε μερικούς μήνες. Ύστερα δεν είχα πια παρά τις σκέψεις ενός φυλακισμένου.[…]»

ALBERT CAMUS, Ο ξένος

Η καταδίκη του ξένου:

ιστορία του εγκλεισμού

Εκατό μέτρα απ' τη νοτιοδυτική άκρη της αρχαίας αγοράς της Αθήνας στέκουν τα ερείπια ενός κτίσματος με το όνομα Πόρος. Χτισμένο από πωρόλιθο, ελάχιστα ίχνη έχει αφήσει, ως εμάς, από την αρχαιότητα. Εκεί, λένε, ότι φυλακίστηκε ο Σωκράτης, που δικάστηκε το 399 π.χ (Παλαιά χρονολογία), επειδή προσέβαλε τους θεούς της πόλης και διέφθειρε τους νέους. Η δίκη και η καταδίκη του ήταν πολιτική, καθώς η τότε ευάλωτη δημοκρατία φοβόταν και τη σκιά της. Ακόμη και ο Σωκράτης διακήρυσσε τη σημασία της ατομικής ελευθερίας, ως προσωπικής επιλογής και ευθύνης. Στον Πόρο, λοιπόν, έμεινε κλεισμένος, μέχρι να εφαρμοστεί η ποινή που του επιβλήθηκε: *θάνατος*. Αυτό ήταν και το νόημα των φυλακών ως κτιρίων στην πόλη-κράτος της Αθήνας. Δεν λειτουργούσε ως τόπος μακροχρόνιας παραμονής.

Οι αρχαίοι έλληνες φυλάκιζαν, είχαν δεσμώτες, αλλά στην περίπτωσή τους το δικαστικό σύστημα ακολουθούσε διαφορετικές οδούς. Εκείνο που μπορούμε να πούμε σε γενικές γραμμές είναι ότι όσο μεταβάλλονταν οι πολιτισμικές συνθήκες, τόσο οι φυλακές γίνονταν και πιο απτές. Οι πρώτοι φυλακισμένοι ήταν «δεσμώτες» σαν τον Προμηθέα, δηλαδή δεμένοι σε κάποιο σημείο, σε εξωτερικό χώρο και η δέσμευσή τους είχε και τον χαρακτήρα της διαπόμπευσης. Συχνά έδεναν τον καταδικασμένο σε έναν ξύλινο πάσαλο, ώστε να μην μπορεί να φύγει και να βλέπουν όλοι τι θα μπορούσαν να πάθουν, αν διέπρατταν το ίδιο. Προφανώς, πολλές φορές η τιμωρία θα οδηγούσε στον θάνατο. Σταδιακά όμως, ο δεσμώτης περιοριζόταν δεμένος σε έναν κλειστό χώρο. Ωστόσο, ο εγκλεισμός δεν ήταν συνήθης πρακτική. Σημαντικότερη θεωρούνταν η σωματική τιμωρία, ο βασανισμός και η δημόσια διαπόμπευση. Οι πιο συνήθεις ποινές ήταν η εξορία και ο θάνατος. Όμως, ο τρόπος που τιμωρούνταν η ανόσια πράξη αξίζει να διερευνηθεί περισσότερο.

Στην αρχαιότητα, όταν κάποιος διέπραττε ένα φόνο, για παράδειγμα, δεν ήταν απαραίτητο ότι θα φυλακιστεί. Το πιθανότερο ήταν ότι θα εκδιωκόταν από την πόλη. Ιδιαίτερα για την αρχαία πόλη-κράτος (με πιο γνωστή την περίπτωση της Αθήνας) η εξορία ισοδυναμούσε με ακύρωση της προσωπικότητας. Η αποστέρηση της ιδιότητας του πολίτη σήμαινε βαθειά απομόνωση, ύψιστη περιθωριοποίηση. Με αυτή την έννοια, ισοδυνα-

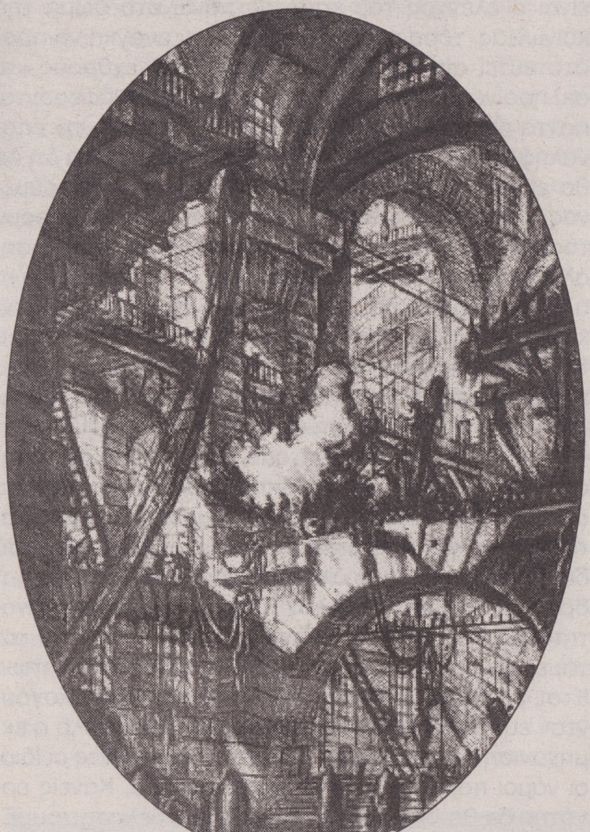
παραμείνει εκεί, μέχρι να δικαστεί και μέχρι να εκτελεστεί η ποινή του θανάτου. Αν η πόλη είχε μια μεγάλη γιορτή ή ένα μεγάλο θρησκευτικό γεγονός, έπρεπε να αναβληθεί η εκτέλεση μέχρι να ολοκληρωθεί η τελετή. Έτσι συνέβη και με τον Σωκράτη, που έπρεπε να περιμένει, μέχρι να επιστρέψει το ιερό καράβι της Αθήνας από τη Δήλο. Αφού κάποιος έπινε το κώνειο, μεταφερόταν έξω απ' τα όρια της πόλης, για να πεθάνει εκεί. Στην περίπτωση του Σωκράτη, περιγράφεται (*Φαίδων, 64a*) ότι ο φιλόσοφος, υπακούοντας στις υποδείξεις του φύλακα, βηματίζει στο κελί του, ώστε να εξαπλωθεί γρηγορότερα το δηλητήριο στο αίμα του.

Βεβαίως τα δικαστήρια υπήρχαν και ήταν θεσμοθετημένοι φορείς απόδοσης της κρατικής δικαιοσύνης στην πόλη. Τα ρητορικά κείμενα είναι μάρτυρες εκδίκασης πολλών υποθέσεων, άλλοτε για χρέη, άλλοτε για άλλα αδικήματα, σύμφωνα με το ποινικό δίκαιο της εποχής. Εκδικάζονταν επίσης και πολιτικά ζητήματα, με την έννοια ότι κρινόταν κατά πόσο κάποιος έβλαπτε το πολίτευμα, στην περίπτωση της δημοκρατίας, γιατί στην περίπτωση των άλλων πολιτευμάτων δεν χρειαζόταν δίκη, για να ξεμπερδεύουν με τους πολιτικούς τους αντιπάλους. Στην Αθήνα δίκαζαν οι λεγόμενοι ελεύθεροι Αθηναίοι πολίτες (που διακρίνονταν από τους μέτοικους και τους δούλους), οι οποίοι συνέθεταν στον καιρό της δημοκρατίας ένα είδος λαϊκού δικαστηρίου. Η αρχιτεκτονική των δικαστηρίων ήδη απ' την αρχαιότητα φανέρωνε τον εξέχοντα ρόλο τους για την πόλη, καθώς συ-

ALBERT CAMUS, Ο ξένος

ιστορία του εγκλεισμού

Εκατό μέτρα απ' τη νοτιοδυτική άκρη της αρχαίας αγοράς της Αθήνας στέκουν τα ερείπια ενός κτίσματος με το όνομα Πόρος. Χτισμένο από πωρόλιθο, ελάχιστα ίχνη έχει αφήσει, ως εμάς, από την αρχαιότητα. Εκεί, λένε, ότι φυλακίστηκε ο Σωκράτης, που δικάστηκε το 399 π.χ (Παλαιά χρονολογία), επειδή προσέβαλε τους θεούς της πόλης και διέφθειρε τους νέους. Η δίκη και η καταδίκη του ήταν πολιτική, καθώς η τότε ευάλωτη δημοκρατία φοβόταν και τη σκιά της. Ακόμη και ο Σωκράτης διακήρυσσε τη σημασία της ατομικής ελευθερίας, ως προσωπικής επιλογής και ευθύνης. Στον Πόρο, λοιπόν, έμεινε κλεισμένος, μέχρι να εφαρμοστεί η ποινή που του επιβλήθηκε: *θάνατος*. Αυτό ήταν και το νόημα των φυλακών ως κτιρίων στην πόλη-κράτος της Αθήνας. Δεν λειτουργούσε ως τόπος μακροχρόνιας παραμονής.

Οι αρχαίοι έλληνες φυλάκιζαν, είχαν δεσμώτες, αλλά στην περίπτωσή τους το δικαστικό σύστημα ακολουθούσε διαφορετικές οδούς. Εκείνο που μπορούμε να πούμε σε γενικές γραμμές είναι ότι όσο μεταβάλλονταν οι πολιτισμικές συνθήκες, τόσο οι φυλακές γίνονταν και πιο απτές. Οι πρώτοι φυλακισμένοι ήταν «δεσμώτες» σαν τον Προμηθέα, δηλαδή δεμένοι σε κάποιο σημείο, σε εξωτερικό χώρο και η δέσμευσή τους είχε και τον χαρακτήρα της διαπόμπευσης. Συχνά έδεναν τον καταδικασμένο σε έναν ξύλινο πάσαλο, ώστε να μην μπορεί να φύγει και να βλέπουν όλοι τι θα μπορούσαν να πάθουν, αν διέπρατταν το ίδιο. Προφανώς, πολλές φορές η τιμωρία θα οδηγούσε στον θάνατο. Σταδιακά όμως, ο δεσμώτης περιοριζόταν δεμένος σε έναν κλειστό χώρο. Ωστόσο, ο εγκλεισμός δεν ήταν συνήθης πρακτική. Σημαντικότερη θεωρούνταν η σωματική τιμωρία, ο βασανισμός και η δημόσια διαπόμπευση. Οι πιο συνήθεις ποινές ήταν η εξορία και ο θάνατος. Όμως, ο τρόπος που τιμωρούνταν η ανόσια πράξη αξίζει να διερευνηθεί περισσότερο.

Στην αρχαιότητα, όταν κάποιος διέπραττε ένα φόνο, για παράδειγμα, δεν ήταν απαραίτητο ότι θα φυλακιστεί. Το πιθανότερο ήταν ότι θα εκδιωκόταν από την πόλη. Ιδιαίτερα για την αρχαία πόλη-κράτος (με πιο γνωστή την περίπτωση της Αθήνας) η εξορία ισοδυναμούσε με ακύρωση της προσωπικότητας. Η αποστέρηση της ιδιότητας του πολίτη σήμαινε βαθειά απομόνωση, ύψιστη περιθωριοποίηση. Με αυτή την έννοια, ισοδυναμούσε με πολιτικό θάνατο.[1] Ένας φονιάς θεωρούνταν μιασμένος, μολυσμένος με άλλα λόγια. Έπρεπε να ακολουθήσει συγκεκριμένες διαδικασίες καθαρμού και να αλλάξει πόλη-κράτος. Όφειλε, δηλαδή, να αλλάξει ζωή, αφού πήγαινε κάπου, όπου δε θα τον ήξεραν και θα έπρεπε να συνηθίσει σε άλλους κώδικες συμπεριφοράς και άλλους νόμους. Στην περίπτωση που κάποιος καταδικαζόταν σε θάνατο, ήταν συνήθης πρακτική –στην Αθήνα τουλάχιστον– να πίνει το κώνειο, όπως συνέβη και στην περίπτωση του Σωκράτη.

Η φυλακή ως κτίσμα στην αρχαιότητα χρησιμοποιούνταν κυρίως για τους μελλοθάνατους ή για κράτηση μέχρι την πραγματοποίηση της δίκης. Έπρεπε κάποιος να παραμείνει εκεί, μέχρι να δικαστεί και μέχρι να εκτελεστεί η ποινή του θανάτου. Αν η πόλη είχε μια μεγάλη γιορτή ή ένα μεγάλο θρησκευτικό γεγονός, έπρεπε να αναβληθεί η εκτέλεση μέχρι να ολοκληρωθεί η τελετή. Έτσι συνέβη και με τον Σωκράτη, που έπρεπε να περιμένει, μέχρι να επιστρέψει το ιερό καράβι της Αθήνας από τη Δήλο. Αφού κάποιος έπινε το κώνειο, μεταφερόταν έξω απ' τα όρια της πόλης, για να πεθάνει εκεί. Στην περίπτωση του Σωκράτη, περιγράφεται (*Φαίδων, 64a*) ότι ο φιλόσοφος, υπακούοντας στις υποδείξεις του φύλακα, βηματίζει στο κελί του, ώστε να εξαπλωθεί γρηγορότερα το δηλητήριο στο αίμα του.

Βεβαίως τα δικαστήρια υπήρχαν και ήταν θεσμοθετημένοι φορείς απόδοσης της κρατικής δικαιοσύνης στην πόλη. Τα ρητορικά κείμενα είναι μάρτυρες εκδίκασης πολλών υποθέσεων, άλλοτε για χρέη, άλλοτε για άλλα αδικήματα, σύμφωνα με το ποινικό δίκαιο της εποχής. Εκδικάζονταν επίσης και πολιτικά ζητήματα, με την έννοια ότι κρινόταν κατά πόσο κάποιος έβλαπτε το πολίτευμα, στην περίπτωση της δημοκρατίας, γιατί στην περίπτωση των άλλων πολιτευμάτων δεν χρειαζόταν δίκη, για να ξεμπερδεύουν με τους πολιτικούς τους αντιπάλους. Στην Αθήνα δίκαζαν οι λεγόμενοι ελεύθεροι Αθηναίοι πολίτες (που διακρίνονταν από τους μέτοικους και τους δούλους), οι οποίοι συνέθεταν στον καιρό της δημοκρατίας ένα είδος λαϊκού δικαστηρίου. Η αρχιτεκτονική των δικαστηρίων ήδη απ' την αρχαιότητα φανέρωνε τον εξέχοντα ρόλο τους για την πόλη, καθώς συνήθως βρίσκονταν στην καρδιά της, δηλαδή στην Αγορά. Εκεί συγκεντρωνόταν ο κόσμος για όλα τα δημόσια ζητήματα· εμπόριο, συζητήσεις, συναλλαγές κάθε είδους με την πόλη, όπως μητρώα κλπ.

Το ποινικό καθεστώς της κλασικής περιόδου, διακρίνεται, σύμφωνα με τον Foucault, σε τέσσερις βασικές τακτικές επιβολής ποινών: (α) την εξορία, τον εκτοπισμό, την απέλαση εκτός συνόρων, τη δήμευση της περιουσίας και γενικά την αποκοπή από τον τόπο καταγωγής, (β) την επιβολή αποζημίωσης, την εξαγορά της ποινής, την οικονομική επιβάρυνση γενικά, (γ) τη διαπό-

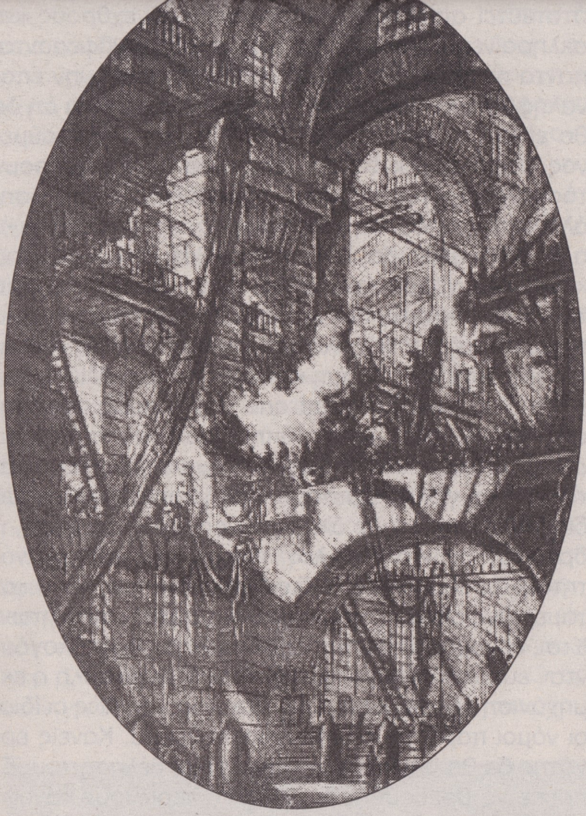
συνέχεια στη σελίδα 6

σαμε ακόμη ότι οι τελευταίες δεν αποτελούν παρά την συμπολίτευση στα σχέδια της κυριαρχίας ώστε να προσαρμο-

υπάρχει καμμία έκπληξη στο άκουσμα τέτοιων επαφών, ούτε βέβαια στις ολοένα και πιο «νηφάλιες» τοποθετήσεις των

Σ' αυτά τα πολιτικά παιχνίδια οι αναρχικοί είναι αυτονόητο ότι δεν έχουν καμμία θέση. Δεν είναι καν ουδέτεροι

ήδη υπάρχοντα προβλήματα καθενός ξεχωριστά και όλων μαζί των κομματικών μηχανισμών. Έχουμε κάθε λόγο να

Ωστόσο, ο εγκλεισμός δεν ήταν συνήθης πρακτική. Σημαντικότερη θεωρούνταν η σωματική τιμωρία, ο βασανισμός και η δημόσια διαπόμπευση. Οι πιο συνήθεις ποινές ήταν η εξορία και ο θάνατος. Όμως, ο τρόπος που τιμωρούνταν η ανόσια πράξη αξίζει να διερευνηθεί περισσότερο.

Στην αρχαιότητα, όταν κάποιος διέπραττε ένα φόνο, για παράδειγμα, δεν ήταν απαραίτητο ότι θα φυλακιστεί. Το πιθανότερο ήταν ότι θα εκδιωκόταν από την πόλη. Ιδιαίτερα για την αρχαία πόλη-κράτος (με πιο γνωστή την περίπτωση της Αθήνας) η εξορία ισοδυναμούσε με ακύρωση της προσωπικότητας. Η αποστέρηση της ιδιότητας του πολίτη σήμαινε βαθειά απομόνωση, ύψιστη περιθωριοποίηση. Με αυτή την έννοια, ισοδυναμούσε με πολιτικό θάνατο.[1] Ένας φονιάς θεωρούνταν μιασμένος, μολυσμένος με άλλα λόγια. Έπρεπε να ακολουθήσει συγκεκριμένες διαδικασίες καθαρμού και να αλλάξει πόλη-κράτος. Όφειλε, δηλαδή, να αλλάξει ζωή, αφού πήγαινε κάπου, όπου δε θα τον ήξεραν και θα έπρεπε να συνηθίσει σε άλλους κώδικες συμπεριφοράς και άλλους νόμους. Στην περίπτωση που κάποιος καταδικαζόταν σε θάνατο, ήταν συνήθης πρακτική –στην Αθήνα τουλάχιστον– να πίνει το κώνειο, όπως συνέβη και στην περίπτωση του Σωκράτη.

Η φυλακή ως κτίσμα στην αρχαιότητα χρησιμοποιούνταν κυρίως για τους μελλοθάνατους ή για κράτηση μέχρι την πραγματοποίηση της δίκης. Έπρεπε κάποιος να

στην πόλη. Τα ρητορικά κείμενα είναι μάρτυρες εκδίκασης πολλών υποθέσεων, άλλοτε για χρέη, άλλοτε για άλλα αδικήματα, σύμφωνα με το ποινικό δίκαιο της εποχής. Εκδικάζονταν επίσης και πολιτικά ζητήματα, με την έννοια ότι κρινόταν κατά πόσο κάποιος έβλαπτε το πολίτευμα, στην περίπτωση της δημοκρατίας, γιατί στην περίπτωση των άλλων πολιτευμάτων δεν χρειαζόταν δίκη, για να ξεμπερδεύουν με τους πολιτικούς τους αντιπάλους. Στην Αθήνα δίκαζαν οι λεγόμενοι ελεύθεροι Αθηναίοι πολίτες (που διακρίνονταν από τους μέτοικους και τους δούλους), οι οποίοι συνέθεταν στον καιρό της δημοκρατίας ένα είδος λαϊκού δικαστηρίου. Η αρχιτεκτονική των δικαστηρίων ήδη απ' την αρχαιότητα φανέρωνε τον εξέχοντα ρόλο τους για την πόλη, καθώς συνήθως βρίσκονταν στην καρδιά της, δηλαδή στην Αγορά. Εκεί συγκεντρωνόταν ο κόσμος για όλα τα δημόσια ζητήματα· εμπόριο, συζητήσεις, συναλλαγές κάθε είδους με την πόλη, όπως μητρώα κλπ.

Το ποινικό καθεστώς της κλασικής περιόδου, διακρίνεται, σύμφωνα με τον Foucault, σε τέσσερις βασικές τακτικές επιβολής ποινών: (α) την εξορία, τον εκτοπισμό, την απέλαση εκτός συνόρων, τη δήμευση της περιουσίας και γενικά την αποκοπή από τον τόπο καταγωγής, (β) την επιβολή αποζημίωσης, την εξαγορά της ποινής, την οικονομική επιβάρυνση γενικά, (γ) τη διαπό-

συνέχεια στη σελίδα 6

σαμε ακόμη ότι οι τελευταίες δεν αποτελούν παρά την συμπολίτευση στα σχέδια της κυριαρχίας ώστε να προσαρμοστεί ο κόσμος στους σχεδιασμούς της.

Αναφερθήκαμε μάλιστα προηγουμένως στην επιλογή ως λογογράφου του Τσίπρα συγκεκριμένου δημοσιογράφου του ΔΟΛ. Η συγκεκριμένη επαφή (όχι δεν είναι «Τρίτου Τύπου») του Συριζα με τα συστημικά ΜΜΕ δεν είναι βέβαια η μόνη, αφού το τελευταίο διάστημα οι συναντήσεις του Τσίπρα με τους ιδιοκτήτες τους (Β. Βαρδινογιάννης, Γ. Μπόμπολας, Σ. Ψυχάρης, Γ. Αλαφούζος, κ.ά.) έχουν πυκνώσει φέροντας βέβαια τα αναμενόμενα αποτελέσματα (συγκεκριμένη προβολή) για το κόμμα της ανατροπής (τρομάρα τους).

Καμία έκπληξη θα πείτε. Φυσικά δεν υπάρχει καμμία έκπληξη στο άκουσμα τέτοιων επαφών, ούτε βέβαια στις ολοένα και πιο «νηφάλιες» τοποθετήσεις των συνετών οικονομολόγων του κόμματος (Δραγασάκης, Σταθάκης, κ.ά.).

Αυτό που θα σημειώσουμε είναι πολύ συγκεκριμένο.

Αυτή ακριβώς η διαδικασία σύγκλισης που προαναφέραμε είναι σε εξέλιξη και η επιτυχής της έκβαση εξαρτάται από την ενεργητική συμμετοχή τουλάχιστον των σημαντικών παραγόντων του πολυκομματικού συστήματος που διαμορφώνεται. Με άλλα λόγια οι κινήσεις λόγου χάρη της Ελιάς, του Ποταμιού, του Συριζα ή του ΚΚΕ, η ρύθμιση του ποσοστού της Χ.Α., έρχονται να στηρίξουν ανάλογες κινήσεις εκ μέρους της ΝΔ και όχι να τις υπομονεύσουν.

Σ' αυτά τα πολιτικά παιχνίδια οι αναρχικοί είναι αυτονόητο ότι δεν έχουν καμμία θέση. Δεν είναι καν ουδέτεροι παρατηρητές, γιατί πολύ απλά στην πολιτική δεν υπάρχουν τέτοιοι. Οι αναρχικοί δεν μπορεί παρά να είναι απόλυτα εχθρικοί σε οποιονδήποτε κομματικό σχηματισμό, με ξεκάθαρο τρόπο, με ειλικρίνεια και σταθερότητα.

Η εκλογική απεργία δεν είναι για εμάς ένα ευκαιριακό πρόταγμα, μια ψευδεπίγραφη λύση, αλλά η συνεπής διαχρονικά στάση απέναντι σε κάθε εξουσιαστικό σύστημα. Δεν νοείται δηλαδή ή έμμεση ή άμεση στήριξη αριστερών κομμάτων ή λογικών και η ταυτόχρονη εναντίωση σε μια εκλογική διαδικασία για τα μάτια του κόσμου.

Έχουμε κάθε λόγο να επιτείνουμε τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα καθενός ξεχωριστά και όλων μαζί των κομματικών μηχανισμών. Έχουμε κάθε λόγο να επιμένουμε ότι κάθε κόμμα «μικρό» ή «μεγάλο» εξουσιάζει και ότι έχει κατασκευαστεί για να εξουσιάζει. Έχουμε κάθε λόγο ώστε να μην δώσουμε την παραμικρή παράταση, το παραμικρό βήμα διαλόγου και άμεσης ή έμμεσης συνδιαλλαγής με οποιοδήποτε αριστερό κομματικό μηχανισμό ή τους εκπροσώπους του.

Να επιτείνουμε με κάθε τρόπο τις εξουσιαστικές αβεβαιότητες, να σαμποτάρουμε την κοινωνική γαλήνη, κάθε εκλογική διαδικασία, κάθε είδους σταθεροποίηση του πολιτικού σκηνικού.

Συσπείρωση Αναρχικών

Σύντροφοι/ισσες και φίλες/φίλοι,

Όπως γνωρίζετε η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ξεκίνησε την πορεία της τον Μάρτιο του 2002 και από τότε διακινείται και μέσω πρακτορείου εφημερίδων σε όλο τον ελλαδικό χώρο. Από τότε και μέχρι σήμερα τα εμπόδια στη διακίνησή της συνεχίζονται. Υπάρχει, επομένως, μία διαρκής προσπάθεια, ώστε να μη θάβεται η εφημερίδα σας, στους πάγκους και στις αποθήκες των εφημεριδοπωλών και των διανομέων, στην οποία η συμβολή σας είναι ουσιαστική και γι' αυτό σας στέλνουμε αδελφικούς χαιρετισμούς για την έμπρακτη συμπαράστασή σας, η οποία εκφράζεται μέσω τηλεφωνημάτων ή του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Εξ αιτίας αυτών των εμποδίων τα οποία προβάλλονται (από τους γνωστούς και μη εξαιρετέους) και με δεδομένη την παρότρυνση που υπήρχε εδώ και πολύ καιρό, έχουμε ενεργοποιήσει τη δυνατότητα συνδρομής.
Η συνδρομή αφορά 10 τεύχη και για μεν το ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ είναι 20 ευρώ για δε την ΕΥΡΩΠΗ 30 ευρώ.
Επομένως, ορίζετε τον αριθμό των φύλλων για τα οποία θέλετε να ισχύσει η συνδρομή στέλνοντας ταχυδρομική επιταγή στο όνομα: Γεώργιος Ν. Βλασσόπουλος, Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033, ΑΘΗΝΑ, ή καταθέτοντας το αντίστοιχο ποσόν στον ακόλουθο αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα) 116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803 bic: ETHNGRAA
Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η γνωστοποίηση των στοιχείων σας μέσω του ταχυδομείου, τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δηλαδή: Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο.

Θυμίζουμε, επίσης, την πάγια πρακτική μας (από το πρώτο φύλλο και μέχρι σήμερα), σύμφωνα με την οποία, μετά την επιστροφή του κάθε φύλλου από το πρακτορείο, να γίνεται –με δική μας επιμέλεια και ευθύνη– διανομή χιλιάδων αντιτύπων ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΤΙΜΟ σε διάφορα κεντρικά σημεία, πλατείες, χώρους όπου γίνονται εκδηλώσεις κ.λπ., για να την αποκτήσουν και όσοι, για διάφορους λόγους, δεν την προμηθεύονται. Επισημαίνουμε, ακόμη, ότι ανέκαθεν θεωρούσαμε και εκλαμβάνουμε το αντίτιμο της εφημερίδας που καταβάλλετε ως μία συμβολή (κάθ' ενός και κάθε μιας από εσάς) στην ενίσχυση για την συνέχεια της προσπάθειάς μας).

Είναι ευπρόσδεκτη η οικονομική ενίσχυση της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό ή απ' ευθείας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι αυτή να είναι ανιδιοτελής και να μην προέρχεται από ενέργειες που αντιτίθενται σε θεμελιακές αναρχικές αντιλήψεις και θεωρήσεις (π.χ. εμπόριο ναρκωτικών, ληστείες, πράξεις που παραβιάζουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (πορνεία, δουλεμπόριο κ.ά.), κεφαλαιοκρατικές δραστηριότητες κ.λπ.

Υπενθυμίζουμε ότι Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ δεν διεκδικεί κανενός είδους...copyright. Τα κείμενα και οι ειδήσεις που δημοσιεύονται δεν αποτελούν πνευματική ή άλλου είδους ιδιοκτησία του Κύκλου Σύνταξης και μπορούν να χρησιμοποιούνται, απ' όσους το επιθυμούν, στην κατεύθυνση της ελεύθερης αναρχικής πληροφόρησης και διακίνησης των απόψεων και ιδεών. Επιθυμητή είναι η δημοσίευση της πηγής

συνέχεια από τη σελίδα 5

μπευση, το σημάδεμα, τον τραυματισμό, τον ακρωτηριασμό, την εγχάραξη ουλής, με άλλα λόγια τον σφετερισμό του σώματος και την εγγραφή αποτυπωμάτων της εξουσίας πάνω σ' αυτό και (δ) τον εγκλεισμό.

Κατά τον Μεσαίωνα της Ανατολής και της Δύσης κύριος τρόπος τιμωρίας ήταν τα βασανιστήρια, καθώς επικρατούσε η «λογική» της αντεκδίκησης. Σε αυτά τα χρόνια βρέθηκαν νέοι τρόποι βασανισμού και ακρωτηριασμού. Συνήθως οι ποινές αυτές επιβάλλονταν δημοσίως, ώστε ο φόβος του σωματικού πόνου να αποτρέψει και τους υπόλοιπους από την παράβαση οποιουδήποτε νόμου. Τα καταναγκαστικά έργα επικράτησαν γενικότερα στις μεγάλες αυτοκρατορίες, όπως στην αρχαία Αίγυπτο, στην Ρώμη και βέβαια μετά την ανακάλυψη της Αμερικής στο «νέο» κόσμο, όπου η δουλεία πήρε νέες τερατώδεις διαστάσεις. Η υποδούλωση κάποιου, ώστε να χρησιμεύσει ως δωρεάν και αναλώσιμη εργατική δύναμη εξυπηρετούσε σε περιόδους που το ανθρώπινο σώμα ήταν το βασικό διαθέσιμο εργαλείο-μηχανή.

Η κράτηση και η φυλάκιση είναι πολύ πρόσφατες τακτικές τιμωρίας για το ευρωπαϊκό σύστημα· εμφανίζονται μετά τα τέλη του 18ου αιώνα, μαζί δηλαδή με την εμφάνιση της εκβιομηχάνισης των κοινωνιών της Δύσης και αρχικά έχουν περιορισμένο χαρακτήρα. Η μηχανή καθιστά πολλά εργατικά χέρια περιττά. Οι ίδιοι οι νομικοί του 18ου αιώνα υποστήριζαν ότι η φυλακή δεν είναι ποινή, αλλά άσκηση εξουσίας, καθώς ο εγκλεισμός χρησιμοποιείται από τον ηγεμόνα, για να προστατευτεί απ' τους αντιπάλους του. Ο εγκλεισμός την ίδια εποχή διακρίνεται σε εγκλεισμό-ενέχυρο, που αναφέρεται λιγότερο στην τιμωρία και περισσότερο στον έλεγχο του ατόμου και στον εγκλεισμό-υποκατάστατο, που επιβάλλεται σε κάποιον που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία των ποινικών δικαστηρίων, καθώς σχετίζεται με τον κώδικα ηθικής ή συμπεριφοράς και υποτίθεται ότι στοχεύει στον σωφρονισμό· είναι κυρίως τιμωρία, παρά ποινή. Ωστόσο, μετά από πενήντα χρόνια, ο εγκλεισμός κατέληξε να θεωρείται η γενική μορφή ποινής.

Δεν είναι τυχαίο ότι η φυλάκιση στα πρώτα της βήματα δέχτηκε δριμεία κριτική από τους ίδιους τους νομικούς, γιατί δεν πληρούσε καν τις επιδιώξεις του κράτους. Κάποια απ' τα επιχειρήματα των πολεμίων της ήταν ότι η δικαστική εξουσία δεν είναι

για τα οποία κατηγορούσαν τη φυλακή οι επικριτές της τον 19ο αιώνα σήμερα θεωρούνται τελεσίδικο γεγονός, αποδεκτό και δεδομένο.

Σε όλες τις μελέτες για την εξέταση των ποινών στο δεύτερο μισό του 18ου αιώνα ο εγκληματίας ορίζεται ως εχθρός της κοινωνίας. Όσο πιο αδύναμος είναι ο έλεγχος του κράτους πάνω στο σώμα της κοινωνίας, τόσο πιο πολύ νιώθει την ανάγκη να προστατευτεί από τους εσωτερικούς του εχθρούς και σκληραίνει τις ποινές του. Οι ποινές αναφέρονται πάντα στο μέλλον: γίνεται προσπάθεια να μην επαναληφθεί ένα έγκλημα. Αν υπήρχε βεβαιότητα ότι δε θα επαναληφθεί, δεν θα φυλακιζόταν ο κρατούμενος. Το ότι οι ποινές παντού και πάντοτε διαφέρουν τόσο μεταξύ τους, άλλοτε προστάζοντας ατίμωση, άλλοτε ανταπόδοση («οφθαλμόν αντί οφθαλμού»), άλλοτε δουλειά-δουλεία, δείχνει ότι δεν έχουν οικουμενικό χαρακτήρα, αλλά προσαρμόζονται στις τεχνητές ανάγκες των κοινωνικών συστημάτων που τις εφαρμόζουν. Η φυλάκιση επιβλήθηκε από παράγοντες άσχετους ακόμη και στην ποινική θεωρία.

Το δικαστικό σύστημα από μηχανισμός επιτηρ

Η συνδρομή αφορά 10 τεύχη και για μεν το ***ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ*** *είναι 20 ευρώ για δε την* ***ΕΥΡΩΠΗ*** *30 ευρώ.*
Επομένως, ορίζετε τον αριθμό των φύλλων για τα οποία θέλετε να ισχύσει η συνδρομή στέλνοντας ταχυδρομική επιταγή στο όνομα: Γεώργιος Ν. Βλασσόπουλος, Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033, ΑΘΗΝΑ, ή καταθέτοντας το αντίστοιχο ποσόν στον ακόλουθο αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα) 116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803 bic: ETHNGRAA
Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η γνωστοποίηση των στοιχείων σας μέσω του ταχυδομείου, τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δηλαδή: Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο.

Θυμίζουμε, επίσης, την πάγια πρακτική μας (από το πρώτο φύλλο και μέχρι σήμερα), σύμφωνα με την οποία, μετά την επιστροφή του κάθε φύλλου από το πρακτορείο, να γίνεται –με δική μας επιμέλεια και ευθύνη– διανομή χιλιάδων αντιτύπων ***ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΤΙΜΟ*** *σε διάφορα κεντρικά σημεία, πλατείες, χώρους όπου γίνονται εκδηλώσεις κ.λπ., για να την αποκτήσουν και όσοι, για διάφορους λόγους, δεν την προμηθεύονται. Επισημαίνουμε, ακόμη, ότι ανέκαθεν θεωρούσαμε και εκλαμβάνουμε το αντίτιμο της εφημερίδας που καταβάλλετε ως μία συμβολή (κάθ' ενός και κάθε μιας από εσάς) στην ενίσχυση για την συνέχεια της προσπάθειάς μας).*

Είναι ευπρόσδεκτη η οικονομική ενίσχυση της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό ή απ' ευθείας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι αυτή να είναι ανιδιοτελής και να μην προέρχεται από ενέργειες που αντιτίθενται σε θεμελιακές αναρχικές αντιλήψεις και θεωρήσεις (π.χ. εμπόριο ναρκωτικών, ληστείες, πράξεις που παραβιάζουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (πορνεία, δουλεμπόριο κ.ά.), κεφαλαιοκρατικές δραστηριότητες κ.λπ.

Υπενθυμίζουμε ότι ***Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ*** *δεν διεκδικεί κανενός είδους...copyright. Τα κείμενα και οι ειδήσεις που δημοσιεύονται δεν αποτελούν πνευματική ή άλλου είδους ιδιοκτησία του Κύκλου Σύνταξης και μπορούν να χρησιμοποιούνται, απ' όσους το επιθυμούν, στην κατεύθυνση της ελεύθερης αναρχικής πληροφόρησης και διακίνησης των απόψεων και ιδεών. Επιθυμητή είναι η δημοσίευση της πηγής προέλευσης τους.*

Επίσης, όσοι/ες έχουν κάποια πρόταση που μπορεί να συμβάλλει θετικά στην μορφή και την ύλη της εφημερίδας, μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί μας, προσωπικά, τηλεφωνικά ή με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Οι αυτοί τρόποι επικοινωνίας ισχύουν για την περίπτωση που δεν μπορείτε να βρείτε την εφημερίδα στους χώρους διάθεσης και επιθυμείτε να μας ενημερώσετε. Τα σημεία όπου μπορείτε να βρείτε την ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ βρίσκονται σε διασυνδεδεμένα άρθρα στα οποία γίνεται παραπομπή από τις αρχικές σελίδες του www.anarchy.gr και του www.anarchypress.gr.

Όταν στέλνετε ΣΥΣΤΗΜΕΝΗ επιστολή ή δέμα, στην ταχυδρομική μας θυρίδα, αυτά θα πρέπει να απευθύνονται στον Παναγιώτη Ι. Λιόλιο, ή στον Γεώργιο Ν. Βλασσόπουλο . Η επικοινωνία μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου γίνεται στη διεύθυνση: diadromi@anarchy.gr

Υπενθύμιση

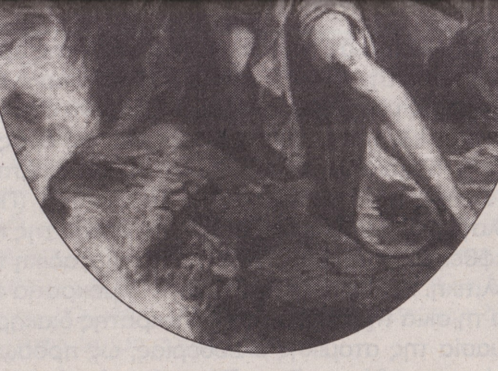
Σας υπενθυμίζουμε πως από 1-1-2014 τα e-mail μας (ηλεκτρονικές ταχυδρομικές

παράβαση οποιουδήποτε νόμου. Τα καταναγκαστικά έργα επικράτησαν γενικότερα στις μεγάλες αυτοκρατορίες, όπως στην αρχαία Αίγυπτο, στην Ρώμη και βέβαια μετά την ανακάλυψη της Αμερικής στο «νέο» κόσμο, όπου η δουλεία πήρε νέες τερατώδεις διαστάσεις. Η υποδούλωση κάποιου, ώστε να χρησιμεύσει ως δωρεάν και αναλώσιμη εργατική δύναμη εξυπηρετούσε σε περιόδους που το ανθρώπινο σώμα ήταν το βασικό διαθέσιμο εργαλείο-μηχανή.

Η κράτηση και η φυλάκιση είναι πολύ πρόσφατες τακτικές τιμωρίας για το ευρωπαϊκό σύστημα· εμφανίζονται μετά τα τέλη του 18ου αιώνα, μαζί δηλαδή με την εμφάνιση της εκβιομηχάνισης των κοινωνιών της Δύσης και αρχικά έχουν περιορισμένο χαρακτήρα. Η μηχανή καθιστά πολλά εργατικά χέρια περιττά. Οι ίδιοι οι νομικοί του 18ου αιώνα υποστήριζαν ότι η φυλακή δεν είναι ποινή, αλλά άσκηση εξουσίας, καθώς ο εγκλεισμός χρησιμοποιείται από τον ηγεμόνα, για να προστατευτεί απ' τους αντιπάλους του. Ο εγκλεισμός την ίδια εποχή διακρίνεται σε εγκλεισμό-ενέχυρο, που αναφέρεται λιγότερο στην τιμωρία και περισσότερο στον έλεγχο του ατόμου και στον εγκλεισμό-υποκατάστατο, που επιβάλλεται σε κάποιον που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία των ποινικών δικαστηρίων, καθώς σχετίζεται με τον κώδικα ηθικής ή συμπεριφοράς και υποτίθεται ότι στοχεύει στον σωφρονισμό· είναι κυρίως τιμωρία, παρά ποινή. Ωστόσο, μετά από πενήντα χρόνια, ο εγκλεισμός κατέληξε να θεωρείται η γενική μορφή ποινής.

Δεν είναι τυχαίο ότι η φυλάκιση στα πρώτα της βήματα δέχτηκε δριμεία κριτική από τους ίδιους τους νομικούς, γιατί δεν πληρούσε καν τις επιδιώξεις του κράτους. Κάποια απ' τα επιχειρήματα των πολεμίων της ήταν ότι η δικαστική εξουσία δεν είναι σε θέση να ελέγξει την εφαρμογή των ποινών, η φυλακή αναμειγνύει διαφορετικούς κατάδικους και δημιουργεί ομοιογενή κοινότητα εγκληματιών, τους παρέχει συχνά συνθήκες διαβίωσης καλύτερες από αυτές που θα είχαν ελεύθεροι και τελικά βγαίνουν εγκληματίες, εφ' όσον αποφυλακιστούν. Αυτά είναι τα επιχειρήματα των ίδιων των εκπροσώπων του κράτους, όταν ακόμη η ποινή της φυλάκισης δεν θεωρούνταν δεδομένη. Σήμερα, πλέον, αναφέρονται στις φυλακές ως «σωφρονιστικά» ιδρύματα.

Τον 19ο αι. προτείνονται και εναλλακτικές ποινές, οι οποίες σε κάποιο βαθμό εφαρμόστηκαν. Μία εναλλακτική τιμωρία ήταν η εξορία και η αποστολή καταδίκων σε αποικίες, που είχε ήδη εφαρμοστεί, απ' τα τέλη του 18ου αιώνα περίπου, στην Αυστραλία.[2] Μια άλλη, η μεταρρύθμιση της εσωτερικής λειτουργίας της φυλακής, η οποία ονομάστηκε «σωφρονιστική μεταρρύθμιση», περιελάμβανε την πλήρη ή μερική απομόνωση των κρατουμένων στο εσωτερικό της φυλακής, την περαιτέρω σωματική και

για τα οποία κατηγορούσαν τη φυλακή οι επικριτές της τον 19ο αιώνα σήμερα θεωρούνται τελεσίδικο γεγονός, αποδεκτό και δεδομένο.

Σε όλες τις μελέτες για την εξέταση των ποινών στο δεύτερο μισό του 18ου αιώνα ο εγκληματίας ορίζεται ως εχθρός της κοινωνίας. Όσο πιο αδύναμος είναι ο έλεγχος του κράτους πάνω στο σώμα της κοινωνίας, τόσο πιο πολύ νιώθει την ανάγκη να προστατευτεί από τους εσωτερικούς του εχθρούς και σκληραίνει τις ποινές του. Οι ποινές αναφέρονται πάντα στο μέλλον: γίνεται προσπάθεια να μην επαναληφθεί ένα έγκλημα. Αν υπήρχε βεβαιότητα ότι δε θα επαναληφθεί, δεν θα φυλακιζόταν ο κρατούμενος. Το ότι οι ποινές παντού και πάντοτε διαφέρουν τόσο μεταξύ τους, άλλοτε προστάζοντας ατίμωση, άλλοτε ανταπόδοση («οφθαλμόν αντί οφθαλμού»), άλλοτε δουλειά-δουλεία, δείχνει ότι δεν έχουν οικουμενικό χαρακτήρα, αλλά προσαρμόζονται στις τεχνητές ανάγκες των κοινωνικών συστημάτων που τις εφαρμόζουν. Η φυλάκιση επιβλήθηκε από παράγοντες άσχετους ακόμη και στην ποινική θεωρία.

Το δικαστικό σύστημα από μηχανισμός επιτήρησης και ελέγχου, μετατράπηκε σε έναν ακόμη πιο συστηματικά συγκεντρωτικό μηχανισμό του κράτους. Ένα γενικό σύστημα επιτήρησης-εγκλεισμού διεισδύει εν τέλει σε όλους τους τομείς της ζωής, ιδρυματοποιώντας πολλές πτυχές της καθημερινότητας. Στην ύπαιθρο η ιδιοκτησία της γης και ο καταμερισμός της εξαφάνισαν την γη των κοινοτήτων. Έτσι, οι νόμοι έγιναν αυστηρότεροι και δικαιολογούνταν ευκολότερα η επιβολή ποινών. Στην πόλη η εκμηχάνιση έφερε μια νέα υποδούλωση, καθώς οι ίδιοι οι νόμοι παρήγαν τα νέα παραπτώματα. Κανείς εργάτης δε θα υποδουλωνόταν με την θέλησή του. Έπρεπε να βρεθούν τρόποι, να καθιερωθούν κανονισμοί που θα κατηγοριοποιούσαν τις καλές και κακές συμπεριφορές. Η νομοθεσία, λοιπόν, δημιούργησε νέα παραπτώματα, μια σειρά μέτρων, που διαχώρισαν τον καλό απ' τον κακό εργάτη, καθιερώνοντας συμπεριφορές και ένα ολόκληρο εξουσιαστικής ηθικής σύστημα. Η εγκληματικότητα περιθωριοποιήθηκε με μηχανισμούς ελέγχου, ψυχολογικής και ηθι-

συνέχεια της προσπάθειάς μας).

Είναι ευπρόσδεκτη η οικονομική ενίσχυση της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό ή απ' ευθείας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι αυτή να είναι ανιδιοτελής και να μην προέρχεται από ενέργειες που αντιτίθενται σε θεμελιακές αναρχικές αντιλήψεις και θεωρήσεις (π.χ. εμπόριο ναρκωτικών, ληστείες, πράξεις που παραβιάζουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (πορνεία, δουλεμπόριο κ.ά.), κεφαλαιοκρατικές δραστηριότητες κ.λπ.

Υπενθυμίζουμε ότι Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ δεν διεκδικεί κανενός είδους...copyright. Τα κείμενα και οι ειδήσεις που δημοσιεύονται δεν αποτελούν πνευματική ή άλλου είδους ιδιοκτησία του Κύκλου Σύνταξης και μπορούν να χρησιμοποιούνται, απ' όσους το επιθυμούν, στην κατεύθυνση της ελεύθερης αναρχικής πληροφόρησης και διακίνησης των απόψεων και ιδεών. Επιθυμητή είναι η δημοσίευση της πηγής προέλευσης τους.

Επίσης, όσοι/ες έχουν κάποια πρόταση που μπορεί να συμβάλλει θετικά στην μορφή και την ύλη της εφημερίδας, μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί μας, προσωπικά, τηλεφωνικά ή με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Οι αυτοί τρόποι επικοινωνίας ισχύουν για την περίπτωση που δεν μπορείτε να βρείτε την εφημερίδα στους χώρους διάθεσης και επιθυμείτε να μας ενημερώσετε. Τα σημεία όπου μπορείτε να βρείτε την ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ βρίσκονται σε διασυνδεδεμένα άρθρα στα οποία γίνεται παραπομπή από τις αρχικές σελίδες του www.anarchy.gr και του www.anarchypress.gr.

Όταν στέλνετε ΣΥΣΤΗΜΕΝΗ επιστολή ή δέμα, στην ταχυδρομική μας θυρίδα, αυτά θα πρέπει να απευθύνονται στον Παναγιώτη Ι. Λιόλιο, ή στον Γεώργιο Ν. Βλασσόπουλο . Η επικοινωνία μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου γίνεται στη διεύθυνση: diadromi@anarchy.gr

Υπενθύμιση

Σας υπενθυμίζουμε πως από 1-1-2014 τα e-mail μας (ηλεκτρονικές ταχυδρομικές διευθύνσεις) έχουν αλλάξει.
Προκειμένου να απευθυνθείτε σε κάποια από τις ομάδες ή συλλογικότητες θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες:

Συσπείρωση Αναρχικών: **anarchy@anarchy.gr**
Συλλογικότητα anarchypress.gr: **anarchypress@anarchy.gr**
Εφημερίδα ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ: **diadromi@anarchy.gr**
Αναρχική Αρχειοθήκη: **anarxiki_arxeiothiki@anarchy.gr**
www.anarchy.gr: **revolution@anarchy.gr**

Επομένως, εάν στέλνετε επιστολές μέσω των προηγουμένων ηλεκτρονικών ταχυδρομικών διευθύνσεων δεν θα μπορούμε να τις παραλαμβάνουμε.

σμό-ένεχυρο, που αναφέρεται λιγότερο στην τιμωρία και περισσότερο στον έλεγχο του ατόμου και στον εγκλεισμό-υποκατάστατο, που επιβάλλεται σε κάποιον που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία των ποινικών δικαστηρίων, καθώς σχετίζεται με τον κώδικα ηθικής ή συμπεριφοράς και υποτίθεται ότι στοχεύει στον σωφρονισμό· είναι κυρίως τιμωρία, παρά ποινή. Ωστόσο, μετά από πενήντα χρόνια, ο εγκλεισμός κατέληξε να θεωρείται η γενική μορφή ποινής.

Δεν είναι τυχαίο ότι η φυλάκιση στα πρώτα της βήματα δέχτηκε δριμεία κριτική από τους ίδιους τους νομικούς, γιατί δεν πληρούσε καν τις επιδιώξεις του κράτους. Κάποια απ' τα επιχειρήματα των πολεμίων της ήταν ότι η δικαστική εξουσία δεν είναι σε θέση να ελέγξει την εφαρμογή των ποινών, η φυλακή αναμειγνύει διαφορετικούς κατάδικους και δημιουργεί ομοιογενή κοινότητα εγκληματιών, τους παρέχει συχνά συνθήκες διαβίωσης καλύτερες από αυτές που θα είχαν ελεύθεροι και τελικά βγαίνουν εγκληματίες, εφ' όσον αποφυλακιστούν. Αυτά είναι τα επιχειρήματα των ίδιων των εκπροσώπων του κράτους, όταν ακόμη η ποινή της φυλάκισης δεν θεωρούνταν δεδομένη. Σήμερα, πλέον, αναφέρονται στις φυλακές ως «σωφρονιστικά» ιδρύματα.

Τον 19ο αι. προτείνονται και εναλλακτικές ποινές, οι οποίες σε κάποιο βαθμό εφαρμόστηκαν. Μία εναλλακτική τιμωρία ήταν η εξορία και η αποστολή καταδίκων σε αποικίες, που είχε ήδη εφαρμοστεί, απ' τα τέλη του 18ου αιώνα περίπου, στην Αυστραλία.[2] Μια άλλη, η μεταρρύθμιση της εσωτερικής λειτουργίας της φυλακής, η οποία ονομάστηκε «σωφρονιστική μεταρρύθμιση», περιελάμβανε την πλήρη ή μερική απομόνωση των κρατουμένων στο εσωτερικό της φυλακής, την περαιτέρω σωματική και πνευματική υποδούλωση των καταδίκων μέσω της εργασίας, της εκπαίδευσης, της θρησκείας, των ανταμοιβών και της μείωσης ποινών και την ανάπτυξη θεσμών πρόληψης ή επανένταξης ή ελέγχου. Τέλος, επιδιώχθηκε η δημιουργία της «επιστήμης του εγκλήματος», η οποία κατηγοριοποίησε τις συμπεριφορές και δημιούργησε παρεκκλίσεις από το κανονικό, όπως εκείνη το όρισε. Όλες αυτές οι μεταρρυθμίσεις, που είχαν καταστροφικά αποτελέσματα, σήμερα θεωρούνται θεσμός και τις επικαλούνται διαρκώς τόσους αιώνες μετά. Το μόνο που κατόρθωσαν ήταν να στήσουν έναν καλά οργανωμένο πόλεμο στην ανθρωπιά των φυλακισμένων και να καταστήσουν επαγγελματική κατηγορία τον ανθρωποφύλακα-βασανιστή, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Εκείνα στατευτεί από τους εσωτερικούς του εχθρούς και σκληραίνει τις ποινές του. Οι ποινές αναφέρονται πάντα στο μέλλον: γίνεται προσπάθεια να μην επαναληφθεί ένα έγκλημα. Αν υπήρχε βεβαιότητα ότι δε θα επαναληφθεί, δεν θα φυλακιζόταν ο κρατούμενος. Το ότι οι ποινές παντού και πάντοτε διαφέρουν τόσο μεταξύ τους, άλλοτε προστάζοντας ατίμωση, άλλοτε ανταπόδοση («οφθαλμών αντί οφθαλμού»), άλλοτε δουλειά-δουλεία, δείχνει ότι δεν έχουν οικουμενικό χαρακτήρα, αλλά προσαρμόζονται στις τεχνητές ανάγκες των κοινωνικών συστημάτων που τις εφαρμόζουν. Η φυλάκιση επιβλήθηκε από παράγοντες άσχετους ακόμη και στην ποινική θεωρία.

Το δικαστικό σύστημα από μηχανισμός επιτήρησης και ελέγχου, μετατράπηκε σε έναν ακόμη πιο συστηματικά συγκεντρωτικό μηχανισμό του κράτους. Ένα γενικό σύστημα επιτήρησης-εγκλεισμού διεισδύει εν τέλει σε όλους τους τομείς της ζωής, ιδρυματοποιώντας πολλές πτυχές της καθημερινότητας. Στην ύπαιθρο η ιδιοκτησία της γης και ο καταμερισμός της εξαφάνισαν την γη των κοινοτήτων. Έτσι, οι νόμοι έγιναν αυστηρότεροι και δικαιολογούνταν ευκολότερα η επιβολή ποινών. Στην πόλη η εκμηχάνιση έφερε μια νέα υποδούλωση, καθώς οι ίδιοι οι νόμοι παρήγαν τα νέα παραπτώματα. Κανείς εργάτης δε θα υποδουλωνόταν με την θέλησή του. Έπρεπε να βρεθούν τρόποι, να καθιερωθούν κανονισμοί που θα κατηγοριοποιούσαν τις καλές και κακές συμπεριφορές. Η νομοθεσία, λοιπόν, δημιούργησε νέα παραπτώματα, μια σειρά μέτρων, που διαχώρισαν τον καλό απ' τον κακό εργάτη, καθιερώνοντας συμπεριφορές και ένα ολόκληρο εξουσιαστικής ηθικής σύστημα. Η εγκληματικότητα περιθωριοποιήθηκε με μηχανισμούς ελέγχου, ψυχολογικής και ηθικής υπόστασης.

Ο Foucault υποστηρίζει ότι θα μπορούσαμε να διακρίνουμε τις κοινωνίες, ανάλογα με τον τύπο τιμωρίας που υιοθέτησαν. Έτσι, έχουμε τις κοινωνίες εξορίας (αρχαία ελληνική κοινωνία), κοινωνίες εγχάραξης (δυτικές κοινωνίες στο τέλος του Μεσαίωνα) και κοινωνίες εγκλεισμού (σύγχρονες κοινωνίες). Ο εγκλεισμός, μάλιστα, συνδέθηκε με την επιτήρηση, η οποία αφορά το σύνολο της κοινωνίας και γιγαντώνεται, όσο βαθύτερα προχωράμε στον πολιτισμό.

Με το πέρασμα σε συνθετότερες κοινωνίες, οι φυλακές γίνονταν όλο και πιο περίπλοκες, ενώ παράλληλα εξελίσσεται και το νομικό σύστημα. Αρχιτε-

κτονικά και θεσμικά, λοιπόν, η φυλακή γίνεται τόσο πιο στιβαρή και σκληρή, όσο πιο βαθειά μπαίνουν οι κοινωνίες στον πολιτισμό. Το νομικό και σωφρονιστικό σύστημα στους κανόνες του κράτους έφτασε σε εντυπωσιακά οργανωμένο επίπεδο κατά τη ρωμαϊκή εποχή. Ωστόσο, το ζήτημα δεν μπορούμε να πούμε ότι παρακολουθεί μια γραμμική χρονολογική πορεία, αλλά σχετίζεται με την ωμότητα ενός καθεστώτος. Για παράδειγμα, ο μινωικός λαβύρινθος και η φυλάκιση του Ίκαρου και του Δαίδαλου στο μινωικό παλάτι δείχνουν ότι η φυλακή συνδέεται με τις διαθέσεις των εξουσιαστών. Ούτε η αρχαία Ελλάδα ήταν ένα ομοιογενές σύμπαν, βέβαια, ούτε μπορεί να αντιμετωπίζεται ως μια ενιαία εποχή. Στις ανατολικές αυτοκρατορίες των Περσών και των υπολοίπων «βαρβάρων» (όπως ονομάζονταν τότε από τις ελληνικές πόλεις-κράτη)[3] η καταστολή ήταν σκληρότερη, δεδομένου ότι και τα καθεστώτα ήταν ωμότερα. Οι αυτοκρατορίες, γενικώς, προκειμένου να καταστείλουν τους υπηκόους που ήταν πιο διάσπαρτοι και πιο δύσκολο να ελεγχθούν, εφάρμοζαν πολύ σκληρότερα μέτρα τιμωρίας.

Όσο πιο ανεξέλεγκτα ή δύσκολα ελέγξιμα δείχνουν τα πράγματα για τους εξουσιαστές, τόσο σκληραίνει και η καταστολή τους. Θα λέγαμε ότι τα ποσά είναι ανάλογα. Σήμερα, που η ελλαδική επικράτεια είναι κομμάτι μιας ευρύτερης αυτοκρατορίας, θα πρέπει να εφαρμοστούν τακτικές καταστολής εν μέρει διαφορετικές από αυτές που ίσχυαν ως τώρα. Στην Αμερική, αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες οι συνθήκες κράτησης υπό καθεστώς πανοπτικού ελέγχου με την χρήση καμερών παρακολούθησης ισχύουν εδώ και δεκαετίες. Άλλωστε, η διάκριση σε τύπους φυλακών, όπως προβλέπει ο νέος νόμος στα καθ' ημάς, βασικό στόχο έχει, βέβαια, όχι να σωφρονίσει, ούτε να διακρίνει τους «σκληρούς» εγκληματίες από τους «ήπιους», αλλά να τους διαιρέσει, για να τους ελέγξει καλύτερα. Οι κοινωνικές διακρίσεις και οι ιεραρχίες είναι δεδομένες στον κόσμο της φυλακής, όσο και έξω απ' αυτήν.

Άλλωστε σήμερα, μπορούμε πλέον να μιλάμε για ιδρυματοποίηση του συνόλου της κοινωνίας. Τα νοσηλευτικά, ψυχιατρικά, εκπαιδευτικά ιδρύματα λειτουργούν με την ίδια ακριβώς λογική. Ελέγχουν και κατευθύνουν συμπεριφορές, αποπροσωποποιούν την κάθε ιδιαίτερη περίπτωση, επιβάλλουν κανονιστικές και ορθές συμπεριφορές θεραπείας των προβλημάτων, καθιερώνουν λογικές. Και βέβαια, απομονώνουν και περιορίζουν σε συγκεκριμένους χώρους τους αποκλίνοντες. Μάλιστα, αυτό κατάντησε αποδεκτό και δεδομένο, όσο και η ύπαρξη φυλακής. Η επιστήμη της επιτήρησης προσέδωσε κύρος στους ανθρωποφύλακες κάθε εί-καταστολή. Δεν είναι μόνο οι συνθήκες κράτησης στις φυλακές που είναι ολοένα και περισσότερο κτηνώδεις, αλλά η ενίσχυση της αντίληψης ότι αυτό είναι απαραίτητο. Η ιστοσελίδα της ελληνικής αστυνομίας περιλαμβάνει ολόκληρο θεωρητικό πόνημα, για να «αποδείξει» ότι η αστυνομοκρατία είναι σύμφυτη με την ανθρώπινη ύπαρξη! Το κείμενο, ενδεικτικά, ξεκινάει ως εξής: *Οι ανάγκες του ανθρώπου για ασφάλεια και προστασία είναι σύμφυτες με την ύπαρξή του. Αυτό είναι φυσικό, αφού μόνο με την ασφάλεια και την προστασία εξασφαλίζονται οι δυνατότητες για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του ανθρώπου και της ανάπτυξης κάθε παραγωγικής δραστηριότητας.*

Οι περιπτώσεις του Ηρακλή και του Θησέα, που με τη μυθική δράση τους εξάλειψαν την παντοειδή και ποικιλώνυμη κακοποιό δραστηριότητα της εποχής, εξαφάνισαν το φόβο των ανθρώπων και εμπέδωσαν την τάξη και το αίσθημα ασφάλειας, είναι αρκετά εύγλωττες. Ο αστυνομικός θεσμός συμπορεύεται με την πολιτειακή οργάνωση της ανθρώπινης κοινωνίας. Οι άνθρωποι για να επιβιώσουν, έπρεπε να συμβιώσουν. Η συμβίωση, όμως, προϋποθέτει τη θέσπιση κανόνων, αλλά και τη δίκαιη εφαρμογή τους, μέσα σε ένα λειτουργικό πλαίσιο, την πολιτεία[…].

Επιτέλους, κάποιοι βάζουν τα πράγματα στη θέση τους! Χρόνια τώρα ψυλλιαζόμασταν, πως ο Θησέας, αλλά κυρίως ο ροπαλοφόρος Ηρακλής, ήταν οι πρώτοι μπάτσοι της αρχαιότητας. Δυστυχώς δεν μας δίνουν περαιτέρω πληροφορίες για βαθμό, ειδικότητα και σε ποιο τμήμα υπηρετούσαν… Βέβαια, η εισαγωγή αναφέρει και μια μεγάλη αλήθεια˙ ότι οι νόμοι συμβαδίζουν με το πολίτευμα, την πολιτεία. Ένα κράτος δεν μπορεί να επιβιώσει χωρίς νόμους και φυλακές. Χρειάζεται και άρτους και θεάματα, αλλά χωρίς τον φόβο και την πίστη των υπηκόων του δεν μπορεί να σταθεί. Εκεί έγκειται και η ουσία του κολασμού. Στο να θυμίζει ποιος έχει τον έλεγχο. Όσο πιο πιστούς χαφιέδες καταφέρνει να δημιουργήσει, όσο πιο βέβαιους με την ανάγκη για καταστολή μέσα και έξω απ' τις φυλακές, τόσο το καλύτερο για την εξουσία.

Η αξία των νόμων έγκειται στο ότι μορφοποιούν, κανονίζουν την ζωή, διακρίνουν στη συνείδηση των ανθρώπων το σωστό από το λάθος, δημιουργούν πρότυπα συμπεριφοράς. Και βέβαια, ο ί-

μας βρει μπροστά του. Όχι σαν πολιτισμένους υπερασπιστές της «δικαιοσύνης», αλλά ως άγριους διεκδικητές της ελευθερίας και της αλήθειας της ανθρώπινης φύσης, κάθε ανθρώπινης φύσης: της προσπάθειας να απεγκλωβιστούμε από όλα τα δεσμά, όσο ζούμε.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

---

1. Ο Σωκράτης, βέβαια, στην Απολογία του (το ομώνυμο έργο του Πλάτωνα) υποστηρίζει ότι αν τον εξόριζαν σε άλλη πόλη, αλλά τον άφηναν ελεύθερα να φιλοσοφεί, δε θα τον πείραζε καθόλου η εξορία (37d, 1-e2). Πίστευε ότι είναι η αλογόμυγα της πόλης που την ξυπνά, καθώς ο ίδιος άκουγε από παιδί μια φωνή που του έλεγε τι να κάνει. Η φωνή αυτή τον είχε συμβουλέψει να μην ασχοληθεί με τα πολιτικά ζητήματα, να απέχει απ' την πολιτική (31d, 1-8).

2. Στην περίπτωση των πολιτειών της βορείου Αμερικής ο θεσμός της εξορίας εμφανίστηκε νωρίτερα. Πιο συγκεκριμένα, το 1717 η αγγλική βουλή θεσπίζει ως νόμιμη τιμωρία τη μεταφορά των καταδίκων στο «νέο κόσμο». Δεκάδες χιλιάδες κατάδικοι μπορούσαν πλέον να σταλούν στη Βιρτζίνια, το Μέρυλαντ και άλλες αποικίες.

3. Ο όρος «βάρβαρος» αρχικά ήταν ουδέτερα φορτισμένος˙ διέκρινε απλώς τους έλληνες από τους ξένους. Ήδη από την αρχαιότητα, όμως, ιδεολογικοποιήθηκε και πήρε υποτιμητική χροιά.

Σχετικά βιβλία και άρθρα:

Michel Foucault, *Η κοινωνία τιμωρός.*

Στέφανος Παύλου - Μαρία Γιούνη, *Υπήρχαν φυλακές στην αρχαιότητα;* (Ελευθεροτυπία, Περιοδικό Ιστορικά, «Η ιστορία των φυλακών», τεύχος 214, 4 Δεκεμβρίου 2003)

Winfried Reebs, *Φυλακές και αρχιτεκτονική, Η αναζήτηση για τον ιδανικό τρόπο εξόντωσης.*

Η ΠΡΕΖΑ ΘΕΡΙΖΕΙ...
ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΓΕΝΙΚΕΥΕΙ
ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΜΕΣΩ
ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

«βαρβάρων» (όπως ονομάζονταν τότε από τις ελληνικές πόλεις-κράτη)[3] η καταστολή ήταν σκληρότερη, δεδομένου ότι και τα καθεστώτα ήταν ωμότερα. Οι αυτοκρατορίες, γενικώς, προκειμένου να καταστείλουν τους υπηκόους που ήταν πιο διάσπαρτοι και πιο δύσκολο να ελεγχθούν, εφάρμοζαν πολύ σκληρότερα μέτρα τιμωρίας.

Όσο πιο ανεξέλεγκτα ή δύσκολα ελέγξιμα δείχνουν τα πράγματα για τους εξουσιαστές, τόσο σκληραίνει και η καταστολή τους. Θα λέγαμε ότι τα ποσά είναι ανάλογα. Σήμερα, που η ελλαδική επικράτεια είναι κομμάτι μιας ευρύτερης αυτοκρατορίας, θα πρέπει να εφαρμοστούν τακτικές καταστολής εν μέρει διαφορετικές από αυτές που ίσχυαν ως τώρα. Στην Αμερική, αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες οι συνθήκες κράτησης υπό καθεστώς πανοπτικού ελέγχου με την χρήση καμερών παρακολούθησης ισχύουν εδώ και δεκαετίες. Άλλωστε, η διάκριση σε τύπους φυλακών, όπως προβλέπει ο νέος νόμος στα καθ' ημάς, βασικό στόχο έχει, βέβαια, όχι να σωφρονίσει, ούτε να διακρίνει τους «σκληρούς» εγκληματίες από τους «ήπιους», αλλά να τους διαιρέσει, για να τους ελέγξει καλύτερα. Οι κοινωνικές διακρίσεις και οι ιεραρχίες είναι δεδομένες στον κόσμο της φυλακής, όσο και έξω απ' αυτήν.

Άλλωστε σήμερα, μπορούμε πλέον να μιλάμε για ιδρυματοποίηση του συνόλου της κοινωνίας. Τα νοσηλευτικά, ψυχιατρικά, εκπαιδευτικά ιδρύματα λειτουργούν με την ίδια ακριβώς λογική. Ελέγχουν και κατευθύνουν συμπεριφορές, αποπροσωποποιούν την κάθε ιδιαίτερη περίπτωση, επιβάλλουν κανονιστικές και ορθές συμπεριφορές θεραπείας των προβλημάτων, καθιερώνουν λογικές. Και βέβαια, απομονώνουν και περιορίζουν σε συγκεκριμένους χώρους τους αποκλίνοντες. Μάλιστα, αυτό κατάντησε αποδεκτό και δεδομένο, όσο και η ύπαρξη φυλακής. Η επιστήμη της επιτήρησης προσέδωσε κύρος στους ανθρωποφύλακες κάθε είδους.

Εκείνο που έχει σημασία, όμως, για τους εξουσιαστές πέρα από την αύξηση της καταστολής είναι η προσπάθεια να μεταβληθεί η ανθρώπινη λογική, στον τρόπο που αντιμετωπίζει και αντιδρά απέναντι σε αυτή την

μυθική δράση τους εξάλειψαν την παντοειδή και ποικιλώνυμη κακοποιό δραστηριότητα της εποχής, εξαφάνισαν το φόβο των ανθρώπων και εμπέδωσαν την τάξη και το αίσθημα ασφάλειας, είναι αρκετά εύγλωττες. Ο αστυνομικός θεσμός συμπορεύεται με την πολιτειακή οργάνωση της ανθρώπινης κοινωνίας. Οι άνθρωποι για να επιβιώσουν, έπρεπε να συμβιώσουν. Η συμβίωση, όμως, προϋποθέτει τη θέσπιση κανόνων, αλλά και τη δίκαιη εφαρμογή τους, μέσα σε ένα λειτουργικό πλαίσιο, την πολιτεία[…].

Επιτέλους, κάποιοι βάζουν τα πράγματα στη θέση τους! Χρόνια τώρα ψυλλιαζόμασταν, πως ο Θησέας, αλλά κυρίως ο ροπαλοφόρος Ηρακλής, ήταν οι πρώτοι μπάτσοι της αρχαιότητας. Δυστυχώς δεν μας δίνουν περαιτέρω πληροφορίες για βαθμό, ειδικότητα και σε ποιο τμήμα υπηρετούσαν… Βέβαια, η εισαγωγή αναφέρει και μια μεγάλη αλήθεια· ότι οι νόμοι συμβαδίζουν με το πολίτευμα, την πολιτεία. Ένα κράτος δεν μπορεί να επιβιώσει χωρίς νόμους και φυλακές. Χρειάζεται και άρτους και θεάματα, αλλά χωρίς τον φόβο και την πίστη των υπηκόων του δεν μπορεί να σταθεί. Εκεί έγκειται και η ουσία του κολασμού. Στο να θυμίζει ποιος έχει τον έλεγχο. Όσο πιο πιστούς χαφιέδες καταφέρνει να δημιουργήσει, όσο πιο βέβαιους με την ανάγκη για καταστολή μέσα και έξω απ' τις φυλακές, τόσο το καλύτερο για την εξουσία.

Η αξία των νόμων έγκειται στο ότι μορφοποιούν, κανονίζουν την ζωή, διακρίνουν στη συνείδηση των ανθρώπων το σωστό από το λάθος, δημιουργούν πρότυπα συμπεριφοράς. Και βέβαια, ο ίδιος ο νόμος ορίζει το έγκλημα και τον εγκληματία. Ο πολιτισμός, πλάθει την ηθική των νέων εγκληματιών. Είναι άξιον παρατήρησης το πώς οι λεγόμενες αστυνομικές σειρές ή ταινίες, αλλά και τα αστυνομικά μυθιστορήματα έχουν γίνει τόσο δημοφιλή τελευταία, που τείνουν να κυριαρχήσουν των υπολοίπων λογοτεχνικών έργων, μεταφέροντας τη νοοτροπία της εικόνας στο χαρτί. Τις περισσότερες φορές προβάλλουν την οπτική γωνία του αστυνομικού, αναλύουν επιστημονικά την παρανομία, δίνουν ανατριχιαστικές

λογόμυγα της πόλης που την ξυπνά, καθώς ο ίδιος άκουγε από παιδί μια φωνή που του έλεγε τι να κάνει. Η φωνή αυτή τον είχε συμβουλέψει να μην ασχοληθεί με τα πολιτικά ζητήματα, να απέχει απ' την πολιτική (31d, 1-8).

2. Στην περίπτωση των πολιτειών της βορείου Αμερικής ο θεσμός της εξορίας εμφανίστηκε νωρίτερα. Πιο συγκεκριμένα, το 1717 η αγγλική βουλή θεσπίζει ως νόμιμη τιμωρία τη μεταφορά των καταδίκων στο «νέο κόσμο». Δεκάδες χιλιάδες κατάδικοι μπορούσαν πλέον να σταλούν στη Βιρτζίνια, το Μέρυλαντ και άλλες αποικίες.

3. Ο όρος «βάρβαρος» αρχικά ήταν ουδέτερα φορτισμένος· διέκρινε απλώς τους έλληνες από τους ξένους. Ήδη από την αρχαιότητα, όμως, ιδεολογικοποιήθηκε και πήρε υποτιμητική χροιά.

Σχετικά βιβλία και άρθρα:

Michel Foucault, *Η κοινωνία τιμωρός.*

Στέφανος Παύλου - Μαρία Γιούνη, *Υπήρχαν φυλακές στην αρχαιότητα;* (Ελευθεροτυπία, Περιοδικό Ιστορικά, «Η ιστορία των φυλακών», τεύχος 214, 4 Δεκεμβρίου 2003)

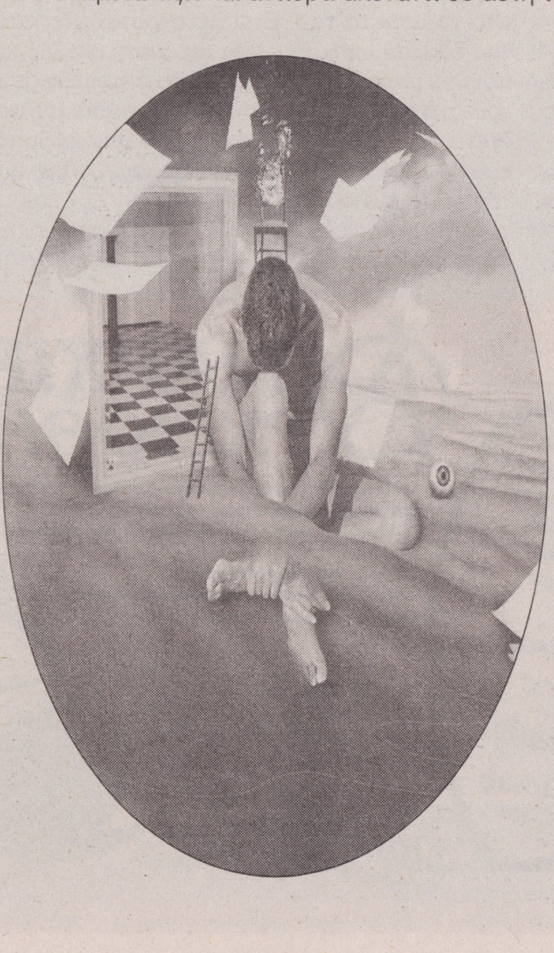
Winfried Reebs, *Φυλακές και αρχιτεκτονική, Η αναζήτηση για τον ιδανικό τρόπο εξόντωσης.*

οι ιεραρχίες είναι δεδομένες στον κόσμο της φυλακής, όσο και έξω απ' αυτήν.

Άλλωστε σήμερα, μπορούμε πλέον να μιλάμε για ιδρυματοποίηση του συνόλου της κοινωνίας. Τα νοσηλευτικά, ψυχιατρικά, εκπαιδευτικά ιδρύματα λειτουργούν με την ίδια ακριβώς λογική. Ελέγχουν και κατευθύνουν συμπεριφορές, αποπροσωποποιούν την κάθε ιδιαίτερη περίπτωση, επιβάλλουν κανονιστικές και ορθές συμπεριφορές θεραπείας των προβλημάτων, καθιερώνουν λογικές. Και βέβαια, απομονώνουν και περιορίζουν σε συγκεκριμένους χώρους τους αποκλίνοντες. Μάλιστα, αυτό κατάντησε αποδεκτό και δεδομένο, όσο και η ύπαρξη φυλακής. Η επιστήμη της επιτήρησης προσέδωσε κύρος στους ανθρωποφύλακες κάθε είδους.

Εκείνο που έχει σημασία, όμως, για τους εξουσιαστές πέρα από την αύξηση της καταστολής είναι η προσπάθεια να μεταβληθεί η ανθρώπινη λογική, στον τρόπο που αντιμετωπίζει και αντιδρά απέναντι σε αυτή την

και η ουσία του κολασμού. Στο να θυμίζει ποιος έχει τον έλεγχο. Όσο πιο πιστούς χαφιέδες καταφέρνει να δημιουργήσει, όσο πιο βέβαιους με την ανάγκη για καταστολή μέσα και έξω απ' τις φυλακές, τόσο το καλύτερο για την εξουσία.

Η αξία των νόμων έγκειται στο ότι μορφοποιούν, κανονίζουν την ζωή, διακρίνουν στη συνείδηση των ανθρώπων το σωστό από το λάθος, δημιουργούν πρότυπα συμπεριφοράς. Και βέβαια, ο ίδιος ο νόμος ορίζει το έγκλημα και τον εγκληματία. Ο πολιτισμός, πλάθει την ηθική των νέων εγκληματιών. Είναι άξιον παρατήρησης το πώς οι λεγόμενες αστυνομικές σειρές ή ταινίες, αλλά και τα αστυνομικά μυθιστορήματα έχουν γίνει τόσο δημοφιλή τελευταία, που τείνουν να κυριαρχήσουν των υπολοίπων λογοτεχνικών έργων, μεταφέροντας τη νοοτροπία της εικόνας στο χαρτί. Τις περισσότερες φορές προβάλλουν την οπτική γωνία του αστυνομικού, αναλύουν επιστημονικά την παρανομία, δίνουν ανατριχιαστικές λεπτομέρειες για το πώς μπορεί να διαπραχθεί το τέλειο έγκλημα και κάνουν όλα αυτά να μοιάζουν μια απλή συνηθισμένη μέρα στη ζωή του καθενός. Τελικά, η επιτηδευμένη μυθοπλασία δημιουργεί την πραγματικότητα, γιατί στρέφει την φαντασία στα κανάλια της διαστροφής. Τα υπόλοιπα είναι δικογραφίες.

Το κράτος χρειάζεται συνενόχους, για να αποδείξει ότι ξέρει το σωστό. Αλλά θα

τον ιδανικό τρόπο εξόντωσης.

Η ΠΡΕΖΑ ΘΕΡΙΖΕΙ...
ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΓΕΝΙΚΕΥΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

Επειδή Εξάρτηση και Ελευθερία είναι ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΕΣ και ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ καταστάσεις

Επειδή το παραμύθι περί «ελεύθερης επιλογής» στο ντοπάρισμα δεν μπορεί να ΚΑΛΥΨΕΙ την ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ, τον ΦΟΒΟ, την ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ, την ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ, την ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ, την ΠΛΗΞΗ που έχουν επιβληθεί...

...γι αυτό δεν μπορεί να χτιστεί μια ανθρώπινη και ελεύθερη κοινωνία με μέσα που καταστρέφουν ανθρώπινες υπάρξεις και συμπορεύονται με τα σχέδια των κρατιστών.

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΕΞΟΥΣΙΑ, ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΑΓΩΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΝΑΡΚΩΣΗ, ΕΞΑΡΤΗΣΗ και ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Αναρχική Αρχειοθήκη

Ηρακλής: ο σαμάνος-κυνηγός πέρα απ' τα εξουσιαστικά ψεύδη

«Για τον αμερικανό ήρωα-τέρας υπάρχει ανακούφιση: Κάθε εξήντα σελίδες ο παράδεισος επί γης επανέρχεται και ο μασκοφόρος σωτήρας μετατρέπεται σε έναν ωχρό πολίτη. Ενώ ο Ηρακλής, κατά τα φαινόμενα, θα καίγεται στους αιώνες των αιώνων».

J. M. COETZEE, «*Σκοτεινές χώρες*»

Αυτή η πόλη, η κάθε πόλη, μια πόλη και όλες μαζί, όσες φορές και να καούν, πάλι θα στέκουν ολοζώντανες μπροστά μας. Η ιδιοφυία της εξουσίας βρίσκεται ακριβώς στην ικανότητά της να νεκρανασταίνει όσα οι αγωνιζόμενοι γκρεμίζουν. Η πόλη ωστόσο δεν είναι τα ντουβάρια της, αλλά το εξουσιαστικό πλέγμα που διατρέχει τα σπλάχνα της. Είμαστε σαν τον Ηρακλή, σε έναν κόσμο που έχει μάθει να πολεμά αλλιώς. Ο Ηρακλής έχει ακόμη το όπλο του, ανυσου και αφήνει και το ίδιο του το δέρμα. Είναι όλος σάρκα και οστά. Είναι μόνο σάρκα και οστά, ξέρει ότι έτσι μόνο αόρατος μπορείς να προχωράς, να βλέπεις φαντάσματα στο μυαλό των ανθρώπων, να ακούς βοή στη φωνή τους, μέχρι να ακούσεις και να πλησιάσεις τον ψίθυρο. Εκεί βρίσκονται όλα. Εκεί όλα λέγονται και πάλι και πάλι και συνεχίζουν να λέγονται από αυτί σε καρδιά.

Όλοι ξέρουμε πάνω κάτω τους μύθους του Ηρακλή· τους περίφημους άθλους του, αλλά και άλλες ηρωικές πράξεις που μεσολαβούν απ' τον έναν άθλο στον άλλον. Μυθικά τέρατα και πολύτιμα αποκτήματα. Από τη Λερναία Ύδρα μέχρι τον Γηρυόνη και απ' τα μήλα των Εσπερίδων μέχρι τις Στυμφαλίδες Όρνιθες, ο πολιτισμένος κόσμος τον είχε εντάξει σε μια αποστολή. Όλοι θυμόμαστε τη μορφή του: ενός άγριου κυνηγού, με λεοντή και ρόπαλο, ένα πρόσωπο καλυμμένο με πυκνή γενειάδα. Κι όμως, με τη γέννησή του καταδιώκεται απ' την Ήρα. Είναι ένα απ' τα εξώγαμα του Δία, γι' αυτό η θεά του γάμου και βασίλισσα των θεών τον καταδιώκει και του στήνει παγίδες διαρκώς. Σ' αυτήν οφείλει το όνομά του: Κλέος της Ήρας[1], δηλαδή Ηρακλής. Τη φήμη του την απέκτησε χάρη στην εκδικητικότητά της. Ακόμη κι όταν ήταν βρέφος, εκείνη δε δίστασε να στείλει δύο φίδια στην κούνια του. Αλλά, άθελά της, του έδωσε την ευκαιρία να αποδείξει την υπερφυσική δύναμη

τους να δούμε την πολιτική να παίρνει απ' το χέρι τον απολίτιστο και να τον καθοδηγεί, αφού η ίδια πρώτα τον τρέλανε.

Ο Ηρακλής ταυτίστηκε με τον ιδανικό και δίκαιο βασιλιά, τον ήρωα, που αγγίζει το θρόνο των θεών. Αυτή όμως η πτυχή του προέκυψε και επιβλήθηκε χιλιετίες μετά την εμφάνιση του μύθου του, ο οποίος γρήγορα έγινε πανανθρώπινος. Ο Ηρακλής ήταν πρότυπο ελεύθερου ανθρώπου, μέρος ενός κόσμου νομαδικής ζωής και κυνηγιού, ήταν ένας άγριος και απολίτιστος, που «υιοθετήθηκε» από τον πολιτισμό και ηρωοποιήθηκε, προκειμένου να ταιριάξει στα νέα ήθη της πόλης-κράτους. Από αποστάτης έγινε προστάτης. Η Ήρα, το αντίβαρό του στο μύθο, σύμβολο της οικογένειας (του πυρήνα της νέας κοινωνίας) αποδεικνύει την πραγματική του φύση. Δεν τον αφήνει σε ησυχία και έχει διακαή πόθο να τον καταστρέψει. Ο Δίας είχε πολλά εξώγαμα, αλλά εκείνη μισεί θανάσιμα αυτόν, γιατί εκφράζει έναν άλλο κόσμο, πριν την έλευση της εξουσίας των θεών και των ανθρώπων.

Είναι αυτός που έχει τη δύναμη να σκοτώσει όλα τα τέρατα, αλλά το διαπράττει απρόθυμα, παρά τη θέλησή του, επειδή δέχεται έναν εκβιασμό. Πρέπει, θέλει δεν θέλει, να υπηρετήσει τον Ευρυσθέα. Και όταν, τέλος, η Ήρα καταφέρνει να τον σκοτώσει μαζί με τον Νέσσο, θεοποιείται. Ο Ηρακλής μοιάζει ένας κυνηγός που ξεγελιέται με τα θέλγητρα του ηρωισμού και της αποθέωσης. Η αγριότητά του κατακάθεται κάτω από τους νόμους του πολιτισμού που είναι αμείλικτοι γι' αυτόν. Η πολιτισμένη εξουσία τον εξευγένισε: τον έκανε πρότυπο ιδεώδους

«Για τον αμερικανό ήρωα-τέρας υπάρχει ανακούφιση: Κάθε εξήντα σελίδες ο παράδεισος επί γης επανέρχεται και ο μασκοφόρος σωτήρας μετατρέπεται σε έναν ωχρό πολίτη. Ενώ ο Ηρακλής, κατά τα φαινόμενα, θα καίγεται στους αιώνες των αιώνων».

J. M. Coetzee, «*Σκοτεινές χώρες*»

Αυτή η πόλη, η κάθε πόλη, μια πόλη και όλες μαζί, όσες φορές και να καούν, πάλι θα στέκουν ολοζώντανες μπροστά μας. Η ιδιοφυία της εξουσίας βρίσκεται ακριβώς στην ικανότητά της να νεκρανασταίνει όσα οι αγωνιζόμενοι γκρεμίζουν. Η πόλη ωστόσο δεν είναι τα ντουβάρια της, αλλά το εξουσιαστικό πλέγμα που διατρέχει τα σπλάχνα της. Είμαστε σαν τον Ηρακλή, σε έναν κόσμο που έχει μάθει να πολεμά αλλιώς. Ο Ηρακλής έχει ακόμη το όπλο του, ανυ-

ποψίαστος για όσα το τέρας μπορεί να καταφέρει ερήμην του. Αυτό μόνο ξέρει να χρησιμοποιεί. Έχει τον πέτρινό του πέλεκυ –που γίνεται απ' τον πολιτισμό σιδερένιος– για ν' αποκεφαλίζει την Λερναία Ύδρα και μετά να καίει τις ρίζες, όλες μαζί, γρήγορα. Πριν ξαναγεννηθούν. Και σε αυτό δεν είναι μόνος, τον βοηθάει η φιλία να τα καταφέρει. Μας κάνει εντύπωση, που ο Ηρακλής, ένας άγριος, δεν επιστρέφει τελικά στη φύση, παρά μόσου και αφήνει και το ίδιο του το δέρμα. Είναι όλος σάρκα και οστά. Είναι μόνο σάρκα και οστά, ξέρει ότι έτσι μόνο αόρατος μπορείς να προχωράς, να βλέπεις φαντάσματα στο μυαλό των ανθρώπων, να ακούς βοή στη φωνή τους, μέχρι να ακούσεις και να πλησιάσεις τον ψίθυρο. Εκεί βρίσκονται όλα. Εκεί όλα λέγονται και πάλι και πάλι και συνεχίζουν να λέγονται από αυτί σε καρδιά.

Όλοι ξέρουμε πάνω κάτω τους μύθους του Ηρακλή· τους περίφημους άθλους του, αλλά και άλλες ηρωικές πράξεις που μεσολαβούν απ' τον έναν άθλο στον άλλον. Μυθικά τέρατα και πολύτιμα αποκτήματα. Από τη Λερναία Ύδρα μέχρι τον Γηρυόνη και απ' τα μήλα των Εσπερίδων μέχρι τις Στυμφαλίδες Όρνιθες, ο πολιτισμένος κόσμος τον είχε εντάξει σε μια αποστολή. Όλοι θυμόμαστε τη μορφή του: ενός άγριου κυνηγού, με λεοντή και ρόπαλο, ένα πρόσωπο καλυμμένο με πυκνή γενειάδα. Κι όμως, με τη γέννησή του καταδιώκεται απ' την Ήρα. Είναι ένα απ' τα εξώγαμα του Δία, γι' αυτό η θεά του γάμου και βασίλισσα των θεών τον καταδιώκει και του στήνει παγίδες διαρκώς. Σ' αυτήν οφείλει το όνομά του: Κλέος της Ήρας[1], δηλαδή Ηρακλής. Τη φήμη του την απέκτησε χάρη στην εκδικητικότητά της. Ακόμη κι όταν ήταν βρέφος, εκείνη δε δίστασε να στείλει δύο φίδια στην κούνια του. Αλλά, άθελά της, του έδωσε την ευκαιρία να αποδείξει την υπερφυσική δύναμή του, πνίγοντάς τα.

Το ότι θεωρούμε τον Ηρακλή ημιθεο και το ότι διέπραξε μια σειρά άθλων για χάρη του βασιλιά του Ευρυσθέα, αποκρύπτει μια άλλη πλευρά του, αυτή του ελεύθερου κυνηγού. Μετά το πέρας της μυθικής εποχής, ταυτίστηκε με μια γνωστή οικογένεια πολιτικών της Αθήνας. Γι' αυτό και στο τέλος της ζωής του, αφού κυριεύεται από μένος εξ αιτίας της Ήρας και σκοτώνει την οικογένειά του (*Ηρακλής Μαινόμενος*, Ευριπίδης) θα πρέπει να φύγει από την πόλη του τη Θήβα. Όποιοι διέπρατταν φόνο έπρεπε να αλλάξουν πόλη, γιατί θεωρούνταν μολυσμένοι. Έτσι, εμφανίζεται ο σύντροφός του Θησέας και του προσφέρει άσυλο στην Αθήνα, από όπου

τους να δούμε την πολιτική να παίρνει απ' το χέρι τον απολίτιστο και να τον καθοδηγεί, αφού η ίδια πρώτα τον τρέλανε.

Ο Ηρακλής ταυτίστηκε με τον ιδανικό και δίκαιο βασιλιά, τον ήρωα, που αγγίζει το θρόνο των θεών. Αυτή όμως η πτυχή του προέκυψε και επιβλήθηκε χιλιετίες μετά την εμφάνιση του μύθου του, ο οποίος γρήγορα έγινε πανανθρώπινος. Ο Ηρακλής ήταν πρότυπο ελεύθερου ανθρώπου, μέρος ενός κόσμου νομαδικής ζωής και κυνηγιού, ήταν ένας άγριος και απολίτιστος, που «υιοθετήθηκε» από τον πολιτισμό και ηρωοποιήθηκε, προκειμένου να ταιριάξει στα νέα ήθη της πόλης-κράτους. Από αποστάτης έγινε προστάτης. Η Ήρα, το αντίβαρό του στο μύθο, σύμβολο της οικογένειας (του πυρήνα της νέας κοινωνίας) αποδεικνύει την πραγματική του φύση. Δεν τον αφήνει σε ησυχία και έχει διακαή πόθο να τον καταστρέψει. Ο Δίας είχε πολλά εξώγαμα, αλλά εκείνη μισεί θανάσιμα αυτόν, γιατί εκφράζει έναν άλλο κόσμο, πριν την έλευση της εξουσίας των θεών και των ανθρώπων.

Είναι αυτός που έχει τη δύναμη να σκοτώσει όλα τα τέρατα, αλλά το διαπράττει απρόθυμα, παρά τη θέλησή του, επειδή δέχεται έναν εκβιασμό. Πρέπει, θέλει δεν θέλει, να υπηρετήσει τον Ευρυσθέα. Και όταν, τέλος, η Ήρα καταφέρνει να τον σκοτώσει μαζί με τον Νέσσο, θεοποιείται. Ο Ηρακλής μοιάζει ένας κυνηγός που ξεγελιέται με τα θέλγητρα του ηρωισμού και της αποθέωσης. Η αγριότητά του κατακάθεται κάτω από τους νόμους του πολιτισμού που είναι αμείλικτοι γι' αυτόν. Η πολιτισμένη εξουσία τον εξευγένισε: τον έκανε πρότυπο ιδεώδους συμπεριφοράς, τον ευγενικό κυβερνήτη, που ενεργεί για το καλό του ανθρώπινου γένους και θεοποιείται. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Αλέξανδρος, που η εξουσία τον βάπτισε «μέγα», πέρα απ' το γεγονός πως ισχυριζόταν ότι είναι απόγονός του, αποτύπωσε τη μορφή του Ηρακλή στα νομίσματά του. Έχει μετατραπεί ήδη στο σύμβολο του τέλειου υπηκόου, που μετά από μια ζωή ατέλειωτου μόχθου μπορεί να ελπίζει ότι θα δικαιωθεί με την ένταξή του στο πάνθεον. Η χρήση του προσώπου του Ηρακλή από τον Αλέξανδρο προαναγγέλλει τις θρησκείες των ευαγγελίων, που υπόσχονται (ευαγγελίζονται) μία καλύτερη ζωή, αλλά μετά το θάνατο.

Ο Ηρακλής είναι ένας ιδιαίτερος ήρωας, που γρήγορα πήρε παγκόσμιες διαστάσεις. Δεν γεννήθηκε στον

λεμά αλλιώς. Ο Ηρακλής έχει ακόμη το όπλο του, ανυ-

πόψιαστος για όσα το τέρας μπορεί να καταφέρει ερήμην του. Αυτό μόνο ξέρει να χρησιμοποιεί. Έχει τον πέτρινό του πέλεκυ –που γίνεται απ' τον πολιτισμό σιδερένιος– για ν' αποκεφαλίζει την Λερναία Ύδρα και μετά να καίει τις ρίζες, όλες μαζί, γρήγορα. Πριν ξαναγεννηθούν. Και σε αυτό δεν είναι μόνος, τον βοηθάει η φιλία να τα καταφέρει. Μας κάνει εντύπωση, που ο Ηρακλής, ένας άγριος, δεν επιστρέφει τελικά στη φύση, παρά μόνο για να πεθάνει. Και το τέλος του έρχεται με τις γητείες του πολιτισμού, που του φυλάει μια θέση στον παράδεισο των θεών. Και τί να τον κάνει ο Ηρακλής αυτόν τον παράδεισο; Πολύ βολικό τέλος δεν είναι αυτό; Αν το σκεφτούμε όλοι τον ξεγελάνε, τον βάζουν να βγάλει το φίδι από την τρύπα και τελικά εξορίζεται από τον όφι του πολιτισμού. Όχι, ο Ηρακλής στα αλήθεια δεν δέχτηκε αυτόν τον πολιτισμένο θεϊκό παράδεισο, τί δουλειά είχε εκεί; Αποφάσισε να επιστρέφει διαρκώς και να επανέρχεται. Πετάει από πάνω του τον χιτώνα του Νέσ-

οντή και ρόπαλο, ένα πρόσωπο καλυμμένο με πυκνή γενειάδα. Κι όμως, με τη γέννησή του καταδιώκεται απ' την Ήρα. Είναι ένα απ' τα εξώγαμα του Δία, γι' αυτό η θεά του γάμου και βασίλισσα των θεών τον καταδιώκει και του στήνει παγίδες διαρκώς. Σ' αυτήν οφείλει το όνομά του: Κλέος της Ήρας[1], δηλαδή Ηρακλής. Τη φήμη του την απέκτησε χάρη στην εκδικητικότητά της. Ακόμη κι όταν ήταν βρέφος, εκείνη δε δίστασε να στείλει δύο φίδια στην κούνια του. Αλλά, άθελά της, του έδωσε την ευκαιρία να αποδείξει την υπερφυσική δύναμή του, πνίγοντάς τα.

Το ότι θεωρούμε τον Ηρακλή ήρωα-ημίθεο και το ότι διέπραξε μια σειρά άθλων για χάρη του βασιλιά του Ευρυσθέα, αποκρύπτει μια άλλη πλευρά του, αυτή του ελεύθερου κυνηγού. Μετά το πέρας της μυθικής εποχής, ταυτίστηκε με μια γνωστή οικογένεια πολιτικών της Αθήνας. Γι' αυτό και στο τέλος της ζωής του, αφού κυριεύεται από μένος εξ αιτίας της Ήρας και σκοτώνει την οικογένειά του (*Ηρακλής Μαινόμενος*, Ευριπίδης) θα πρέπει να φύγει από την πόλη του τη Θήβα. Όποιοι διέπρατταν φόνο έπρεπε να αλλάξουν πόλη, γιατί θεωρούνταν μολυσμένοι. Έτσι, εμφανίζεται ο σύντροφός του Θησέας και του προσφέρει άσυλο στην Αθήνα, από όπου προκύπτει το γένος των Ηρακλειδών, οι οποίοι στα αρχαϊκά χρόνια παίζουν σημαντικό ρόλο στην πολιτική ζωή της πόλης. Ο Θησέας θεωρείται ο πρώτος οικιστής της Αθήνας, που ένωσε τις φυλές της σε δήμους. Θα μπορούσαμε, με άλλα λόγια, στη φιλία

θο να τον καταστρέψει. Ο Δίας είχε πολλά εξώγαμα, αλλά εκείνη μισεί θανάσιμα αυτόν, γιατί εκφράζει έναν άλλο κόσμο, πριν την έλευση της εξουσίας των θεών και των ανθρώπων.

Είναι αυτός που έχει τη δύναμη να σκοτώσει όλα τα τέρατα, αλλά το διαπράττει απρόθυμα, παρά τη θέλησή του, επειδή δέχεται έναν εκβιασμό. Πρέπει, θέλει δεν θέλει, να υπηρετήσει τον Ευρυσθέα. Και όταν, τέλος, η Ήρα καταφέρνει να τον σκοτώσει μαζί με τον Νέσσο, θεοποιείται. Ο Ηρακλής μοιάζει ένας κυνηγός που ξεγελιέται με τα θέλγητρα του ηρωισμού και της αποθέωσης. Η αγριότητά του κατακάθεται κάτω από τους νόμους του πολιτισμού που είναι αμείλικτοι γι' αυτόν. Η πολιτισμένη εξουσία τον εξευγένισε: τον έκανε πρότυπο ιδεώδους συμπεριφοράς, τον ευγενικό κυβερνήτη, που ενεργεί για το καλό του ανθρώπινου γένους και θεοποιείται. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Αλέξανδρος, που η εξουσία τον βάπτισε «μέγα», πέρα απ' το γεγονός πως ισχυριζόταν ότι είναι απόγονός του, αποτύπωσε τη μορφή του Ηρακλή στα νομίσματά του. Έχει μετατραπεί ήδη στο σύμβολο του τέλειου υπηκόου, που μετά από μια ζωή ατέλειωτου μόχθου μπορεί να ελπίζει ότι θα δικαιωθεί με την ένταξή του στο πάνθεον. Η χρήση του προσώπου του Ηρακλή από τον Αλέξανδρο προαναγγέλλει τις θρησκείες των ευαγγελίων, που υπόσχονται (ευαγγελίζονται) μία καλύτερη ζωή, αλλά μετά το θάνατο.

Ο Ηρακλής είναι ένας ιδιαίτερος ήρωας, που γρήγορα πήρε παγκόσμιες διαστάσεις. Δεν γεννήθηκε στον

ελλαδικό χώρο ούτε και έμεινε εδώ. Ακόμη κι αν η πολιτική της αρχαίας πόλης και πιο συγκεκριμένα της αρχαίας Αθήνας τον χρησιμοποίησε για να επικυρώσει την εξουσία της, εκείνος είχε προ πολλού αποδημήσει σε άλλους τόπους. Εκείνους που η νοσταλγία τους δίνει ζωή· τους τόπους της ελευθερίας.

Μπορούμε εύκολα να κατανοήσουμε τον λόγο για τον οποίον η άδολη μεταφυσική ανησυχία των ελεύθερων ανθρώπων σχηματοποίησε την μορφή ενός αρχέγονου κυνηγού-προστάτη. Το κυνήγι αποτελούσε μια άκρως επίπονη, αλλά και επικίνδυνη διαδικασία. Έχουμε επίσης αναπτύξει στο παρελθόν ενδελεχώς, το σύνολο του συναισθηματικού πλέγματος που συνέδεε τον σαμάνο και τους κυνηγούς της φυλής. Η σχέση τους ήταν άρρηκτη· το πνευματικό και το υλικό σε πλήρη αρμονία. Ο σαμάνος ζει σ' έναν κόσμο εσωτερικών εκρήξεων. Οι διεργασίες που πυροδοτούν τις εκρήξεις αυτές, κινητοποιούνται απ' την αλληλεπίδραση του σαμάνου με την φύση. Τα πάντα γύρω του είναι εν δυνάμει ένας πνευματικός πυροκροτητής. Το σώμα του βυθίζεται στην κοιλάδα του χρόνου, ενώ η ψυχή του γίνεται το άυλο καγιάκ που τον οδηγεί σε άρρητους κυνηγότοπους.

Αντιλαμβανόμενος, λοιπόν, πως ένα τέτοιο ταξίδι είναι επίπονο, αλλά και άκρως επικίνδυνο για την ζωή του, έχει την ανάγκη να το μοιραστεί μ' έναν σύντροφο. Ωστόσο, η ίδια ακριβώς ανάγκη γεννάται και στον κυνηγό. Τα ζώα είναι πιο ικανά στην μάχη απ' αυτόν. Αποτελεί περισσότερο θήραμα παρά θηρευτή. Αλλά, αυτό που του προκαλεί αληθινό τρόμο είναι μια αδιόρατη εσωτερική φωνή· τι γίνεται όταν το ζώο πάψει να ηχεί την λαλιά του; Όταν την θέρμη του διαδέχεται η παγωμένη αίσθηση; Η γέννηση της συνείδησης, το ουσιαστικότερο βήμα προς την ανθρωπινότητα, είναι βέβαιον πως προκαλούσε αναρίθμητα ερωτήματα στους ελεύθερους κυνηγούς. Ο σαμάνος και ο κυνηγός, οι δύο αχώριστοι αδερφοί, βγαίνουν στο απολίτιστο μονοπάτι τους, αναζητώντας έναν σύντροφο για να μοιραστούν το αβάσταχτο φορτίο της ύπαρξης.

Επινοούν, λοιπόν, τον Ηρακλή. Ο κυνηγός τού δίνει το ρόπαλο και την λεοντή, την ρώμη και το σθένος. Ο σαμάνος τού προσδίδει εσωτερικότερες ικανότητες· τον βάζει να περπατά πάντοτε ανάμεσα στο τεντωμένο σχοινί που ζεύει την ζωή με τον θάνατο· του χαρίζει την οξυδέρκεια που χρειάζεται για να πλεύσει με αξιοπρέπεια ανάμεσα στο σκοτάδι και το φως, στην φθορά και την αφθαρσία. Ο Ηρακλής γίνεται μια εσωτερική, αλλά και εξωτερική πραγματικότητα. Είναι πάντα δίπλα στον

κούραση της μέρας, μπορούμε για παράδειγμα να τους φανταστούμε να διηγούνται την νύχτα γύρω απ' την φωτιά ιστορίες για το πώς ο Ηρακλής τούς έσωσε την ζωή απ' τα νύχια ενός αφηνιασμένου μαχαιρόδοντα. Ο σαμάνος θα άκουγε τις αφηγήσεις ευχαριστημένος και θα προσέθετε πως νοιώθει ακόμη μεγαλύτερη ασφάλεια κατά την διάρκεια τού ονειρέματος, όταν ο Ηρακλής τού δροσίζει το μέτωπο με την αθάνατη πνοή του.

Ο Ηρακλής γίνεται ποίημα και τραγούδι. Βρίσκεται ακόμη και στο σφύριγμα των κυνηγών όταν καλούν ο ένας τον άλλον στο σκοτεινό δάσος. Είναι η ακατανόητη πλευρά της προσωπικότητας τους, η οποία σχηματοποιήθηκε συλλογικά σε μια νέα μορφή. Απ' αυτήν αντλούν δύναμη και κουράγιο για να πράξουν τα αυτονόητα· να ζήσουν, να δημιουργήσουν και να πεθάνουν με αξιοπρέπεια. Γι' αυτήν μιλούν την ώρα της ανάπαυλας, απολαμβάνοντας την συνεχώς αυτοεξελισσόμενη εμπειρία της γλώσσας. Όπως κάθε υπερβατικό στοιχείο, έτσι και ο Ηρακλής γίνεται μια επιπλέον αφορμή για νέα ονόματα και καινούργιες λεκτικές συνάψεις, βοηθώντας έτσι τους ελεύθερους ανθρώπους, δίχως να το αντιλαμβάνονται, στον εμπλουτισμό και την εμβάθυνση της γλώσσας.

Είναι σημαντικό να ξεκαθαρίσουμε πως οι απολίτιστοι άνθρωποι δεν προέβαλαν το φαντασιακό τους στην απτή ζωή, ούτε για να ζητιανέψουν υπεκφυγές, ούτε για να φυγοπονήσουν απ' τις δυσκολίες του βίου. Ας φανταστούμε ένα πλάσμα που μέρα με την μέρα, αποκωδικοποιεί τον άρρητο εσωτερικό του εαυτό, μέσω της γλώσσας. Ο στοχασμός τού κενού επάνω του, διαλύεται σιγά-σιγά σαν σύννεφο πριν την μεγάλη λιακάδα. Το κενό και η αφαίρεση, λοιπόν, υποχωρούν και τα διαδέχονται η γνώση και η συμπόνια. Αλλά κάθε απάντηση που δίνει το προχώρημα της γλώσσας, γεννά και πολλαπλά ερωτήματα για τα πάντα. Εδώ έρχεται το προβαλλόμενο φαντασιακό, με μια μορφή βεβαίως κα-

φή– ένας προωθημένος ψυχοπομπός των ελεύθερων ανθρώπων. Στην μεταφυσική φόρμα, είναι απολύτως λογικό να διαδέχεται μια ανθρώπινη μορφή τις αντίστοιχες ζωικές, καθώς η εξέλιξη της γλώσσας οδηγεί το μεταφυσικό απ' το πεδίο του ανιμισμού σε αυτό του ανθρωπομορφισμού. Φυσικά, ένας πολυπράγμων αρχαιολόγος θα μας μάλωνε, πιθανώς λέγοντάς μας πως είναι αδύνατο να λατρεύεται μια ανθρωπόμορφη θεότητα, δίχως να έχουμε φθάσει στην δυνατότητα κατασκευής απλοϊκών έστω ειδωλίων. Θα αποτελούσε εξ άλλου γι' αυτόν ιστορικό άτοπο. Η ιστορία, όμως, δεν είναι αυστηρά γραμμική. Και αυτό πρώτα απ' όλα μάς το διδάσκει η εξέλιξη της γλώσσας. Επί παραδείγματι, ένα απολίτιστο παιδί των Νες Πέρσε[2] διέθετε απείρως πιο διευρυμένες γλωσσικές ικανότητες απ' τις αντίστοιχες που διαθέτουν στις μέρες μας τα παιδιά του διαδικτύου και των παιχνιδομηχανών. Ποιος μεγαλοσχήμων, λοιπόν, αρχαιολόγος μπορεί να ισχυριστεί με βεβαιότητα πως ο Ηρακλής δεν είναι μια απ' τις φιγούρες-κυνηγούς στις σπηλαιογραφίες του Λασκώ και της Αλταμίρα; Γιατί το προβαλλόμενο φαντασιακό άρρητο να μην εκδηλώνεται ως φίλος και τιμώμενο πρόσωπο, αλλά θεωρείται πως οδηγούσε τους ανθρώπους οπωσδήποτε στα γόνατα να το προσκυνούν; Δεν έχει καμία σχέση η απολίτιστη μεταφυσική με την «ουράνια αφαίρεση» που

μονία. Ο σαμάνος ζει σ' έναν κόσμο εσωτερικών εκρήξεων. Οι διεργασίες που πυροδοτούν τις εκρήξεις αυτές, κινητοποιούνται απ' την αλληλεπίδραση του σαμάνου με την φύση. Τα πάντα γύρω του είναι εν δυνάμει ένας πνευματικός πυροκροτητής. Το σώμα του βυθίζεται στην κοιλάδα του χρόνου, ενώ η ψυχή του γίνεται το άυλο καγιάκ που τον οδηγεί σε άρρητους κυνηγότοπους.

Αντιλαμβανόμενος, λοιπόν, πως ένα τέτοιο ταξίδι είναι επίπονο, αλλά και άκρως επικίνδυνο για την ζωή του, έχει την ανάγκη να το μοιραστεί μ' έναν σύντροφο. Ωστόσο, η ίδια ακριβώς ανάγκη γεννάται και στον κυνηγό. Τα ζώα είναι πιο ικανά στην μάχη απ' αυτόν. Αποτελεί περισσότερο θήραμα παρά θηρευτή. Αλλά, αυτό που του προκαλεί αληθινό τρόμο είναι μια αδιόρατη εσωτερική φωνή· τι γίνεται όταν το ζώο πάψει να ηχεί την λαλιά του; Όταν την θέρμη του διαδέχεται η παγωμένη αίσθηση; Η γέννηση της συνείδησης, το ουσιαστικότερο βήμα προς την ανθρωπινότητα, είναι βέβαιον πως προκαλούσε αναρίθμητα ερωτήματα στους ελεύθερους κυνηγούς. Ο σαμάνος και ο κυνηγός, οι δύο αχώριστοι αδερφοί, βγαίνουν στο απολίτιστο μονοπάτι τους, αναζητώντας έναν σύντροφο για να μοιραστούν το αβάσταχτο φορτίο της ύπαρξης.

Επινοούν, λοιπόν, τον Ηρακλή. Ο κυνηγός τού δίνει το ρόπαλο και την λεοντή, την ρώμη και το σθένος. Ο σαμάνος τού προσδίδει εσωτερικότερες ικανότητες· τον βάζει να περπατά πάντοτε ανάμεσα στο τεντωμένο σχοινί που ζεύει την ζωή με τον θάνατο· του χαρίζει την οξυδέρκεια που χρειάζεται για να πλεύσει με αξιοπρέπεια ανάμεσα στο σκοτάδι και το φως, στην φθορά και την αφθαρσία. Ο Ηρακλής γίνεται μια εσωτερική, αλλά και εξωτερική πραγματικότητα. Είναι πάντα δίπλα στον κυνηγό όταν λαμβάνει αθόρυβα το βέλος απ' την φαρέτρα. Κρατά με στοργή το τρεμάμενο χέρι του σαμάνου, όταν αυτός πέφτει σε έκσταση, καθώς ο χρόνος διπλώνει ανέκφραστα τα φτερά του.

Οι απολίτιστοι άνθρωποι τον αναζητούν στην λαμπρότητα της φύσης γύρω τους· στο κουφάρι της βελανιδιάς, στην απόμερη λόχμη, στα σημάδια απ' τις οπλές στο φρέσκο χώμα. Και δειλά-δειλά, του σκαρώνουν τους πρώτους «ναούς», με κλαδιά και φύλλα, με αφιερωματικούς πελέκεις και τόξα. Οι τόποι αυτοί λατρείας, είναι τόσο σύμφυτοι με το περιβάλλον γύρω τους, που μοιάζουν περισσότερο με γέννημα της γης παρά με ανθρώπινη κατασκευή. Παρ' όλη την άπειρη

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

ζει το μέτωπο με την αθάνατη πνοή του.

Ο Ηρακλής γίνεται ποίημα και τραγούδι. Βρίσκεται ακόμη και στο σφύριγμα των κυνηγών όταν καλούν ο ένας τον άλλον στο σκοτεινό δάσος. Είναι η ακατανόητη πλευρά της προσωπικότητας τους, η οποία σχηματοποιήθηκε συλλογικά σε μια νέα μορφή. Απ' αυτήν αντλούν δύναμη και κουράγιο για να πράξουν τα αυτονόητα· να ζήσουν, να δημιουργήσουν και να πεθάνουν με αξιοπρέπεια. Γι' αυτήν μιλούν την ώρα της ανάπαυλας, απολαμβάνοντας την συνεχώς αυτοεξελισσόμενη εμπειρία της γλώσσας. Όπως κάθε υπερβατικό στοιχείο, έτσι και ο Ηρακλής γίνεται μια επιπλέον αφορμή για νέα ονόματα και καινούργιες λεκτικές συνάψεις, βοηθώντας έτσι τους ελεύθερους ανθρώπους, δίχως να το αντιλαμβάνονται, στον εμπλουτισμό και την εμβάθυνση της γλώσσας.

Είναι σημαντικό να ξεκαθαρίσουμε πως οι απολίτιστοι άνθρωποι δεν προέβαλαν το φαντασιακό τους στην απτή ζωή, ούτε για να ζητιανέψουν υπεκφυγές, ούτε για να φυγοπονήσουν απ' τις δυσκολίες του βίου. Ας φανταστούμε ένα πλάσμα που μέρα με την μέρα, αποκωδικοποιεί τον άρρητο εσωτερικό του εαυτό, μέσω της γλώσσας. Ο στοχασμός τού κενού επάνω του, διαλύεται σιγά-σιγά σαν σύννεφο πριν την μεγάλη λιακάδα. Το κενό και η αφαίρεση, λοιπόν, υποχωρούν και τα διαδέχονται η γνώση και η συμπόνια. Αλλά κάθε απάντηση που δίνει το προχώρημα της γλώσσας, γεννά και πολλαπλά ερωτήματα για τα πάντα. Εδώ έρχεται το προβαλλόμενο φαντασιακό, με μια μορφή βεβαίως κατανοητή, όπως εν προκειμένω του Ηρακλή, για να βοηθήσει στην κατανόηση του κόσμου γύρω και μέσα τους, που συνεχώς διευρύνεται.

Ας μας επιτραπεί, ειρήσθω εν παρόδω, ένα μικρό παράδειγμα για να κατανοήσουμε καλύτερα τον άνωθι συλλογισμό. Έχει παρατηρηθεί πως τα νήπια που αργούν ν' αναπτύξουν την γλωσσική ικανότητα, σχηματοποιούν πολλές φορές φανταστικούς φίλους και μάλιστα σε πολλές περιπτώσεις διατηρούν και μια ισχυρή μνήμη τους. Είναι, μάλιστα, συχνά σε θέση ν' αναφέρουν σημαντικές λεπτομέρειες απ' την φόρμα, την συμπεριφορά και το συναισθηματικό υπόβαθρο της φανταστικής τους συντροφιάς. Αν το καλοσκεφτούμε, τα νήπια αυτά δεν παρουσιάζουν καμία διάφορα με τους απολίτιστους ανθρώπους, όσον αφορά τα ευγενή ελατήρια που τα οδηγούν σε πρωτόλειες μεταφυσικές αναζητήσεις. Το κλειδί είναι πάντα η γλώσσα και το αν και σε τι βαθ-

φή– ένας προωθημένος ψυχοπομπός των ελεύθερων ανθρώπων. Στην μεταφυσική φόρμα, είναι απολύτως λογικό να διαδέχεται μια ανθρώπινη μορφή τις αντίστοιχες ζωικές, καθώς η εξέλιξη της γλώσσας οδηγεί το μεταφυσικό απ' το πεδίο του ανιμισμού σε αυτό του ανθρωπομορφισμού. Φυσικά, ένας πολυπράγμων αρχαιολόγος θα μας μάλωνε, πιθανώς λέγοντάς μας πως είναι αδύνατο να λατρεύεται μια ανθρωπόμορφη θεότητα, δίχως να έχουμε φθάσει στην δυνατότητα κατασκευής απλοϊκών έστω ειδωλίων. Θα αποτελούσε εξ άλλου γι' αυτόν ιστορικό άτοπο. Η ιστορία, όμως, δεν είναι αυστηρά γραμμική. Και αυτό πρώτα απ' όλα μάς το διδάσκει η εξέλιξη της γλώσσας. Επί παραδείγματι, ένα απολίτιστο παιδί των Νες Πέρσε[2] διέθετε απείρως πιο διευρυμένες γλωσσικές ικανότητες απ' τις αντίστοιχες που διαθέτουν στις μέρες μας τα παιδιά του διαδικτύου και των παιχνιδομηχανών. Ποιός μεγαλοσχήμων, λοιπόν, αρχαιολόγος μπορεί να ισχυριστεί με βεβαιότητα πως ο Ηρακλής δεν είναι μια απ' τις φιγούρες-κυνηγούς στις σπηλαιογραφίες του Λασκώ και της Αλταμίρα; Γιατί το προβαλλόμενο φαντασιακό άρρητο να μην εκδηλώνεται ως φίλος και τιμώμενο πρόσωπο, αλλά θεωρείται πως οδηγούσε τους ανθρώπους οπωσδήποτε στα γόνατα να το προσκυνούν; Δεν έχει καμία σχέση η απολίτιστη μεταφυσική με την «ουράνια αφαίρεση» που καταπιέζει. Ο Μπακούνιν στο Θεός και Κράτος αναφέρεται αρνητικά –και πολύ ορθώς μάλιστα– στις εκπολιτισμένες και οργανωμένες θρησκείες. Άλλωστε, η διερεύνηση της μεταφυσικής στις ελεύθερες φυλές ήταν στην εποχή του ένα ζήτημα που, είτε δεν του έδιναν καμία απολύτως σημασία, είτε στην καλύτερη των περιπτώσεων μελετούνταν εντελώς επιδερμικά. Ας μην λησμονούμε επίσης πως η γεωργία δημιούργησε τον θεότιμωρό και υπήρξε, ως ένα βαθμό, η αφορμή για την πρώτη πόλη.

Είναι σίγουρα σημαντικό να δούμε και το πώς η απέριττη μορφή του Ηρακλή, καθρεπτίζει τον απλό εν ουσία τρόπο ζωής, αυτών που τον γέννησαν ως μεταφυσική ιδέα, του σαμάνου και του αρχέγονου κυνηγού. Έχουμε, λοιπόν, έναν ήρωα που αρκείται σε μια λεοντή και ένα ρόπαλο, πιθανότητα σε κάποιες αφηγήσεις θα διέθετε επίσης τόξο και βέλη. Αλλά η σχέση του με την ύλη τελειώνει εκεί. Δεν χωρά αμφιβολία πως οι μύθοι που τον παρουσιάζουν όχι μόνον να χρησιμοποιεί σιδερένια όπλα, αλλά και να διαθέτει σημαντική ιδιοκτησία και πλούτη, σχηματοποιήθηκαν κατά αυτόν τον τρόπο, για να εκφράσουν το σκέπτεσθαι και το γίγνεσθαι της

πως προκαλούσε αναρίθμητα ερωτήματα στους ελεύθερους κυνηγούς. Ο σαμάνος και ο κυνηγός, οι δύο αχώριστοι αδερφοί, βγαίνουν στο απολίτιστο μονοπάτι τους, αναζητώντας έναν σύντροφο για να μοιραστούν το αβάσταχτο φορτίο της ύπαρξης.

Επινοούν, λοιπόν, τον Ηρακλή. Ο κυνηγός τού δίνει το ρόπαλο και την λεοντή, την ρώμη και το σθένος. Ο σαμάνος τού προσδίδει εσωτερικότερες ικανότητες· τον βάζει να περπατά πάντοτε ανάμεσα στο τεντωμένο σχοινί που ζεύει την ζωή με τον θάνατο· του χαρίζει την οξυδέρκεια που χρειάζεται για να πλεύσει με αξιοπρέπεια ανάμεσα στο σκοτάδι και το φως, στην φθορά και την αφθαρσία. Ο Ηρακλής γίνεται μια εσωτερική, αλλά και εξωτερική πραγματικότητα. Είναι πάντα δίπλα στον κυνηγό όταν λαμβάνει αθόρυβα το βέλος απ' την φαρέτρα. Κρατά με στοργή το τρεμάμενο χέρι του σαμάνου, όταν αυτός πέφτει σε έκσταση, καθώς ο χρόνος διπλώνει ανέκφραστα τα φτερά του.

Οι απολίτιστοι άνθρωποι τον αναζητούν στην λαμπρότητα της φύσης γύρω τους· στο κουφάρι της βελανιδιάς, στην απόμερη λόχμη, στα σημάδια απ' τις οπλές στο φρέσκο χώμα. Και δειλά-δειλά, του σκαρώνουν τους πρώτους «ναούς», με κλαδιά και φύλλα, με αφιερωματικούς πελέκεις και τόξα. Οι τόποι αυτοί λατρείας, είναι τόσο σύμφυτοι με το περιβάλλον γύρω τους, που μοιάζουν περισσότερο με γέννημα της γης παρά με ανθρώπινη κατασκευή. Παρ' όλη την άπειρη

θυνση της γλώσσας.

Είναι σημαντικό να ξεκαθαρίσουμε πως οι απολίτιστοι άνθρωποι δεν προέβαλαν το φαντασιακό τους στην απτή ζωή, ούτε για να ζητιανέψουν υπεκφυγές, ούτε για να φυγοπονήσουν απ' τις δυσκολίες του βίου. Ας φανταστούμε ένα πλάσμα που μέρα με την μέρα, αποκωδικοποιεί τον άρρητο εσωτερικό του εαυτό, μέσω της γλώσσας. Ο στοχασμός τού κενού επάνω του, διαλύεται σιγά-σιγά σαν σύννεφο πριν την μεγάλη λιακάδα. Το κενό και η αφαίρεση, λοιπόν, υποχωρούν και τα διαδέχονται η γνώση και η συμπόνια. Αλλά κάθε απάντηση που δίνει το προχώρημα της γλώσσας, γεννά και πολλαπλά ερωτήματα για τα πάντα. Εδώ έρχεται το προβαλλόμενο φαντασιακό, με μια μορφή βεβαίως κατανοητή, όπως εν προκειμένω του Ηρακλή, για να βοηθήσει στην κατανόηση του κόσμου γύρω και μέσα τους, που συνεχώς διευρύνεται.

Ας μας επιτραπεί, ειρήσθω εν παρόδω, ένα μικρό παράδειγμα για να κατανοήσουμε καλύτερα τον άνωθι συλλογισμό. Έχει παρατηρηθεί πως τα νήπια που αργούν ν' αναπτύξουν την γλωσσική ικανότητα, σχηματοποιούν πολλές φορές φανταστικούς φίλους και μάλιστα σε πολλές περιπτώσεις διατηρούν και μια ισχυρή μνήμη τους. Είναι, μάλιστα, συχνά σε θέση ν' αναφέρουν σημαντικές λεπτομέρειες απ' την φόρμα, την συμπεριφορά και το συναισθηματικό υπόβαθρο της φανταστικής τους συντροφιάς. Αν το καλοσκεφτούμε, τα νήπια αυτά δεν παρουσιάζουν καμία διάφορα με τους απολίτιστους ανθρώπους, όσον αφορά τα ευγενή ελατήρια που τα οδηγούν σε πρωτόλειες μεταφυσικές αναζητήσεις. Το κλειδί είναι πάντα η γλώσσα και το αν και σε τι βαθμό αυτή ευνουχίζεται ή εξελίσσεται ανεμπόδιστα.

Ο Ηρακλής, λοιπόν, γίνεται –όπως και κάθε απολίτιστη μεταφυσική μορ-

είναι αυστηρά γραμμική. Και αυτό πρώτα απ' όλα μας το διδάσκει η εξέλιξη της γλώσσας. Επί παραδείγματι, ένα απολίτιστο παιδί των Νες Πέρσε[2] διέθετε απείρως πιο διευρυμένες γλωσσικές ικανότητες απ' τις αντίστοιχες που διαθέτουν στις μέρες μας τα παιδιά του διαδικτύου και των παιχνιδομηχανών. Ποιος μεγαλοσχήμων, λοιπόν, αρχαιολόγος μπορεί να ισχυριστεί με βεβαιότητα πως ο Ηρακλής δεν είναι μια απ' τις φιγούρες-κυνηγούς στις σπηλαιογραφίες του Λασκώ και της Αλταμίρα; Γιατί το προβαλλόμενο φαντασιακό άρρητο να μην εκδηλώνεται ως φίλος και τιμώμενο πρόσωπο, αλλά θεωρείται πως οδηγούσε τους ανθρώπους οπωσδήποτε στα γόνατα να το προσκυνούν; Δεν έχει καμία σχέση η απολίτιστη μεταφυσική με την «ουράνια αφαίρεση» που καταπιέζει. Ο Μπακούνιν στο Θεός και Κράτος αναφέρεται αρνητικά –και πολύ ορθώς μάλιστα– στις εκπολιτισμένες και οργανωμένες θρησκείες. Άλλωστε, η διερεύνηση της μεταφυσικής στις ελεύθερες φυλές ήταν στην εποχή του ένα ζήτημα που, είτε δεν του έδιναν καμία απολύτως σημασία, είτε στην καλύτερη των περιπτώσεων μελετούνταν εντελώς επιδερμικά. Ας μην λησμονούμε επίσης πως η γεωργία δημιούργησε τον θεότιμωρό και υπήρξε, ως ένα βαθμό, η αφορμή για την πρώτη πόλη.

Είναι σίγουρα σημαντικό να δούμε και το πώς η απέριττη μορφή του Ηρακλή, καθρεπτίζει τον απλό εν ουσία τρόπο ζωής, αυτών που τον γέννησαν ως μεταφυσική ιδέα, του σαμάνου και του αρχέγονου κυνηγού. Έχουμε, λοιπόν, έναν ήρωα που αρκείται σε μια λεοντή και ένα ρόπαλο, πιθανότητα σε κάποιες αφηγήσεις θα διέθετε επίσης τόξο και βέλη. Αλλά η σχέση του με την ύλη τελειώνει εκεί. Δεν χωρά αμφιβολία πως οι μύθοι που τον παρουσιάζουν όχι μόνον να χρησιμοποιεί σιδερένια όπλα, αλλά και να διαθέτει σημαντική ιδιοκτησία και πλούτη, σχηματοποιήθηκαν κατά αυτόν τον τρόπο, για να εκφράσουν το σκέπτεσθαι και το γίγνεσθαι της πολιτισμένης εποχής. Ο αρχέγονος μύθος του Ηρακλή είναι αδύνατον να περιελάμβανε συμπεριφορές που δεν ήταν υπαρκτές στον κόσμο των ελεύθερων φυλών. Όπως ήδη αναφέρθηκε, ο Ηρακλής υπήρξε η φαντα-

συνέχεια στη σελίδα 10

συνέχεια από τη σελίδα 9

σιακή προβολή ενός άρρητου εσωτερικού εαυτού τόσο του σαμάνου, όσο και του κυνηγού. Και σε έναν τέτοιον εαυτό δεν θα χωρούσαν στοιχεία που θα υποβίβαζαν το αληθινά ανθρώπινο στο πολιτισμένο.

Προφανώς και οι απολίτιστοι άνθρωποι που μορφοποίησαν την μεταφυσική ιδέα μιας τέτοιας θεότητας, δεν την ονομάτισαν Ηρακλή. Το όνομα αυτό τού δόθηκε χιλιάδες χρόνια αργότερα, απ' τους πολιτισμένους του ελλαδικού χώρου. Την εποχή των ελεύθερων φυλών, η γλωσσική ποικιλομορφία υπήρξε απεριόριστη· σχεδόν κάθε φυλή έδινε πνοή στην δική της γλώσσα που άμα τη γενέσει της διαμόρφωνε και διαμορφωνόταν ανεμπόδιστα. Μπορούμε, λοιπόν, εύκολα να φανταστούμε πως τα ονόματα του Ηρακλή θα ήταν απειράριθμα· κάθε φυλή κυνηγών πιθανόν να τον ονομάτιζε με τον δικό της τρόπο.

Αποτελεί σίγουρα ιστορικό παράδοξο πως μια προπολιτισμική θεότητα όπως ο Ηρακλής, κατάφερε να φθάσει μέχρι τις μέρες μας. Δεν χωρά βέβαια αμφιβολία πως η ουσία της μορφής του λεηλατήθηκε και στρεβλώθηκε, ανάλογα με τις ορέξεις του ιερατείου. Εδώ, όμως, μπορούμε να εντοπίσουμε και μια μεγάλη αδυναμία των εξουσιαστών. Αναγκάστηκαν να αλλοιώσουν τα χαρακτηριστικά του Ηρακλή, γιατί, παρά τις οπωσδήποτε έντονες προσπάθειές τους, δεν κατάφερναν να τον εκριζώσουν απ' το συλλογικό θυμικό των εξουσιαζομένων. Στράφηκαν, λοιπόν, στην αμέσως καλύτερη γι' αυτούς λύση. Και αυτή δεν ήταν άλλη απ' την συνήθη πρακτική της κυριαρχίας· ο,τιδήποτε είναι φορέας μνήμης μιας ελεύθερης ζωής, αν δεν μπορεί να καταστραφεί πλήρως, πρέπει να διαλύεται και να ανασυντίθεται με τέτοιον τρόπο, που να εξυπηρετεί την βούληση του κράτους. Παρ' όλα αυτά, όμως, δεν κατάφεραν να αφαιρέσουν στοιχεία του Ηρακλή που είναι χαρακτηριστικά πρόδηλα της απολίτιστης προέλευσής του, όπως η παιδική αφέλεια και η πλήρης ανικανότητα του να σκεφτεί και να πράξει πολιτικά.[3]

Επίσης, στην αφήγηση των μύθων του μπορεί κάποιος να διακρίνει και το αίσθημα

Η μεθοδολογία που ακολουθούν οι κρατιστές ανά τις χιλιετηρίδες, για να κρατούν ακέραιες τις αλυσίδες μας, παρουσιάζει μια τρομακτική, αλλά και οφθαλμοφανέστατη συνάφεια. Τα ίδια άλλωστε δεν συμβαίνουν και σε σχέση με τους κοινωνικούς απελευθερωτικούς αγώνες του χθες και του σήμερα; Δεν έρχεται η κάθε αριστερά να σου πει τί ήταν η εξέγερση του Δεκέμβρη '08; Δεν εμφανίζεται ακάλεστος ο κάθε Δελαστίκ και Ευαγγελάτος να σου μιλήσει για τους προβοκάτορες και τις «αποκλίνουσες συμπεριφορές» στην εξέγερση του Πολυτεχνείου '95; Τι και αν οι εξουσιαστές φοράνε χιτώνες, χλαμύδες, φράκο, κοστούμι ή και εναλλακτικά «κουρέλια»· ο μόνιμος χειμώνας που θέλουν να επιβάλουν στις ζωές μας είναι εξ ίσου βρώμικος. Το σημαντικότερο λοιπόν που οφείλουμε στην ανθρώπινη φύση μας είναι να μείνουμε μακριά απ' τις γητείες τις πολιτικής, όσο πλάνες και αν αυτές παρουσιάζονται.

Αν υπάρχει κάποιο αποκούμπι απ' τον πολιτισμό και τις οθόνες του, αν διεγείρει τις μικρές νυχτερινές ώρες μια απελευθερωτική νότα την ακοή μας, τότε θα πρέπει να την αναζητήσουμε στην αφήγηση. Εκεί όπου το φαντασιακό προσπαθεί να πετάξει από πάνω του τις μανιέρες της καθορισμένης απ' την εξουσία εικόνας. Εκεί όπου η φωνή μας ζωηρεύει την αναζήτηση του ελεύθερου και αυθόρμητου. Στην αφήγηση που πυργώνεται μπροστά στα μάτια μας με χώμα και κλαδιά, που δεν εκτρέπεται σε άλλη μια εξουσιαστική σπουδή. Και ο αφηγητής γλιστρά απ' την κούραση της ημέρας. Ξαναγίνεται σαμάνος και κυνηγός. Βουτάει την γλώσσα του στο απολίτιστο πνεύμα και νιώθει σα να πρωτομουρμουρίζει την αδιαίρετη αλήθεια. Γίνεται ο Ηρακλής που δεν ονομάζεται πλέον Ηρακλής, γιατί το σίδερο του χρόνου λυγίζει το σώμα του εμπρός στην δίψα για ελευθερία. Τα ονόματα χάνουν την σημασία τους, γίνονται όλα ένα, δίχως ωστόσο να χάνεται η ατομικότητα στο σύνολο. Και όταν τα ονόματα γίνουν άλλη μια λεκτική σύναψη στο ενεργειακό όλον, τότε ο σαμάνος-κυνηγός φοράει χίλια πρόσωπα που όμως δεν είναι μάσκες. Φωτίζει με τα μάτια του τις λέξεις που με την σειρά τους συσφίγγουν την ανθρώπινη συντροφιά, καταρ-

Με τον σχεδιασμό που έχουν, από κοινού, χαράξει οι πολιτικές εξουσίες εξωτερικού και εσωτερικού και την αλλαγή όλων εκείνων των θεμάτων που τους φάνταζαν «κακώς κείμενα», επήλθε η μεταβολή και η ανατροπή των λεγόμενων «κεκτημένων» – αλήθεια, υπάρχουν ποτέ κεκτημένα σε ένα εξουσιαστικό περιβάλλον;- και ορισμένων κοινωνικών δομών που ταράσσουν μεγάλες ομάδες ανθρώπων. Ασφαλώς και δεν είναι η πρώτη φορά που στη σύγχρονη πολιτική και οικονομική ιστορία συμβαίνει κάτι τέτοιο, με ίσως πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα αλλαγών εκείνων που πραγματοποιήθηκαν επί Θάτσερ στη Μ. Βρετανία. Η διαφαινόμενη ή για άλλους συντελούμενη κοινωνική κατάρρευση οδηγεί αρκετούς στην ενίσχυση της εκλογικής συμμετοχής, όχι τόσο ως έκφραση μιας κυβερνητικής αποδοκιμασίας, όσο ως τροχοπέδη στην εφαρμογή των μνημονίων σε μια κοινωνία που εμφανίζει σημάδια αποδόμησης. Είναι ουσιαστικά μια συντηρητική, κατά βάση, στάση όπου διαφαίνονται τα χαρακτηριστικά της επιβίωσης και της διατήρησης. Πράγματι, οι κυρίαρχες πολιτικές και οικονομικές ελίτ, έχουν τη δυνατότητα να «μην αφήσουν τίποτα όρθιο» και να κατασπαράξουν τα πάντα. Όπως και το να σχεδιάζουν τα γεωστρατηγικά τους σενάρια με μεγαλύτερη άνεση απ' ότι παλαιότερα που οι πόλοι εξουσίας ήταν περισσότεροι του ενός.

Η παρατεταμένη και εκτεταμένη εξαθλίωση, που εντείνει τα αδιέξοδα και συνεπώς και τις αυτοκτονίες αποσαθρώνει σταδιακά τον λεγόμενο κοινωνικό ιστό. Έναν ιστό που διατηρούσε τη διαστρωμάτωση και τις αντιθέσεις, αλλά έστω και κατ' επίφαση παρουσίαζε και εμφάνιζε μια γενικότερη (και όχι γενικευμένη) ισορροπία. Οι έρευνες και οι αναλύσεις κοινωνικών ινστιτούτων επιβεβαιώνουν αυτό που είναι ευδιάκριτο καθημερινά με μια απλή παρατήρηση. Τον περασμένο Μάρτιο, όμως, μια μελέτη που διενεργήθη από ινστιτούτα του Meryland και της Minnesota και είχε ως έρευνα αναφοράς αυτό που ονομάζουμε «δυτικό πολιτισμό» προέβη σε ορισμένες παρατηρήσεις και επισημάνσεις, που δημιούργησαν αρκετό θόρυβο. Αρχικά, η συγκεκριμένη μελέτη εμφανιζόταν ως μια μελέτη, υπό την αιγίδα της NASA και έτσι δημοσιεύθηκε στην Guardian, κάτι που διαψεύστηκε από τη NASA. Η μελέτη η οποία έχει εγκριθεί να δημοσιευθεί στο περιοδικό Ecological Economics, χρησιμοποιεί ένα μαθηματικό μοντέλο με την ονομασία HANDY (Human And Nature Dynamical) και επεξεργάζεται οικονομικά, φυσικά και κοινωνικά δεδομένα. Το συγκεκριμένο μοντέλο έχει χρηματοδοτηθεί από τη NASA, σύμφωνα με την Guardian, αλλά η έρευνα διεξάγεται ανεξάρτητα από εκείνη.

Εξετάζοντας ιστορικά δεδομένα από διάφορες παρηκμασμένες αυτοκρατορίες, αλλά και κοινωνίες με προηγμένο και σύνθετο πολιτισμό, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι και οι σημερινές κοινωνίες απειλούνται με κατάρρευση. Με τη διερεύνηση της δυναμικής σχέσης ανθρώπου - φύσης, το πρόγραμμα εντοπίζει τους πιο χαρακτηριστικούς αλληλένδετους παράγοντες που εξηγούν την πολιτισμική παρακμή και οι οποίοι είναι: Πληθυσμός, Κλίμα, Νερό, Γεωργία, Ενέργεια. Αυτοί οι παράγοντες είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε κατάρρευση, όταν συγκλίνουν στη δημιουργία δύο κρίσιμων κοινωνικών χαρακτηριστικών: στην υφαρπαγή των φυσικών πόρων και στην οικονομική διαστρωμάτωση σε ελίτ και

στην οική της γλώσσα που άμα τη γενέσει της διαμόρφωνε και διαμορφωνόταν ανεμπόδιστα. Μπορούμε, λοιπόν, εύκολα να φανταστούμε πως τα ονόματα του Ηρακλή θα ήταν απειράριθμα· κάθε φυλή κυνηγών πιθανόν να τον ονομάτιζε με τον δικό της τρόπο.

Αποτελεί σίγουρα ιστορικό παράδοξο πως μια προπολιτισμική θεότητα όπως ο Ηρακλής, κατάφερε να φθάσει μέχρι τις μέρες μας. Δεν χωρά βέβαια αμφιβολία πως η ουσία της μορφής του λεηλατήθηκε και στρεβλώθηκε, ανάλογα με τις ορέξεις του ιερατείου. Εδώ, όμως, μπορούμε να εντοπίσουμε και μια μεγάλη αδυναμία των εξουσιαστών. Αναγκάστηκαν να αλλοιώσουν τα χαρακτηριστικά του Ηρακλή, γιατί, παρά τις οπωσδήποτε έντονες προσπάθειές τους, δεν κατάφερναν να τον εκριζώσουν απ' το συλλογικό θυμικό των εξουσιαζομένων. Στράφηκαν, λοιπόν, στην αμέσως καλύτερη γι' αυτούς λύση. Και αυτή δεν ήταν άλλη απ' την συνήθη πρακτική της κυριαρχίας· ο,τιδήποτε είναι φορέας μνήμης μιας ελεύθερης ζωής, αν δεν μπορεί να καταστραφεί πλήρως, πρέπει να διαλύεται και να ανασυντίθεται με τέτοιον τρόπο, που να εξυπηρετεί την βούληση του κράτους. Παρ' όλα αυτά, όμως, δεν κατάφεραν να αφαιρέσουν στοιχεία του Ηρακλή που είναι χαρακτηριστικά πρόδηλα της απολίτιστης προέλευσής του, όπως η παιδική αφέλεια και η πλήρης ανικανότητα του να σκεφτεί και να πράξει πολιτικά.[3]

Επίσης, στην αφήγηση των μύθων του μπορεί κάποιος να διακρίνει και το αίσθημα της θλίψης των ελεύθερων φυλών, εξ αιτίας της υποδούλωσής τους στα πολιτισμικά δεσμά. Όπως γράψαμε και στην αρχή, ο Ηρακλής γίνεται σκλάβος ενός βασιλιά, που, για να τον τιμωρήσει, του αναθέτει ακατανόητα ριψοκίνδυνες και παράλογες αποστολές (άθλους). Μπορούμε εύκολα να διακρίνουμε έναν έντονο συμβολισμό που θα μεταφράζαμε ως την υποδούλωση των ελεύθερων κυνηγών στο ιερατείο της πρώτης αγροτικής κοινωνίας, στον πρώτο βασιλιά της πόλης. Ακόμη όμως και σε αυτό το σημείο, ο πολιτισμός δεν μπόρεσε να αφαιρέσει την πίστη των εξουσιαζομένων πως ο απολίτιστος ήρωας τους στο τέλος τα καταφέρνει, ξεφεύγει απ' τα δεσμά του βασιλιά Ευρυσθέα. Έτσι, τροποποίησαν περαιτέρω τον μύθο, παρουσιάζοντας τον Ηρακλή ως φιλόδοξο και τυχοδιώκτη που αναζητά λαμπρά βασίλεια και ματωμένους θρόνους. Με λίγα λόγια, θέλησαν να δομήσουν την εικόνα του όπως τους εξυπηρετούσε, έτσι ώστε να πείσουν τους εξουσιαζόμε-

μόνιμος χειμώνας που θέλουν να επιβάλουν στις ζωές μας είναι εξ ίσου βρώμικος. Το σημαντικότερο λοιπόν που οφείλουμε στην ανθρώπινη φύση μας είναι να μείνουμε μακριά απ' τις γητείες τις πολιτικής, όσο πλάνες και αν αυτές παρουσιάζονται.

Αν υπάρχει κάποιο αποκούμπι απ' τον πολιτισμό και τις οθόνες του, αν διεγείρει τις μικρές νυχτερινές ώρες μια απελευθερωτική νότα την ακοή μας, τότε θα πρέπει να την αναζητήσουμε στην αφήγηση. Εκεί όπου το φαντασιακό προσπαθεί να πετάξει από πάνω του τις μανιέρες της καθορισμένης απ' την εξουσία εικόνας. Εκεί όπου η φωνή μας ζωηρεύει την αναζήτηση του ελεύθερου και αυθόρμητου. Στην αφήγηση που πυργώνεται μπροστά στα μάτια μας με χώμα και κλαδιά, που δεν εκτρέπεται σε άλλη μια εξουσιαστική σπουδή. Και ο αφηγητής γλιστρά απ' την κούραση της ημέρας. Ξαναγίνεται σαμάνος και κυνηγός. Βουτάει την γλώσσα του στο απολίτιστο πνεύμα και νιώθει σα να πρωτομουρμουρίζει την αδιαίρετη αλήθεια. Γίνεται ο Ηρακλής που δεν ονομάζεται πλέον Ηρακλής, γιατί το σίδερο του χρόνου λυγίζει το σώμα του εμπρός στην δίψα για ελευθερία. Τα ονόματα χάνουν την σημασία τους, γίνονται όλα ένα, δίχως ωστόσο να χάνεται η ατομικότητα στο σύνολο. Και όταν τα ονόματα γίνουν άλλη μια λεκτική σύναψη στο ενεργειακό όλον, τότε ο σαμάνος-κυνηγός φοράει χίλια πρόσωπα που όμως δεν είναι μάσκες. Φωτίζει με τα μάτια του τις λέξεις που με την σειρά τους σφίγγουν την ανθρώπινη συντροφιά, καταργώντας το κάταγμα του χρόνου.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

---

1. Κλέος της Ήρας σημαίνει Δόξα της Ήρας. Το όνομά του έχει δηλαδή και μια ειρωνία· χάρη στο μίσος της θεάς, που τον καταδιώκει διαρκώς, απέκτησε τη φήμη του. Τον ονόμαζαν και Αλεξίκακο (αυτόν που αποτρέπει το κακό).

2. Φυλή ινδιάνων της Βορείου Αμερικής.

3. Πέρα απ' το απατηλό της παρουσίασης του Ηρακλή ως κυνηγού δόξας και θρόνων, θα μπορούσε κάποιος να επισημάνει πως χρησιμοποιεί μερικές φορές το ψέμα για να πετύχει στους άθλους του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το τέχνασμα που εφαρμόζει για να ξεγελάσει τον Άτλαντα στον γνωστό μύθο με τα μήλα των Εσπερίδων, αφού ο τιτάνας, όμως, τον είχε πρώτος ξεγελάσει. Ωστόσο, αν εμβαθύνουμε λίγο περισσότερο στην προσωπικότητα του ήρωα,

και της διατήρησης. Πράγματι, οι κυρίαρχες πολιτικές και οικονομικές ελίτ, έχουν τη δυνατότητα να «μην αφήσουν τίποτα όρθιο» και να κατασπαράξουν τα πάντα. Όπως και το να σχεδιάζουν τα γεωστρατηγικά τους σενάρια με μεγαλύτερη άνεση απ' ότι παλαιότερα που οι πόλοι εξουσίας ήταν περισσότεροι του ενός.

Η παρατεταμένη και εκτεταμένη εξαθλίωση, που εντείνει τα αδιέξοδα και συνεπώς και τις αυτοκτονίες αποσαθρώνει σταδιακά τον λεγόμενο κοινωνικό ιστό. Έναν ιστό που διατηρούσε τη διαστρωμάτωση και τις αντιθέσεις, αλλά έστω και κατ' επίφαση παρουσίαζε και εμφάνιζε μια γενικότερη (και όχι γενικευμένη) ισορροπία. Οι έρευνες και οι αναλύσεις κοινωνικών ινστιτούτων επιβεβαιώνουν αυτό που είναι ευδιάκριτο καθημερινά με μια απλή παρατήρηση. Τον περασμένο Μάρτιο, όμως, μια μελέτη που διενεργήθη από ινστιτούτα του Meryland και της Minnesota και είχε ως έρευνα αναφοράς αυτό που ονομάζουμε «δυτικό πολιτισμό» προέβη σε ορισμένες παρατηρήσεις και επισημάνσεις, που δημιούργησαν αρκετό θόρυβο. Αρχικά, η συγκεκριμένη μελέτη εμφανιζόταν ως μια μελέτη, υπό την αιγίδα της NASA και έτσι δημοσιεύθηκε στην Guardian, κάτι που διαψεύστηκε από τη NASA. Η μελέτη η οποία έχει εγκριθεί να δημοσιευθεί στο περιοδικό Ecological Economics, χρησιμοποιεί ένα μαθηματικό μοντέλο με την ονομασία HANDY (Human And Nature Dynamical) και επεξεργάζεται οικονομικά, φυσικά και κοινωνικά δεδομένα. Το συγκεκριμένο μοντέλο έχει χρηματοδοτηθεί από τη NASA, σύμφωνα με την Guardian, αλλά η έρευνα διεξάγεται ανεξάρτητα από εκείνη.

Εξετάζοντας ιστορικά δεδομένα από διάφορες παρηκμασμένες αυτοκρατορίες, αλλά και κοινωνίες με προηγμένο και σύνθετο πολιτισμό, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι και οι σημερινές κοινωνίες απειλούνται με κατάρρευση. Με τη διερεύνηση της δυναμικής σχέσης ανθρώπου - φύσης, το πρόγραμμα εντοπίζει τους πιο χαρακτηριστικούς αλληλένδετους παράγοντες που εξηγούν την πολιτισμική παρακμή και οι οποίοι είναι: Πληθυσμός, Κλίμα, Νερό, Γεωργία, Ενέργεια. Αυτοί οι παράγοντες είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε κατάρρευση, όταν συγκλίνουν στη δημιουργία δύο κρίσιμων κοινωνικών χαρακτηριστικών: στην υφαρπαγή των φυσικών πόρων και στην οικονομική διαστρωμάτωση σε ελίτ και λαό. Σύμφωνα με τη μελέτη, όταν αυτά τα χαρακτηριστικά βρίσκονται στα άκρα τότε υπάρχουν οι προϋποθέσεις για κοινωνική κατάρρευση. Επί πλέον, αμφισβητεί εκείνους που υποστηρίζουν ότι η τεχνολογία θα επιλύσει αυτές τις προκλήσεις με την αύξηση της αποτελεσματικότητας: «Η τεχνολογική αλλαγή μπορεί να αυξήσει την αποδοτικότητα της χρήσης των πόρων, αλλά τείνε, επίσης, να αυξήσει τόσο την κατά κεφαλή κατανάλωση των πόρων και την κλίμακα της εξόρυξης τους, έτσι ώστε, απουσιάζει η παρέμβαση την πολιτική, ενώ οι αυξήσεις στην κατανάλωση συχνά αντισταθμίζουν την αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης των πόρων». Και συνεχίζουν: «η αύξηση της παραγωγικότητας στη γεωργία και τη βιομηχανία κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων αιώνων έχει προέλθει από την αυξημένη εκμετάλλευση των πόρων, παρά από την αύξηση της αποδοτικότητας κατά την ίδια περίοδο». Και ενώ οι ερευνητές ακολουθούν διάφορα σενάρια για να ερευνήσουν τις παραμέτρους που έχουν θέσει, θεωρούν σε ένα από αυτά ότι ακόμη και εάν υποθέσουμε ότι οι φυσικοί πόροι είναι σε βιώσιμη πορεία, οι ελίτ καταναλώνουν ολοένα και περισσότερο, εντείνοντας την ανισότητα και τη κατάρρευση της κοινωνίας. Σε ένα άλλο σενάριο, που η εκμετάλλευση των πόρων είναι συνεχής, η πτώση της μάζας επέρχεται πρώτη, ενώ η ελίτ ανθεί αλλά τελικά και αυτή καταρρέει.

Οι συγγραφείς της μελέτης επισημαίνουν ότι τα χειρότερα σενάρια

αυτή δεν ήταν άλλη απ' την συνήθη πρακτική της κυριαρχίας· ο,τιδήποτε είναι φορέας μνήμης μιας ελεύθερης ζωής, αν δεν μπορεί να καταστραφεί πλήρως, πρέπει να διαλύεται και να ανασυντίθεται με τέτοιον τρόπο, που να εξυπηρετεί την βούληση του κράτους. Παρ' όλα αυτά, όμως, δεν κατάφεραν να αφαιρέσουν στοιχεία του Ηρακλή που είναι χαρακτηριστικά πρόδηλα της απολίτιστης προέλευσής του, όπως η παιδική αφέλεια και η πλήρης ανικανότητα του να σκεφτεί και να πράξει πολιτικά.[3]

Επίσης, στην αφήγηση των μύθων του μπορεί κάποιος να διακρίνει και το αίσθημα της θλίψης των ελεύθερων φυλών, εξ αιτίας της υποδούλωσής τους στα πολιτισμικά δεσμά. Όπως γράψαμε και στην αρχή, ο Ηρακλής γίνεται σκλάβος ενός βασιλιά, που, για να τον τιμωρήσει, του αναθέτει ακατανόητα ριψοκίνδυνες και παράλογες αποστολές (άθλους). Μπορούμε εύκολα να διακρίνουμε έναν έντονο συμβολισμό που θα μεταφράζαμε ως την υποδούλωση των ελεύθερων κυνηγών στο ιερατείο της πρώτης αγροτικής κοινωνίας, στον πρώτο βασιλιά της πόλης. Ακόμη όμως και σε αυτό το σημείο, ο πολιτισμός δεν μπόρεσε να αφαιρέσει την πίστη των εξουσιαζομένων πως ο απολίτιστος ήρωας τους στο τέλος τα καταφέρνει, ξεφεύγει απ' τα δεσμά του βασιλιά Ευρυσθέα. Έτσι, τροποποίησαν περαιτέρω τον μύθο, παρουσιάζοντας τον Ηρακλή ως φιλόδοξο και τυχοδιώκτη που αναζητά λαμπρά βασίλεια και ματωμένους θρόνους. Με λίγα λόγια, θέλησαν να δομήσουν την εικόνα του όπως τους εξυπηρετούσε, έτσι ώστε να πείσουν τους εξουσιαζόμενους πως ο απολίτιστος σαμάνος-κυνηγός τους δεν είναι πλέον απ' τον ελεύθερο κόσμο, δεν ξαποσταίνει στις ρίζες της κόκκινης φτελιάς, δεν γελά σαν παιδί κάτω απ' τον ήλιο, δεν τους ανήκει.

Αυτό εξ άλλου είναι και το ζητούμενο κάθε εξουσίας: *τσακίστε τους το πνεύμα, διαλύστε τους το θυμικό, αποσυναρμολογήστε τους την γλώσσα και το σώμα τους θα ακολουθήσει σαν λοβοτομημένος στρατιώτης*. Το ξίφος είναι τόσο επικίνδυνο όσο και η γλυκόριζα, αν το συγκρίνουμε με τον βούρκο της πολιτικής.

κυνηγός. Βουτάει την γλώσσα του στο απολίτιστο πνεύμα και νιώθει σα να πρωτομουρμουρίζει την αδιαίρετη αλήθεια. Γίνεται ο Ηρακλής που δεν ονομάζεται πλέον Ηρακλής, γιατί το σίδερο του χρόνου λυγίζει το σώμα του εμπρός στην δίψα για ελευθερία. Τα ονόματα χάνουν την σημασία τους, γίνονται όλα ένα, δίχως ωστόσο να χάνεται η ατομικότητα στο σύνολο. Και όταν τα ονόματα γίνουν άλλη μια λεκτική σύναψη στο ενεργειακό όλον, τότε ο σαμάνος-κυνηγός φοράει χίλια πρόσωπα που όμως δεν είναι μάσκες. Φωτίζει με τα μάτια του τις λέξεις που με την σειρά τους συσφίγγουν την ανθρώπινη συντροφιά, καταργώντας το κάταγμα του χρόνου.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

---

1. Κλέος της Ήρας σημαίνει Δόξα της Ήρας. Το όνομά του έχει δηλαδή και μια ειρωνία· χάρη στο μίσος της θεάς, που τον καταδιώκει διαρκώς, απέκτησε τη φήμη του. Τον ονόμαζαν και Αλεξίκακο (αυτόν που αποτρέπει το κακό).

2. Φυλή ινδιάνων της Βορείου Αμερικής.

3. Πέρα απ' το απατηλό της παρουσίασης του Ηρακλή ως κυνηγού δόξας και θρόνων, θα μπορούσε κάποιος να επισημάνει πως χρησιμοποιεί μερικές φορές το ψέμα για να πετύχει στους άθλους του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το τέχνασμα που εφαρμόζει για να ξεγελάσει τον Άτλαντα στον γνωστό μύθο με τα μήλα των Εσπερίδων, αφού ο τιτάνας, όμως, τον είχε πρώτος ξεγελάσει. Ωστόσο, αν εμβαθύνουμε λίγο περισσότερο στην προσωπικότητα του ήρωα, ακόμη και στη δοσμένη απ' την κυριαρχία μορφή της, γίνεται φανερό πως ο Ηρακλής με την παιδική του αφέλεια, αν επιχειρούσε πράγματι να εξαπατήσει, θα ήταν αν μη τι άλλο ένας ψεύτης της συμφοράς.

Σχετικά βιβλία:

M.C. Howatson, *Εγχειρίδιο κλασικών σπουδών* (λήμμα Ηρακλής).
Ιωάννης Θ. Κακριδής, *Ελληνική Μυθολογία.*
Ευριπίδης, *Ηρακλής Μαινόμενος.*
Τζίνετ Γουίντερσον, *Το βάρος.*

...σε ένα μαθηματικό μοντέλο με την ονομασία HANDY (Human And Nature Dynamical) και επεξεργάζεται οικονομικά, φυσικά και κοινωνικά δεδομένα. Το συγκεκριμένο μοντέλο έχει χρηματοδοτηθεί από τη NASA, σύμφωνα με την Guardian, αλλά η έρευνα διεξάγεται ανεξάρτητα από εκείνη.

Εξετάζοντας ιστορικά δεδομένα από διάφορες παρηκμασμένες αυτοκρατορίες, αλλά και κοινωνίες με προηγμένο και σύνθετο πολιτισμό, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι και οι σημερινές κοινωνίες απειλούνται με κατάρρευση. Με τη διερεύνηση της δυναμικής σχέσης ανθρώπου - φύσης, το πρόγραμμα εντοπίζει τους πιο χαρακτηριστικούς αλληλένδετους παράγοντες που εξηγούν την πολιτισμική παρακμή και οι οποίοι είναι: Πληθυσμός, Κλίμα, Νερό, Γεωργία, Ενέργεια. Αυτοί οι παράγοντες είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε κατάρρευση, όταν συγκλίνουν στη δημιουργία δύο κρίσιμων κοινωνικών χαρακτηριστικών: στην υφαρπαγή των φυσικών πόρων και στην οικονομική διαστρωμάτωση σε ελίτ και λαό. Σύμφωνα με τη μελέτη, όταν αυτά τα χαρακτηριστικά βρίσκονται στα άκρα τότε υπάρχουν οι προϋποθέσεις για κοινωνική κατάρρευση. Επί πλέον, αμφισβητεί εκείνους που υποστηρίζουν ότι η τεχνολογία θα επιλύσει αυτές τις προκλήσεις με την αύξηση της αποτελεσματικότητας: «Η τεχνολογική αλλαγή μπορεί να αυξήσει την αποδοτικότητα της χρήσης των πόρων, αλλά τείνε, επίσης, να αυξήσει τόσο την κατά κεφαλή κατανάλωση των πόρων και την κλίμακα της εξόρυξης τους, έτσι ώστε, απουσιάζει η παρέμβαση στην πολιτική, ενώ οι αυξήσεις στην κατανάλωση συχνά αντισταθμίζουν την αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης των πόρων». Και συνεχίζουν: «η αύξηση της παραγωγικότητας στη γεωργία και τη βιομηχανία κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων αιώνων έχει προέλθει από την αυξημένη εκμετάλλευση των πόρων, παρά από την αύξηση της αποδοτικότητας κατά την ίδια περίοδο». Και ενώ οι ερευνητές ακολουθούν διάφορα σενάρια για να ερευνήσουν τις παραμέτρους που έχουν θέσει, θεωρούν σε ένα από αυτά ότι ακόμη και εάν υποθέσουμε ότι οι φυσικοί πόροι είναι σε βιώσιμη πορεία, οι ελίτ καταναλώνουν ολοένα και περισσότερο, εντείνοντας την ανισότητα και τη κατάρρευση της κοινωνίας. Σε ένα άλλο σενάριο, που η εκμετάλλευση των πόρων είναι συνεχής, η πτώση της μάζας επέρχεται πρώτη, ενώ η ελίτ ανθεί αλλά τελικά και αυτή καταρρέει.

Οι συγγραφείς της μελέτης επισημαίνουν ότι τα χειρότερα σενάρια δεν είναι καθόλου αναπόφευκτα να συμβούν και προτείνουν, κατ' αυτούς, κατάλληλες πολιτικές και διαρθρωτικές αλλαγές. Τονίζουν ότι η κατάρρευση μπορεί να αποφευχθεί και ο πληθυσμός μπορεί να φτάσει σε ισορροπία, αν το ποσοστό ανά κάτοικο της «καταστροφής της φύσης» μειώνεται σε ένα βιώσιμο επίπεδο, και αν οι πόροι διανέμονται με λογικά δίκαιο τρόπο.

Σε αυτό το σημείο να σημειώσουμε, ότι η κατάρρευση των κοινωνιών δεν είναι αποτέλεσμα μονάχα των ελίτ και της εξουσίας, αλλά, σε αρκετές περιπτώσεις, συνέπεια των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή μιας κλιματικής μεταβολής. Όμως δεν γνωρίζουμε καμία περίπτωση κοινότητας ανθρώπων που λειτουργούσε αντιιεραρχικά και ανεξούσια να κατέρρευσε από «ανθρώπινα λάθη». Η ικανότητα να μεταναστεύει για περι-

Κοινωνική Κατάρρευση: Εξουσία, Απληστία και Αφαίμαξη της Φύσης

βαλλοντικούς λόγους και να εγκαθίσταται σε περιοχές που μπορεί να ήταν φτωχές αλλά παρ' όλα αυτά ικανές να θρέψουν, ξεκίνησε πολύ παλαιότερα από όσο νομίζαμε μέχρι σήμερα. Τελευταία γίνεται λόγος ότι οι πρώτοι άνθρωποι που έφυγαν από την Αφρική για μετανάστευση λόγω ξηρασίας δεν ήταν πριν από 50.000 χρόνια αλλά 130.000 χρόνια.

Υπάρχουν καταγεγραμμένες ορισμένες περιπτώσεις κοινωνιών που κυρίως από «δικά τους» λάθη κατέρρευσαν. Όλες, όμως, οι περιπτώσεις αναφέρονται σε ιεραρχικά μοντέλα κοινωνικής οργάνωσης. Η πιο χαρακτηριστική περίπτωση είναι αυτή στο Νησί του Πάσχα του Ειρηνικού Ωκεανού, όπου η καταστροφή και κατάρρευση της κοινωνίας ήταν παντελής. Το Πάσχα είναι ένα τριγωνικό νησί που σχηματίζεται ολόκληρο από τρία ηφαίστεια που ήταν ανενεργά κατά την περίοδο της ανθρώπινης παρουσίας στο νησί. Όπως και αλλού στη Πολυνησία, η παροδοσιακή κοινωνία του Νησιού του Πάσχα ήταν χωρισμένη σε «αρχηγούς» και «κοινούς θνητούς». Οι αρχηγοί και τα μέλη της ελίτ ζούσαν σε κατοικίες που ονομάζονταν hare paenga και είχαν τυπικό μήκος περίπου 12 μέτρα και πλάτος περίπου 3 μέτρα. Ήταν κτισμένες στην παράκτια ζώνη πλάτους 200 μέτρων, ακριβώς πίσω από την εξέδρα με τα αγάλματα. Αντιθέτως, οι κοινές κατοικίες βρίσκονταν σε τοποθεσίες ενδότερα του νησιού, ήταν μικρότερες και συνδέονταν η κάθε μια με το δικό

και πέτρινες εξέδρες (άχου) στις οποίες στέκονταν τα μοάι. Το μέσο όρθιο άγαλμα είχε ύψος 4 μέτρα και ζύγιζε περίπου 10 τόνους. Το ψηλότερο γνωστό και ως «Παρό» είχε ύψος 9,75 μέτρα και βάρος 75 τόνους ενώ έχουν βρεθεί και άλλα εντός του λατομείου που φθάνουν τους 270 τόνους. Η περίοδος κατασκευής των άχου χρονολογείται, σύμφωνα με τελευταίες εφαρμογές ραδιοχρονολόγησης του άνθρακα, στα 1.000-1.600 μ.χ. Είναι βέβαιο ότι όλη αυτή η μεγαλομανία για κατασκευή αυτών των τεράστιων αγαλμάτων οφείλεται στον ανταγωνισμό των πατριών.

Την ίδια περίοδο συναντάται και η ολοκληρωτική αποδάσωση του νησιού ως μια από τις πιο ακραίες περιπτώσεις που έχουν καταγραφεί. Τα δέντρα (φοίνικες κυρίως) κόβονταν ως καυσόξυλα, για την καύση πτωμάτων, για αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων, για κατασκευή μονόξυλων κανό και φυσικά για την μεταφορά και ανέγερση των αγαλμάτων. Η αποδάσωση επέφερε κατά τόπους διάβρωση του εδάφους από τη βροχή και τον άνεμο. Ανασκαφές στη χερσόνησο Πόικε δείχνουν ότι αρχικά υπήρχαν εκεί καλλιέργειες ανάμεσα σε φοίνικες που είχαν αφεθεί στη θέση τους, έτσι ώστε οι φυλλωσιές τους να σκιάζουν και να προστατεύουν το χώμα και τα σπαρτά από τον καυτό ήλιο. Το κόψιμο των φοινίκων προκάλεσε μαζική διάβρωση, με αποτέλεσμα να εγκαταλειφθούν τα χωράφια του Πόικε γύρω στα 1400. Άλλες ζημιές στο έδαφος εξαιτίας

νωνική τους θέση με τον ισχυρισμό ότι συγγενεύουν με τους θεούς και την υπόσχεση ότι θα φέρουν πλούσια συγκομιδή και ευημερία. Ενίσχυαν αυτή την ιδεολογία μέσω της μνημειώδους αρχιτεκτονικής και με τελετές σχεδιασμένες έτσι ώστε να εντυπωσιάζουν τον λαό και πραγματοποιήσιμες διότι υπήρχαν τα πλεονάσματα τροφίμων που είχαν αποσπαστεί από αυτόν. Καθώς οι υποσχέ-

Το Νησί του Πάσχα αποτελεί ένα από τα καλύτερα παραδείγματα μιας κοινωνίας που αυτοκαταστράφηκε εξ αιτίας κυρίως δυο βασικών παραγόντων. Της επίδρασης του ανθρώπου στο περιβάλλον, κυρίως με την αποδάσωση και την καταστροφή της ορνιθοπανίδας και με τη παρουσία πολιτικών και θρησκευτικών παραγόντων στην κοινωνική ζωή των κατοίκων του νησιού. Η απομόνωση

πο όσο νομίζαμε μέχρι σήμερα. Τελευταία γίνεται λόγος ότι οι πρώτοι άνθρωποι που έφυγαν από την Αφρική για μετανάστευση λόγω ξηρασίας δεν ήταν πριν από 50.000 χρόνια αλλά 130.000 χρόνια.

Υπάρχουν καταγεγραμμένες ορισμένες περιπτώσεις κοινωνιών που κυρίως από «δικά τους» λάθη κατέρρευσαν. Όλες, όμως, οι περιπτώσεις αναφέρονται σε ιεραρχικά μοντέλα κοινωνικής οργάνωσης. Η πιο χαρακτηριστική περίπτωση είναι αυτή στο Νησί του Πάσχα του Ειρηνικού Ωκεανού, όπου η καταστροφή και κατάρρευση της κοινωνίας ήταν παντελής. Το Πάσχα είναι ένα τριγωνικό νησί που σχηματίζεται ολόκληρο από τρία ηφαίστεια που ήταν ανενεργά κατά την περίοδο της ανθρώπινης παρουσίας στο νησί. Όπως και αλλού στη Πολυνησία, η παροδοσιακή κοινωνία του Νησιού του Πάσχα ήταν χωρισμένη σε «αρχηγούς» και «κοινούς θνητούς». Οι αρχηγοί και τα μέλη της ελίτ ζούσαν σε κατοικίες που ονομάζονταν hare paenga και είχαν τυπικό μήκος περίπου 12 μέτρα και πλάτος περίπου 3 μέτρα. Ήταν κτισμένες στην παράκτια ζώνη πλάτους 200 μέτρων, ακριβώς πίσω από την εξέδρα με τα αγάλματα. Αντιθέτως, οι κοινές κατοικίες βρίσκονταν σε τοποθεσίες ενδότερα του νησιού, ήταν μικρότερες και συνδέονταν η κάθε μια με το δικό της ορνιθώνα, φούρνο, κήπο και λάκκο για τα σκουπίδια. Η ιδιαιτερότητα του Πάσχα σε σχέση με άλλες πολυνησιακές κοινωνίες, σύμφωνα με προφορικές παραδόσεις και αρχαιολογική έρευνα, είναι ότι τα εδάφη των ανταγωνιστικών πατριών ήταν ενοποιημένα θρησκευτικά και ως ένα βαθμό οικονομικά και πολιτικά, υπό την ηγεσία ενός ανώτατου αρχηγού. Στο Νησί του Πάσχα έχουν εντοπιστεί γιγάντια πέτρινα αγάλματα (μοάι) «Παρό» είχε ύψος 9,75 μέτρα και βάρος 75 τόνους ενώ έχουν βρεθεί και άλλα εντός του λατομείου που φθάνουν τους 270 τόνους. Η περίοδος κατασκευής των άχου χρονολογείται, σύμφωνα με τελευταίες εφαρμογές ραδιοχρονολόγησης του άνθρακα, στα 1.000-1.600 μ.Χ. Είναι βέβαιο ότι όλη αυτή η μεγαλομανία για κατασκευή αυτών των τεράστιων αγαλμάτων οφείλεται στον ανταγωνισμό των πατριών.

Την ίδια περίοδο συναντάται και η ολοκληρωτική αποδάσωση του νησιού ως μια από τις πιο ακραίες περιπτώσεις που έχουν καταγραφεί. Τα δέντρα (φοίνικες κυρίως) κόβονταν ως καυσόξυλα, για την καύση πτωμάτων, για αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων, για κατασκευή μονόξυλων κανό και φυσικά για την μεταφορά και ανέγερση των αγαλμάτων. Η αποδάσωση επέφερε κατά τόπους διάβρωση του εδάφους από τη βροχή και τον άνεμο. Ανασκαφές στη χερσόνησο Πόικε δείχνουν ότι αρχικά υπήρχαν εκεί καλλιέργειες ανάμεσα σε φοίνικες που είχαν αφεθεί στη θέση τους, έτσι ώστε οι φυλλωσιές τους να σκιάζουν και να προστατεύουν το χώμα και τα σπαρτά από τον καυτό ήλιο. Το κόψιμο των φοινίκων προκάλεσε μαζική διάβρωση, με αποτέλεσμα να εγκαταλειφθούν τα χωράφια του Πόικε γύρω στα 1400. Άλλες ζημιές στο έδαφος εξαιτίας της αποδάσωσης και της μειωμένης απόδοσης των καλλιεργειών ήταν η αφυδάτωση και η διαρροή θρεπτικών ουσιών. Οι αγρότες έχασαν τα περισσότερα φύλλα, φρούτα και κλαδιά από άγρια φυτά, τα οποία χρησιμοποιούσαν ως λίπασμα. Άλλες συνέπειες της αποδάσωσης είναι οι λιμοί, η απότομη μείωση πληθυσμού και τελικά ο κανιβαλισμός.

Οι αρχηγοί και οι ιερείς του Πάσχα δικαιολογούσαν παλιότερα την υψηλή κοινωνική τους θέση με τον ισχυρισμό ότι συγγενεύουν με τους θεούς και την υπόσχεση ότι θα φέρουν πλούσια συγκομιδή και ευημερία. Ενίσχυαν αυτή την ιδεολογία μέσω της μνημειώδους αρχιτεκτονικής και με τελετές σχεδιασμένες έτσι ώστε να εντυπωσιάζουν τον λαό και πραγματοποιήσεις διότι υπήρχαν τα πλεονάσματα τροφίμων που είχαν αποσπαστεί από αυτόν. Καθώς οι υποσχέσεις γίνονταν ολοένα και περισσότερο κενές, η εξουσία των αρχηγών και των ιερέων ανατράπηκε γύρω στα 1680 από στρατιωτικούς αρχηγούς και η πρώην σύνθετη και συνεκτική κοινωνία του Πάσχα κατέρρευσε μέσω εμφυλίου πολέμου. Οι κοινοί θνητοί έκτιζαν τώρα τις καλύβες τους στην παράκτια ζώνη, εκεί που κάποτε βρίσκονταν οι κατοικίες της ελίτ. Εκείνο που είχε αποτύχει στην περίπτωση του Πάσχα δεν είναι η πολιτική ιδεολογία αλλά και η θρησκεία που καταργήθηκε μαζί με την εξουσία των αρχηγών. Οι προφορικές παραδόσεις αναφέρουν ότι άχου και μοάι ανεγέρθηκαν για τελευταία φορά γύρω στα 1620 και ότι το Παρό (το ψηλότερο άγαλμα) ήταν μεταξύ των τελευταίων. Οι φυτείες που διαχειριζόταν η ελίτ για να θρέψει εκείνους που δούλευαν στα αγάλματα εγκαταλείφθηκαν μεταξύ 1600-1680. Το 1680, την περίοδο της ανατροπής, οι αντιμα-

Το Νησί του Πάσχα αποτελεί ένα από τα καλύτερα παραδείγματα μιας κοινωνίας που αυτοκαταστράφηκε εξ αιτίας κυρίως δυο βασικών παραγόντων. Της επίδρασης του ανθρώπου στο περιβάλλον, κυρίως με την αποδάσωση και την καταστροφή της ορνιθοπανίδας και με τη παρουσία πολιτικών και θρησκευτικών παραγόντων στην κοινωνική ζωή των κατοίκων του νησιού. Η απομόνωση του νησιού σίγουρα συνετέλεσε ως προς το μέγεθος της καταστροφής αφού ουσιαστικά δεν υπήρχε δίοδος φυγής/μετανάστευσης, αλλά, όπως και να έχει, η επικέντρωση στην κατασκευή τεράστιων αγαλμάτων για λόγους ανταγωνισμού μεταξύ των πατριών και αρχηγών υπήρξε μια δεδομένη και απευκταία κατάσταση, δείχνοντας το αδιέξοδο της κάθε εξουσίας, αργά ή γρήγορα. Στο Νησί του Πάσχα αυτό έγινε εμφανές λόγω της γεωγραφικής απομόνωσης και των λιγότερων ελιγμών που διέθεταν στη φαρέτρα τους οι εκεί άρχοντες (μεταφορά υλών, τροφίμων, μετανάστευση) τον 17ο αιώνα, ενώ στον υπόλοιπο κόσμο μεταγενέστερα. Όσο οι παράγοντες και οι σταθερές –εξουσία, ελίτ– παραμένουν ίδιες τότε ο κίνδυνος παραμονεύει. Και εάν οι του Πάσχα δεν γνώριζαν δεν μπορούμε και εμείς να ισχυριστούμε το ίδιο, αφού τα παραδείγματα

σία, η παροδοσιακή κοινωνία του Νησιού του Πάσχα ήταν χωρισμένη σε «αρχηγούς» και «κοινούς θνητούς». Οι αρχηγοί και τα μέλη της ελίτ ζούσαν σε κατοικίες που ονομάζονταν hare paenga και είχαν τυπικό μήκος περίπου 12 μέτρα και πλάτος περίπου 3 μέτρα. Ήταν κτισμένες στην παράκτια ζώνη πλάτους 200 μέτρων, ακριβώς πίσω από την εξέδρα με τα αγάλματα. Αντιθέτως, οι κοινές κατοικίες βρίσκονταν σε τοποθεσίες ενδότερα του νησιού, ήταν μικρότερες και συνδέονταν η κάθε μια με το δικό της ορνιθώνα, φούρνο, κήπο και λάκκο για τα σκουπίδια. Η ιδιαιτερότητα του Πάσχα σε σχέση με άλλες πολυνησιακές κοινωνίες, σύμφωνα με προφορικές παραδόσεις και αρχαιολογική έρευνα, είναι ότι τα εδάφη των ανταγωνιστικών πατριών ήταν ενοποιημένα θρησκευτικά και ως ένα βαθμό οικονομικά και πολιτικά, υπό την ηγεσία ενός ανώτατου αρχηγού. Στο Νησί του Πάσχα έχουν εντοπιστεί γιγάντια πέτρινα αγάλματα (μοάι)

μάτων. Η αποδάσωση επέφερε κατά τόπους διάβρωση του εδάφους από τη βροχή και τον άνεμο. Ανασκαφές στη χερσόνησο Πόικε δείχνουν ότι αρχικά υπήρχαν εκεί καλλιέργειες ανάμεσα σε φοίνικες που είχαν αφεθεί στη θέση τους, έτσι ώστε οι φυλλωσιές τους να σκιάζουν και να προστατεύουν το χώμα και τα σπαρτά από τον καυτό ήλιο. Το κόψιμο των φοινίκων προκάλεσε μαζική διάβρωση, με αποτέλεσμα να εγκαταλειφθούν τα χωράφια του Πόικε γύρω στα 1400. Άλλες ζημιές στο έδαφος εξαιτίας της αποδάσωσης και της μειωμένης απόδοσης των καλλιεργειών ήταν η αφυδάτωση και η διαρροή θρεπτικών ουσιών. Οι αγρότες έχασαν τα περισσότερα φύλλα, φρούτα και κλαδιά από άγρια φυτά, τα οποία χρησιμοποιούσαν ως λίπασμα. Άλλες συνέπειες της αποδάσωσης είναι οι λιμοί, η απότομη μείωση πληθυσμού και τελικά ο κανιβαλισμός.

Οι αρχηγοί και οι ιερείς του Πάσχα δικαιολογούσαν παλιότερα την υψηλή κοινωνική τους θέση με τον ισχυρισμό ότι συγγενεύουν με τους θεούς και την υπόσχεση ότι θα φέρουν πλούσια συγκομιδή και ευημερία. Ενίσχυαν αυτή την ιδεολογία μέσω της μνημειώδους αρχιτεκτονικής και με τελετές σχεδιασμένες έτσι ώστε να εντυπωσιάζουν τον λαό και πραγματοποιήσιμες διότι υπήρχαν τα πλεονάσματα τροφίμων που είχαν αποσπαστεί από αυτόν. Καθώς οι υποσχέσεις γίνονταν ολοένα και περισσότερο κενές, η εξουσία των αρχηγών και των ιερέων ανατράπηκε γύρω στα 1680 από στρατιωτικούς αρχηγούς και η πρώην σύνθετη και συνεκτική κοινωνία του Πάσχα κατέρρευσε μέσω εμφυλίου πολέμου. Οι κοινοί θνητοί έκτιζαν τώρα τις καλύβες τους στην παράκτια ζώνη, εκεί που κάποτε βρίσκονταν οι κατοικίες της ελίτ. Εκείνο που είχε αποτύχει στην περίπτωση του Πάσχα δεν είναι η πολιτική ιδεολογία αλλά και η θρησκεία που καταργήθηκε μαζί με την εξουσία των αρχηγών. Οι προφορικές παραδόσεις αναφέρουν ότι άχου και μοάι ανεγέρθηκαν για τελευταία φορά γύρω στα 1620 και ότι το Παρό (το ψηλότερο άγαλμα) ήταν μεταξύ των τελευταίων. Οι φυτείες που διαχειριζόταν η ελίτ για να θρέψει εκείνους που δούλευαν στα αγάλματα εγκαταλείφθηκαν μεταξύ 1600-1680. Το 1680, την περίοδο της ανατροπής, οι αντιμαχόμενες πατριές άρχισαν να γκρεμίζουν η μια τα αγάλματα της άλλης. Ενώ οι νέες αρχές επέβαλαν μια νέα θρησκευτική λατρεία βασισμένη στον δημιουργό θεό Μακεμάκε, ο οποίος ήταν προηγουμένως απλώς ένας θεός από το Πάνθεον του Πάσχα. Ενώ με την έλευση των δυτικών τον 18ο αιώνα ήρθαν και νέες ασθένειες όπως και η απαγωγή 15.00 ανθρώπων (το ήμισυ του πληθυσμού δηλαδή) από περουβιανά πλοία για να τους πουλήσουν με δημοπρασία και να εργαστούν στη συλλογή γκουανό στο Περού.

Το Νησί του Πάσχα αποτελεί ένα από τα καλύτερα παραδείγματα μιας κοινωνίας που αυτοκαταστράφηκε εξ αιτίας κυρίως δυο βασικών παραγόντων. Της επίδρασης του ανθρώπου στο περιβάλλον, κυρίως με την αποδάσωση και την καταστροφή της ορνιθοπανίδας και με τη παρουσία πολιτικών και θρησκευτικών παραγόντων στην κοινωνική ζωή των κατοίκων του νησιού. Η αποδάσωση του νησιού σίγουρα συνετέλεσε ως προς το μέγεθος της καταστροφής αφού ουσιαστικά δεν υπήρχε δίοδος φυγής/μετανάστευσης, αλλά, όπως και να έχει, η επικέντρωση στην κατασκευή τεράστιων αγαλμάτων για λόγους ανταγωνισμού μεταξύ των πατριών και αρχηγών υπήρξε μια δεδομένη και απευκταία κατάσταση, δείχνοντας το αδιέξοδο της κάθε εξουσίας, αργά ή γρήγορα. Στο Νησί του Πάσχα αυτό έγινε εμφανές λόγω της γεωγραφικής απομόνωσης και των λιγότερων ελιγμών που διέθεταν στη φαρέτρα τους οι εκεί άρχοντες (μεταφορά υλών, τροφίμων, μετανάστευση) τον 17ο αιώνα, ενώ στον υπόλοιπο κόσμο μεταγενέστερα. Όσο οι παράγοντες και οι σταθερές –εξουσία, ελίτ– παραμένουν ίδιες τότε ο κίνδυνος παραμονεύει. Και εάν οι του Πάσχα δεν γνώριζαν δεν μπορούμε και εμείς να ισχυριστούμε το ίδιο, αφού τα παραδείγματα αντίστοιχων περιπτώσεων κοινωνικής κατάρρευσης είναι αρκετά. Στο επόμενο φύλλο της Διαδρομής Ελευθερίας θα αναφερθούμε και σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις κοινωνιών που κατέρρευσαν και που αποδεικνύουν ότι η εξουσία βλάπτει σοβαρά την ανθρώπινη ύπαρξη.

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

Πηγή: *Κατάρρευση*, του Jared Diamond, εκδ. Κάτοπτρο.

Συγγραφείς - Κατάσκοποι

Πολλά παιδιά έχουν σαν παιχνίδι να κατασκοπεύουν τους άλλους γύρω τους, στα πλαίσια του παιχνιδιού. Τρυπώνουν, εξερευνούν, ανακαλύπτουν χωρίς να δίνουν λογαριασμό στους μεγαλύτερους για αυτά που μαθαίνουν. Ο ενθουσιασμός συνήθως κόβεται όταν οι μεγάλοι το αντιληφθούν...

Οι συγγραφείς είναι από τη φύση τους παρατηρητές του κόσμου γύρω τους, άλλοτε δραστήριοι και οι ίδιοι σαν τους πρωταγωνιστές τους, άλλοτε νωχελικοί και αυτοκαταστροφικοί, κλεισμένοι στον εαυτό τους να βλέπουν με τη φαντασία τους.

Φυσικά, ως εξαιρετικοί χειριστές της γλώσσας ξέρουν πως να εκφράσουν με τρόπο ό,τι χρειάζεται να ειπωθεί, ξέρουν πως να κινηθούν σε όλους τους κοινωνικούς κύκλους, ξέρουν πως να γοητεύσουν, ξέρουν πως να μην είναι αυθόρμητοι όταν δεν πρέπει, ξέρουν πως η κάθε μέρα μπορεί να εξελιχθεί με έναν απρόσμενο τρόπο.

Η σύγκλιση μεταξύ της γλώσσας της αφήγησης και της γλώσσας της κατασκοπείας δεν είναι τυχαία. Η φαντασία, για να σχεδιάσεις και να υλοποιήσεις ένα μυθιστόρημα ή μια επιχείρηση με πολλά ενδεχόμενα σενάρια, είναι το κύριο συστατικό.

Anthony Munday

Ένας από τους πρώτους συγγραφείς-κατασκόπους ήταν ο θεατρικός συγγραφέας του 16ου αιώνα Anthony Munday. Ο Munday ήταν ένας από τους πολλούς ελισαβετιανούς συγγραφείς που προσέλαβε η υπηρεσία πληροφοριών που είχε μόλις συσταθεί για να διεισδύσει στις συνωμοσίες της Καθολικής Εκκλησίας που είχαν ως στόχο τη δολοφονία της Βασίλισσας της Αγγλίας Ελισάβετ Α΄.

Thomas Watson

Ο Thomas Watson, ο ποιητής που έγραψε τα πρώτα αγγλικά μαδριγάλια ήταν άλλος ένας. Ο Watson ταξίδεψε για επτάμισυ χρόνια στην ηπειρωτική Ευρώπη, διείσδυσε στην σχολή των Ιησουιτών στο Douai και αργότερα μετέφερε κρατικές επιστολές από την πρεσβεία του Παρισιού. Όταν πήγε πίσω στην Αγγλία, ο Watson κατέθεσε στην δικαστική υπόθεση μιας γυναίκας που πί-

Marlowe

Marlowe προδόθηκε στην Ολλανδία (που έλεγχαν οι Ισπανοί) από έναν καθολικό διπλό πράκτορα, έναν άνδρα που διακωμώδησε ως Βαραββά στο έργο του *Ο Εβραίος της Μάλτας* (*The Jew of Malta*). Η βάση για τη σύλληψή του ήταν η πλαστοπροσωπεία, αλλά η κατηγορία αυτή δεν τον οδηγεί κατευθείαν στη φυλακή, γεγονός που υποδηλώνει μια προσπάθεια της κυβέρνησης να διεισδύσει στο σχέδιο δολοφονίας του (βαπτισμένου Καθολικού και προδότη) Sir William Stanley: ο Marlowe ήταν κυνηγός της διαφθοράς. Η κατασκοπεία, ωστόσο ήταν τελικά η πτώση του θεατρικού συγγραφέα. Οι δύο μάρτυρες για τον πιθανά ψεύτικο καυγά στη ταβέρνα

Graham Greene

Πιο σύγχρονα παραδείγματα περιλαμβάνουν τον Graham Greene. O Greene δημοσίευσε ποίηση αφ' ότου έφυγε από την Οξφόρδη και είχε καθιερωθεί ως μυθιστοριογράφος ήδη για μια δεκαετία πριν από το ξέσπασμα του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Πήγε να εργαστεί για το Υπουργείο Πληροφοριών, γράφοντας προπαγάνδα, αλλά βρήκε την εργασία βαρετή και έτσι εντάχθηκε στην Μυστική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΜΙ6) τον Ιούλιο του 1941. Η Σιέρρα Λεόνε, όπου ο Greene εργάστηκε για περίοδο δεκατεσσάρων μηνών ως αξιωματικός πληροφοριών, έγινε το σκηνικό για το best-seller του *Η καρδιά του προβλήματος (The Heart of the Matter)*. Επίσης έδωσε τον κωδικό αριθμό του, 592000 , σε έναν χαρακτήρα στην παρωδία του για τον κόσμο της κατασκοπείας, *Ο άνθρωπος μας στην Αβάνα (Our Man in Havana)*. Σαφώς, ο κόσμος των κατασκόπων δίνει καλό υλικό στους συγγραφείς...

Ian Fleming

O Ian Fleming ήταν δημοσιογράφος του Reuters τη δεκαετία του 1930 και είχε ήδη αρχίσει να γράφει διηγήματα. Γρήγορα, από προσωπικός βοηθός, προήχθη σε διοικητή στις μυστικές υπηρεσίες του Ναυτικού, ως σύνδεσμος της CIA πριν από το Περλ Χάρμπορ και είχε υπό την ευθύνη του την εποπτεία της λειτουργίας του σχεδίου Goldeneye ενός σχεδίου για τη διατήρηση της ροής πληροφοριών, εάν οι Γερμανοί καταλάμβαναν την Ισπανία. Μετά τον πόλεμο επέστρεψε στη δημοσιογραφία. Δεν ήταν παρά το 1952 που έγραψε το Casino Royale, πυροδοτώντας την φρενίτιδα γύρω από τον James Bond.

John Le Carre

Αλλά και ο David John Moore Cornwall άρχισε να γράφει μυθιστορήματα κατασκοπείας τη δεκαετία του 1960 με το ψευδώνυμο John Le Carre, ενώ εργαζόταν ενεργά για την ΜΙ5 και συνέχισε και όταν μετατέθηκε στην ΜΙ6. Έγραψε το έργο *Ο κατάσκοπος που γύρισε από το κρύο (The Spy Who Came In From The Cold)* ενώ εργα-

οι ίδιοι σαν τους πρωταγωνιστές τους, άλλοτε ψυχε-λικοί και αυτοκαταστροφικοί, κλεισμένοι στον εαυτό τους να βλέπουν με τη φαντασία τους.

Φυσικά, ως εξαιρετικοί χειριστές της γλώσσας ξέρουν πως να εκφράσουν με τρόπο ό,τι χρειάζεται να ειπωθεί, ξέρουν πως να κινηθούν σε όλους τους κοινωνικούς κύκλους, ξέρουν πως να γοητεύσουν, ξέρουν πως να μην είναι αυθόρμητοι όταν δεν πρέπει, ξέρουν πως η κάθε μέρα μπορεί να εξελιχθεί με έναν απρόσμενο τρόπο.

Η σύγκλιση μεταξύ της γλώσσας της αφήγησης και της γλώσσας της κατασκοπείας δεν είναι τυχαία. Η φαντασία, για να σχεδιάσεις και να υλοποιήσεις ένα μυθιστόρημα ή μια επιχείρηση με πολλά ενδεχόμενα σενάρια, είναι το κύριο συστατικό.

Anthony Munday

Ένας από τους πρώτους συγγραφείς-κατασκόπους ήταν ο θεατρικός συγγραφέας του 16ου αιώνα Anthony Munday. Ο Munday ήταν ένας από τους πολλούς ελισαβετιανούς συγγραφείς που προσέλαβε η υπηρεσία πληροφοριών που είχε μόλις συσταθεί για να διεισδύσει στις συνωμοσίες της Καθολικής Εκκλησίας που είχαν ως στόχο τη δολοφονία της Βασίλισσας της Αγγλίας Ελισάβετ Α΄.

Thomas Watson

Ο Thomas Watson, ο ποιητής που έγραψε τα πρώτα αγγλικά μαδριγάλια ήταν άλλος ένας. Ο Watson ταξίδεψε για επτάμισυ χρόνια στην ηπειρωτική Ευρώπη, διείσδυσε στην σχολή των Ιησουιτών στο Douai και αργότερα μετέφερε κρατικές επιστολές από την πρεσβεία του Παρισιού. Όταν πήγε πίσω στην Αγγλία, ο Watson κατέθεσε στην δικαστική υπόθεση μιας γυναίκας που πίστευε ότι ήταν κόρη του βασιλιά της Ισπανίας: ένας επικίνδυνος ισχυρισμός, όταν ο ισπανός βασιλιάς, χήρος της αδελφής (από τον ένα γονιό) της Ελισάβετ Α΄, Μαρίας, θέλησε να χρίσει τον εαυτό του κυβερνήτη μιας καθολικής Αγγλίας. Στη συνέχεια, ο Watson έγινε δάσκαλος κατ' οίκον για τα παιδιά του Sir William Cornwallis, ενός εξέχοντα καθολικού ο οποίος είχε τεθεί υπό κυβερνητική επιτήρηση. Η ανάθεση αυτή τον έστειλε στο νεκροταφείο: ο Cornwallis διέταξε τον εγκλεισμό του Watson στη φυλακή γιατί εξαπάτησε την κόρη του με ένα συμβόλαιο γάμου, και μέσα σε λίγες εβδομάδες, ο τριάντα εννέα ετών ποιητής ήταν νεκρός. Το αν ο Cornwallis γνώριζε τον διπλό ρόλο που έπαιζε ο Watson μέσα στην οικογένειά του παραμένει άγνωστο.

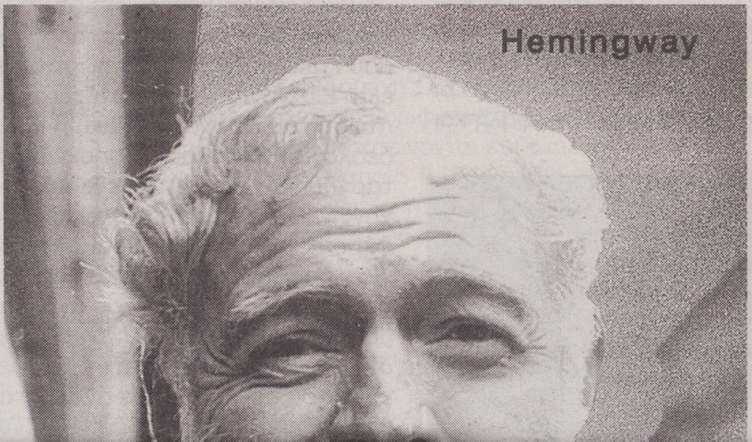
Christopher Marlowe

Το τελευταίο ποιητικό έργο του Watson δόθηκε στη δημοσιότητα μετά το θάνατό του από τον φίλο του, Christopher Marlowe. Ο Marlowe ήταν θεατρικός συγγραφέας πρότυπο για τον Σαίξπηρ και πέθανε

Marlowe

Marlowe προδόθηκε στην Ολλανδία (που έλεγχαν οι Ισπανοί) από έναν καθολικό διπλό πράκτορα, έναν άνδρα που διακωμώδησε ως Βαραββά στο έργο του *Ο Εβραίος της Μάλτας* (*The Jew of Malta*). Η βάση για τη σύλληψή του ήταν η πλαστοπροσωπεία, αλλά η κατηγορία αυτή δεν τον οδηγεί κατευθείαν στη φυλακή, γεγονός που υποδηλώνει μια προσπάθεια της κυβέρνησης να διεισδύσει στο σχέδιο δολοφονίας του (βαπτισμένου Καθολικού και προδότη) Sir William Stanley: ο Marlowe ήταν κυνηγός της διαφθοράς. Η κατασκοπεία, ωστόσο ήταν τελικά η πτώση του θεατρικού συγγραφέα. Οι δύο μάρτυρες για τον πιθανά ψεύτικο καυγά στη ταβέρνα –οι περισσότεροι μελετητές θεωρούν ότι η ανάκριση έγινε για κάλυψη– ήταν επίσης πράκτορες. Ο Marlowe άφησε πίσω του έργο σφραγισμένο με τα ίχνη των ημερών που βρισκόταν στην υπηρεσία της Βασίλισσας.

Hemingway

ριών, γράφοντας προπαγάνδα, αλλά βρήκε την εργασία βαρετή και έτσι εντάχθηκε στην Μυστική Υπηρεσία Πληροφοριών (MI6) τον Ιούλιο του 1941. Η Σιέρρα Λεόνε, όπου ο Greene εργάστηκε για περίοδο δεκατεσσάρων μηνών ως αξιωματικός πληροφοριών, έγινε το σκηνικό για το best-seller του *Η καρδιά του προβλήματος (The Heart of the Matter)*. Επίσης έδωσε τον κωδικό αριθμό του, 592000 , σε έναν χαρακτήρα στην παρωδία του για τον κόσμο της κατασκοπείας, *Ο άνθρωπος μας στην Αβάνα (Our Man in Havana)*. Σαφώς, ο κόσμος των κατασκόπων δίνει καλό υλικό στους συγγραφείς...

Ian Fleming

Ο Ian Fleming ήταν δημοσιογράφος του Reuters τη δεκαετία του 1930 και είχε ήδη αρχίσει να γράφει διηγήματα. Γρήγορα, από προσωπικός βοηθός, προήχθη σε διοικητή στις μυστικές υπηρεσίες του Ναυτικού, ως σύνδεσμος της CIA πριν από το Περλ Χάρμπορ και είχε υπό την ευθύνη του την εποπτεία της λειτουργίας του σχεδίου Goldeneye ενός σχεδίου για τη διατήρηση της ροής πληροφοριών, εάν οι Γερμανοί καταλάμβαναν την Ισπανία. Μετά τον πόλεμο επέστρεψε στη δημοσιογραφία. Δεν ήταν παρά το 1952 που έγραψε το Casino Royale, πυροδοτώντας την φρενίτιδα γύρω από τον James Bond.

John Le Carre

Αλλά και ο David John Moore Cornwall άρχισε να γράφει μυθιστορήματα κατασκοπείας τη δεκαετία του 1960 με το ψευδώνυμο John Le Carre, ενώ εργαζόταν ενεργά για την MI5 και συνέχισε και όταν μετατέθηκε στην MI6. Έγραψε το έργο *Ο κατάσκοπος που γύρισε από το κρύο (The Spy Who Came In From The Cold)* ενώ εργαζόταν στο Αμβούργο ως πρόξενος. Η καριέρα του τερματίστηκε το 1964, όταν ο Κιμ Φίλμπι –πρώην επόπτης του Γκράχαμ Γκριν– αποκάλυψε την ταυτότητα του. Ο συγγραφέας τον περιγράφει ως χαφιέ με το όνομα George Smiley στο έργο του *Tinker, Tailor, Soldier, Spy*.

Ernest Hemingway

Ο Έρνεστ Χέμινγουεϊ εργάστηκε για την KGB. Οι λίστες κάθε ...είδους συμπεριλαμβάνουν τον Hemingway και η λίστα με ονόματα κατασκόπων δεν αποτελεί εξαίρεση. Στο πρόσφατο βιβλίο *«Κατάσκοποι: Η άνοδος και η πτώση της KGB» (Spies: The Rise and Fall of the KGB)*, από τους Harvey Klehr, John Earl Haynes και Alexander Vassiliev, υπάρχει ο ισχυρισμός ότι ο Χέμινγουεϊ ήταν ένας εκκολαπτόμενος πληροφοριοδότης της KGB ήδη από το 1941. Η μελέτη των αρχείων της KGB από τον Vassiliev αναφέρει ότι ο Χέμινγουεϊ είχε την κωδική ονομασία «Αργώ» και ήταν επιφορτισμένος με τη συλλογή πληροφοριών περί πολιτικής. Ωστόσο, δεν παρείχε χρήσιμο υλικό και τον έπαψαν το 1950. Ως εκ τού-

πολλούς ελισαβετιανούς συγγραφείς που προσέλαβε η υπηρεσία πληροφοριών που είχε μόλις συσταθεί για να διεισδύσει στις συνωμοσίες της Καθολικής Εκκλησίας που είχαν ως στόχο τη δολοφονία της Βασίλισσας της Αγγλίας Ελισάβετ Α΄.

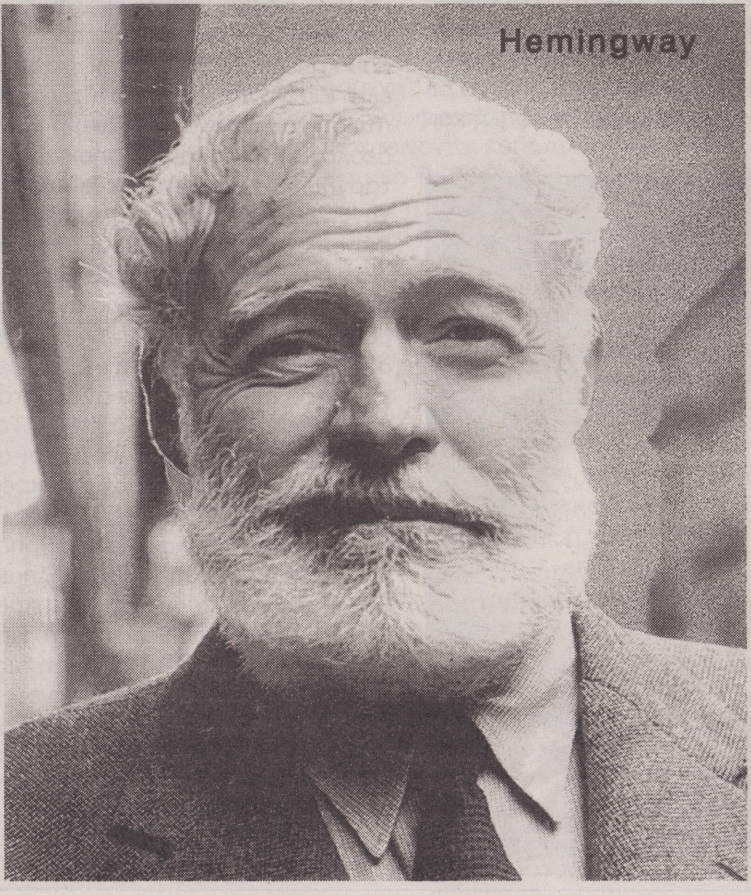
Thomas Watson

Ο Thomas Watson, ο ποιητής που έγραψε τα πρώτα αγγλικά μαδριγάλια ήταν άλλος ένας. Ο Watson ταξίδεψε για επτάμισυ χρόνια στην ηπειρωτική Ευρώπη, διείσδυσε στην σχολή των Ιησουιτών στο Douai και αργότερα μετέφερε κρατικές επιστολές από την πρεσβεία του Παρισιού. Όταν πήγε πίσω στην Αγγλία, ο Watson κατέθεσε στην δικαστική υπόθεση μιας γυναίκας που πίστευε ότι ήταν κόρη του βασιλιά της Ισπανίας: ένας επικίνδυνος ισχυρισμός, όταν ο ισπανός βασιλιάς, χήρος της αδελφής (από τον ένα γονιό) της Ελισάβετ Α΄, Μαρίας, θέλησε να χρίσει τον εαυτό του κυβερνήτη μιας καθολικής Αγγλίας. Στη συνέχεια, ο Watson έγινε δάσκαλος κατ' οίκον για τα παιδιά του Sir William Cornwallis, ενός εξέχοντα καθολικού ο οποίος είχε τεθεί υπό κυβερνητική επιτήρηση. Η ανάθεση αυτή τον έστειλε στο νεκροταφείο: ο Cornwallis διέταξε τον εγκλεισμό του Watson στη φυλακή γιατί εξαπάτησε την κόρη του με ένα συμβόλαιο γάμου, και μέσα σε λίγες εβδομάδες, ο τριάντα εννέα ετών ποιητής ήταν νεκρός. Το αν ο Cornwallis γνώριζε τον διπλό ρόλο που έπαιζε ο Watson μέσα στην οικογένειά του παραμένει άγνωστο.

Christopher Marlowe

Το τελευταίο ποιητικό έργο του Watson δόθηκε στη δημοσιότητα μετά το θάνατό του από τον φίλο του, Christopher Marlowe. Ο Marlowe ήταν θεατρικός συγγραφέας πρότυπο για τον Σαίξπηρ και πέθανε με μια μαχαιριά σε έναν καυγά σε ταβέρνα. Αλλά το σπίτι κάθε άλλο από ταβέρνα ήταν: η ιδιοκτήτης, η κυρία Bull, είχε υψηλές διασυνδέσεις σε κυβερνητικό επίπεδο και ο βιογράφος του Marlowe, Charles Nicholl, πιστεύει ότι ήταν ένα κρησφύγετο που εχρησιμοποιείτο τακτικά από πράκτορες που ταξίδευαν προς και από την ηπειρωτική Ευρώπη.

Ενώ ο Marlowe εντυπωσίαζε τα πλήθη στο Λονδίνο με έργα όπως το Ντόκτορ Φάουστους,[1] εργαζόταν και ως πράκτορας της κυβέρνησης. Όταν τον κατηγόρησαν ότι προσπαθεί να αυτομολήσει στη σχολή Ιησουιτών, στη Ρεμς, οι υπουργοί της κυβέρνησης τον υπερασπίστηκαν πιστοποιώντας ότι είχε υπηρετήσει την χώρα του. Πέντε χρόνια μετά, ο Marlowe προδόθηκε στην Ολλανδία (που έλεγχαν οι Ισπανοί) από έναν καθολικό διπλό πράκτορα, έναν άνδρα που διακωμώδησε ως Βαραββά στο έργο του *Ο Εβραίος της Μάλτας* (*The Jew of Malta*). Η βάση για τη σύλληψή του ήταν η πλαστοπροσωπεία, αλλά η κατηγορία αυτή δεν τον οδηγεί κατευθείαν στη φυλακή, γεγονός που υποδηλώνει μια προσπάθεια της κυβέρνησης να διεισδύσει στο σχέδιο δολοφονίας του (βαπτισμένου Καθολικού και προδότη) Sir William Stanley: ο Marlowe ήταν κυνηγός της διαφθοράς. Η κατασκοπεία, ωστόσο ήταν τελικά η πτώση του θεατρικού συγγραφέα. Οι δύο μάρτυρες για τον πιθανά ψεύτικο καυγά στη ταβέρνα –οι περισσότεροι μελετητές θεωρούν ότι η ανάκριση έγινε για κάλυψη– ήταν επίσης πράκτορες. Ο Marlowe άφησε πίσω του έργο σφραγισμένο με τα ίχνη των ημερών που βρισκόταν στην υπηρεσία της Βασίλισσας.

της λειτουργίας του σχεδίου Goldeneye ένος σχεδίου για τη διατήρηση της ροής πληροφοριών, εάν οι Γερμανοί καταλάμβαναν την Ισπανία. Μετά τον πόλεμο επέστρεψε στη δημοσιογραφία. Δεν ήταν παρά το 1952 που έγραψε το Casino Royale, πυροδοτώντας την φρενίτιδα γύρω από τον James Bond.

John Le Carre

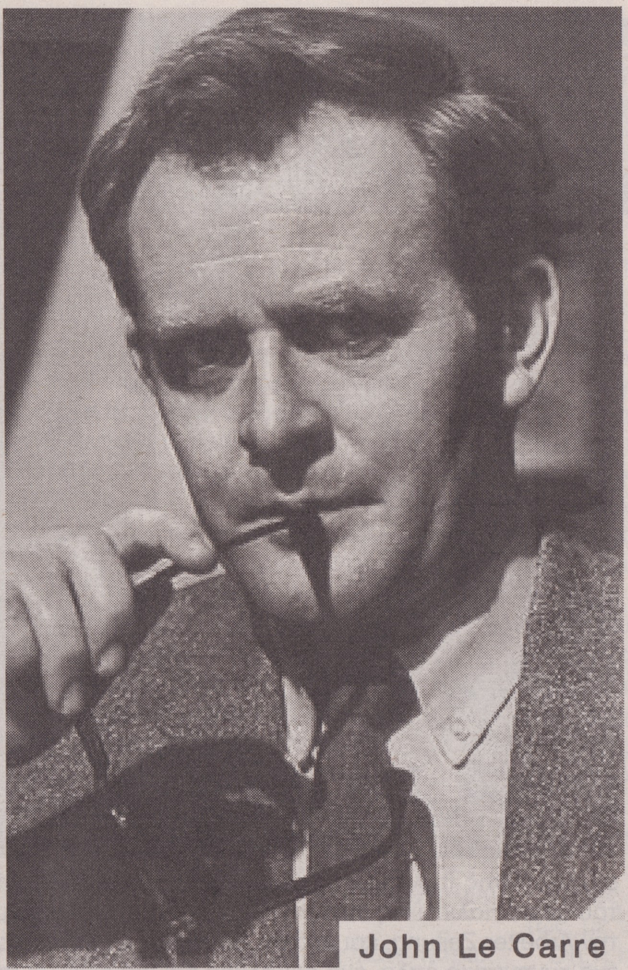
Αλλά και ο David John Moore Cornwall άρχισε να γράφει μυθιστορήματα κατασκοπείας τη δεκαετία του 1960 με το ψευδώνυμο John Le Carre, ενώ εργαζόταν ενεργά για την MI5 και συνέχισε και όταν μετατέθηκε στην MI6. Έγραψε το έργο *Ο κατάσκοπος που γύρισε από το κρύο (The Spy Who Came In From The Cold)* ενώ εργαζόταν στο Αμβούργο ως πρόξενος. Η καριέρα του τερματίστηκε το 1964, όταν ο Κιμ Φίλμπι –πρώην επόπτης του Γκράχαμ Γκριν– αποκάλυψε την ταυτότητα του. Ο συγγραφέας τον περιγράφει ως χαφιέ με το όνομα George Smiley στο έργο του *Tinker, Tailor, Soldier, Spy*.

Ernest Hemingway

Ο Έρνεστ Χέμινγουεϊ εργάστηκε για την KGB. Οι λίστες κάθε ...είδους συμπεριλαμβάνουν τον Hemingway και η λίστα με ονόματα κατασκόπων δεν αποτελεί εξαίρεση. Στο πρόσφατο βιβλίο *«Κατάσκοποι: Η άνοδος και η πτώση της KGB» (Spies: The Rise and Fall of the KGB)*, από τους Harvey Klehr, John Earl Haynes και Alexander Vassiliev, υπάρχει ο ισχυρισμός ότι ο Χέμινγουεϊ ήταν ένας εκκολαπτόμενος πληροφοριοδότης της KGB ήδη από το 1941. Η μελέτη των αρχείων της KGB από τον Vassiliev αναφέρει ότι ο Χέμινγουεϊ είχε την κωδική ονομασία «Αργώ» και ήταν επιφορτισμένος με τη συλλογή πληροφοριών περί πολιτικής. Ωστόσο, δεν παρείχε χρήσιμο υλικό και τον έπαψαν το 1950. Ως εκ τούτου, είναι αμφίβολο πόσο πίστευε στο πόστο αυτό που του ανέθεσαν οι Ρώσοι ή ποιά πραγματικά ήταν τα κίνητρα του όταν το ανέλαβε.

Roald Dahl

Ο Ρόαλντ Νταλ εργάστηκε για την BSC (British Security Coordination). Ο Νταλ είναι περισσότερο γνωστός ως ο συγγραφέας του αγαπημένου παιδικού βιβλίου *«Ο Τσάρλι και το Εργοστάσιο της Σοκολάτας»*. Έγραψε, ακόμη, έναν απολογισμό από την υπηρεσία του στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ως πιλότος μαχητικού, με απλοποιημένη γραφή για τα παιδιά, παρακάμπτοντας τις λεπτομέρειες για το τι προέκυψε μετά. Στο «The Irregulars», ο αμερικανός

John Le Carre

δημοσιογράφος στάλθηκε στην Ουάσιγκτον για να εργαστεί στο τμήμα δημοσίων σχέσεων της βρετανικής πρεσβείας. Εκεί συναντήθηκε με τον καναδό εκπαιδευτή πρακτόρων (spymaster) William Stevenson και σύντομα προσελήφθη στην BSC, μια βιτρίνα για την αντι-προπαγάνδα και την κατασκοπεία στη Βόρεια Αμερική. Ο ρόλος του Νταλ ήταν να διερευνήσει τις πολιτικές πεποιθήσεις σημαντικών γυναικών στις Ηνωμένες Πολιτείες. Χρησιμοποιούσε τη γοητεία του και την καλή του εμφάνιση για τους σκοπούς αυτούς και η φίλη του Antoinette Haskell υποστηρίζει ότι ο Νταλ «κοιμόταν με όλες όσες, στην ανατολική και τη δυτική ακτή, έβγαζαν πάνω από 50.000 δολλάρια Αμερικής το χρόνο». Σε αυτή τη χρονική στιγμή, υποτίθεται ότι ο Νταλ ζήτησε να μεταφερθεί σε άλλο πόστο λόγω κόπωσης, αλλά τον διέταξαν να παραμείνει στη θέση αυτή.

Peter Matthiessen

Τρεις φορές νικητής του Εθνικού Βραβείου Βιβλίου (National Book Award), ο Matthiessen εργάστηκε για τη CIA κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950, αλλά ακόμη πιο περίεργο από το γεγονός αυτό είναι η ίδρυση του «The Paris Review» ως βιτρίνα. Ο Harold L. Humes, συνιδρυτής της, αγνοούσε το γεγονός αυτό και πράγματι βρέθηκε να νοσηλεύεται στο νοσοκομείο αργότερα, με ιατρική γνωμάτευση πως έπασχε από παράνοια που είχε σχέση με κατασκόπους! Στο σημείο αυτό ο Matthiessen είχε ξεκαθαρίσει το ρόλο του στην κατασκοπεία στους φίλους του και συντάκτες τού «The Paris Review», που, επίσης, αγνοούσαν το γεγονός. Ο Humes θεώρησε ότι ο Matthiessen καλώς ντρεπόταν για τις πράξεις του και ο Matthiessen ο ίδιος τόνισε ότι το περιεχόμενο του περιοδικού δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ ως εργαλείο της CIA και ότι ποτέ δεν είχε λάβει χρήματα για το σκοπό αυτό.[2]

Υπάρχει, ακόμη, η περίπτωση του **Orson Wells**, ο οποίος παράλληλα με τις εκπομπές που είχε στο ραδιόφωνο, πέρασε τα υπόλοιπα χρόνια της Δεύτερης Παγκόσμιας Αν-

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗΣ

Επειδή έχει ζητηθεί από νέους συντρόφους και συντρόφισσες κατάλογος των εκδόσεών μας τις παραθέτουμε για να διευκολυνθούν όλοι όσοι επιθυμούν να γνωρίζουν ή να προμηθευθούν κάποια από τις εκδόσεις μας. Στο άμεσο μέλλον θα βελτιώσουμε την παρουσίαση των εκδόσεών μας.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. Η αναρχική εφημερίδα **ΕΞΕΓΕΡΣΗ**, (41 τεύχη) τιμή τεύχους 1 ευρώ
2. Η μηνιαία πανελλαδική αναρχική εφημερίδα ***Διαδρομή Ελευθερίας***, τεύχη 1-135 (συνεχίζεται) τιμή φύλλου 1 ευρώ

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ διατίθεται και σε δερματόδετους τόμους ανά 25 φύλλα, στην τιμή των 35 ευρώ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

3. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 1, (*Εξαντλημένο*)
4. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 2-3, τιμ. 2 ευρώ
5. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 4, τιμή 2 ευρώ
6. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 5, τιμή 2 ευρώ
7. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 6, τιμή 2 ευρώ
8. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 7, τιμή 2 ευρώ
9. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 8-9, τιμή 2 ευρώ
10. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 10, τιμή 2 ευρώ

ΒΙΒΛΙΑ

11. ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΟΝ «ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ», Α΄ τόμος, τιμή 10 ευρώ
12. ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ 1990 -1999 10 ΧΡΟΝΙΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ, Μέρος Α΄, (*Εξαντλημένο*)
13. ΟΔΟΦΡΑΓΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ, Φοιτητικές Κινητοποιήσεις 2006-2007, τιμή 7 ευρώ
14. ΟΡΓΙΣΜΕΝΗ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ, ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΟ (1967-1984), β΄ έκδοσις 2008, τιμή 5 ευρώ
15. ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΟΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ (Κείμενα-Άλμπουμ), τιμή 15 ευρώ
16. Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ, Πολυτεχνείο 1995, τιμή 10 ευρώ
17. ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

John Le Carre

τικές πεποιθήσεις σημαντικών γυναικών στις Ηνωμένες Πολιτείες. Χρησιμοποιούσε τη γοητεία του και την καλή του εμφάνιση για τους σκοπούς αυτούς και η φίλη του Antoinette Haskell υποστηρίζει ότι ο Νταλ «κοιμόταν με όλες όσες, στην ανατολική και τη δυτική ακτή, έβγαζαν πάνω από 50.000 δολλάρια Αμερικής το χρόνο». Σε αυτή τη χρονική στιγμή, υποτίθεται ότι ο Νταλ ζήτησε να μεταφερθεί σε άλλο πόστο λόγω κόπωσης, αλλά τον διέταξαν να παραμείνει στη θέση αυτή.

Peter Matthiessen

Τρεις φορές νικητής του Εθνικού Βραβείου Βιβλίου (National Book Award), ο Matthiessen εργάστηκε για τη CIA κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950, αλλά ακόμη πιο περίεργο από το γεγονός αυτό είναι η ίδρυση του «The Paris Review» ως βιτρίνα. Ο Harold L. Humes, συνιδρυτής της, αγνοούσε το γεγονός αυτό και πράγματι βρέθηκε να νοσηλεύεται στο νοσοκομείο αργότερα, με ιατρική γνωμάτευση πως έπασχε από παράνοια που είχε σχέση με κατασκόπους! Στο σημείο αυτό ο Matthiessen είχε ξεκαθαρίσει το ρόλο του στην κατασκοπεία στους φίλους του και συντάκτες τού «The Paris Review», που, επίσης, αγνοούσαν το γεγονός. Ο Humes θεώρησε ότι ο Matthiessen καλώς ντρεπόταν για τις πράξεις του και ο Matthiessen ο ίδιος τόνισε ότι το περιεχόμενο του περιοδικού δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ ως εργαλείο της CIA και ότι ποτέ δεν είχε λάβει χρήματα για το σκοπό αυτό.[2]

Υπάρχει, ακόμη, η περίπτωση του **Orson Wells**, ο οποίος παράλληλα με τις εκπομπές που είχε στο ραδιόφωνο, πέρασε τα υπόλοιπα χρόνια της Δεύτερης Παγκόσμιας Ανθρωποσφαγής, εργαζόμενος για την κυβέρνηση σε διάφορες θέσεις και ως αρθρογράφος πολιτικής δημοσιογραφίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εννοείται πως δεν είναι όλοι οι συγγραφείς ...κατάσκοποι, ούτε υπάλληλοι κυβερνήσεων. Αλλά σίγουρα υπάρχουν και κάποιοι που μπορούν να προκαλέσουν έκπληξη με τις επιλογές τους εν τέλει.

Μετάφραση Κ.

---

1. Η Τραγική ιστορία του Δόκτορος Φάουστους παίχτηκε για πρώτη φορά το 1588 (ή 1589) με μεγάλη επιτυχία. Είναι η ιστορία ενός λόγιου της Αναγέννησης που πουλάει την ψυχή του στον Διάβολο. Ο Δόκτωρ Φάουστους εκφράζει δραματικά με έντονη δριμύτατα το δίλημμα ενός ανθρώπου παγιδευμένου σε δύο κόσμους. Ένας γενναίος καινούργιος κόσμος «του κέρδους και της ηδονής» είχε ανακαλυφθεί. Αλλά ποιο είναι το τίμημα; Ο Φάουστους προκαλεί το άπειρο: επιδιώκει να ελέγξει ένα διάστημα και μια διάσταση που δεν του ανήκουν δικαιωματικά. Ο πόθος του για προσωπική αθανασία και μια χωρίς όρια αυτοκρατορία είναι μια αυθάδης απόρριψη όλων των επίγειων περιορισμών του χρόνου και του χώρου. Ο Marlowe, μετά τον Λούθηρο, εκσυγχρόνισε και ξαναζωντάνεψε τον μεσαιωνικό διάβολο

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. Η αναρχική εφημερίδα **ΕΞΕΓΕΡΣΗ**, (41 τεύχη) τιμή τεύχους 1 ευρώ

2. Η μηνιαία πανελλαδική αναρχική εφημερίδα ***Διαδρομή Ελευθερίας***, τεύχη 1-135 (συνεχίζεται) τιμή φύλλου 1 ευρώ

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ διατίθεται και σε δερματόδετους τόμους ανά 25 φύλλα, στην τιμή των 35 ευρώ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

3. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 1, (*Εξαντλημένο*)
4. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 2-3, τιμ. 2 ευρώ
5. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 4, τιμή 2 ευρώ
6. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 5, τιμή 2 ευρώ
7. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 6, τιμή 2 ευρώ
8. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 7, τιμή 2 ευρώ
9. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 8-9, τιμή 2 ευρώ
10. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 10, τιμή 2 ευρώ

ΒΙΒΛΙΑ

11. ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΟΝ «ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ», Α΄ τόμος, τιμή 10 ευρώ
12. ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ 1990 -1999 10 ΧΡΟΝΙΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ, Μέρος Α΄, (*Εξαντλημένο*)
13. ΟΔΟΦΡΑΓΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ, Φοιτητικές Κινητοποιήσεις 2006-2007, τιμή 7 ευρώ
14. ΟΡΓΙΣΜΕΝΗ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ, ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΟ (1967-1984), β΄ έκδοσις 2008, τιμή 5 ευρώ
15. ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΟΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ (Κείμενα-Άλμπουμ), τιμή 15 ευρώ
16. Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ, Πολυτεχνείο 1995, τιμή 10 ευρώ
17. ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (μια περιπέτεια του αναρχικού ΤΕΝ-ΤΕΝ, β΄ έκδοσις 2000, (*Εξαντλημένο*)
18. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2003, Η τελευταία μεγάλη σύγκρουση, τιμή 10 ευρώ.

ΜΠΡΟΣΟΥΡΕΣ

19. Η ιστορία των συγκροτημάτων PUNK, HARD CORE και άλλων σχημάτων από το 1980 έως το 2000 στον ελλαδικό χώρο, β΄ έκδοσις 2008, (*Εξαντλημένο*)
20. Αυτές οι νύχτες είναι του Μιχάλη, β΄ έκδοσις 2008, (*Εξαντλημένο*)
21. Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2003 (*Εξαντλημένο*)

Σημείωση:

Οι τιμές ισχύουν για την

Matthiessen εργάστηκε για τη CIA κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950, αλλά ακόμη πιο περίεργο από το γεγονός αυτό είναι η ίδρυση του «The Paris Review» ως βιτρίνα. Ο Harold L. Humes, συνιδρυτής της, αγνοούσε το γεγονός αυτό και πράγματι βρέθηκε να νοσηλεύεται στο νοσοκομείο αργότερα, με ιατρική γνωμάτευση πως έπασχε από παράνοια που είχε σχέση με κατασκόπους! Στο σημείο αυτό ο Matthiessen είχε ξεκαθαρίσει το ρόλο του στην κατασκοπεία στους φίλους του και συντάκτες τού «The Paris Review», που, επίσης, αγνοούσαν το γεγονός. Ο Humes θεώρησε ότι ο Matthiessen καλώς ντρεπόταν για τις πράξεις του και ο Matthiessen ο ίδιος τόνισε ότι το περιεχόμενο του περιοδικού δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ ως εργαλείο της CIA και ότι ποτέ δεν είχε λάβει χρήματα για το σκοπό αυτό.[2]

Υπάρχει, ακόμη, η περίπτωση του **Orson Wells**, ο οποίος παράλληλα με τις εκπομπές που είχε στο ραδιόφωνο, πέρασε τα υπόλοιπα χρόνια της Δεύτερης Παγκόσμιας Ανθρωποσφαγής, εργαζόμενος για την κυβέρνηση σε διάφορες θέσεις και ως αρθρογράφος πολιτικής δημοσιογραφίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εννοείται πως δεν είναι όλοι οι συγγραφείς ...κατάσκοποι, ούτε υπάλληλοι κυβερνήσεων. Αλλά σίγουρα υπάρχουν και κάποιοι που μπορούν να προκαλέσουν έκπληξη με τις επιλογές τους εν τέλει.

Μετάφραση Κ.

---

1. Η Τραγική ιστορία του Δόκτορος Φάουστους παίχτηκε για πρώτη φορά το 1588 (ή 1589) με μεγάλη επιτυχία. Είναι η ιστορία ενός λόγιου της Αναγέννησης που πουλάει την ψυχή του στον Διάβολο. Ο Δόκτωρ Φάουστους εκφράζει δραματικά με έντονη δριμύτατα το δίλημμα ενός ανθρώπου παγιδευμένου σε δύο κόσμους. Ένας γενναίος καινούργιος κόσμος «του κέρδους και της ηδονής» είχε ανακαλυφθεί. Αλλά ποιο είναι το τίμημα; Ο Φάουστους προκαλεί το άπειρο: επιδιώκει να ελέγξει ένα διάστημα και μια διάσταση που δεν του ανήκουν δικαιωματικά. Ο πόθος του για προσωπική αθανασία και μια χωρίς όρια αυτοκρατορία είναι μια αυθάδης απόρριψη όλων των επίγειων περιορισμών του χρόνου και του χώρου. Ο Marlowe, μετά τον Λούθηρο, εκσυγχρόνισε και ξαναζωντάνεψε τον μεσαιωνικό διάβολο και τον προίκισε με νέες πνευματικές δυνάμεις. Ο Μεφιστοφελής είναι ένας πολύξερος διάβολος και παίζει στα δάχτυλα τη θεολογία του αντιπάλου του. Ο λόγιος της Αναγέννησης όχι μόνο δεν τον κατατροπώνει, αλλ' αντίθετα του πουλάει την ψυχή του με αντάλλαγμα τη δύναμη και τη γνώση.
   Το αναγεννησιακό δίλημμα ανάμεσα σε μια επιστήμη περιορισμένη από το δόγμα κι από μια πρωτόγονη τεχνολογία, και στη μαγεία που υπόσχεται την κυριαρχία όλου του κόσμου, γίνεται το χριστιανικό δίλημμα ανάμεσα στην καταδίκη και στη σωτηρία. Η απελπισία της ύστερης Αναγέννησης ήταν η απώλεια της ελπίδας στη δύναμη της ανθρώπινης λογικής να μεταμορφώσει τον κόσμο και την ανθρώπινη φύση, η απώλεια της αυταπάτης σχετικά με το μεγαλείο και το κάλλος του ανθρώπου. Όπως λέει ο Jan Kott στην εισαγωγή του, ο Φάουστους του Marlowe –που στο τέλος της Αναγέννησης ξέρει τόσο καλά ότι το τίμημα της χαράς είναι η κόλαση– είναι, προς το τέλος του 20ου αιώνα, σύγχρονός μας. Ο Δόκτωρ Φάουστους είναι στην ουσία μια τραγωδία της απόγνωσης.
2. Πηγή://airshipdaily.com/blog/04082014-writer-spies.

ΟΣΚΑΡ ΝΗΜΠΥ

Ο Oscar William Neebe (12 Ιουλίου 1850 - 22 Απριλίου 1916) ήταν ένας αναρχικός, εργατικός ακτιβιστής και ένας από τους κατηγορούμενους στη δίκη για τη βόμβα στην πλατεία Haymarket.

Γεννήθηκε στις 12 Ιουλίου 1850 στη Νέα Υόρκη από γερμανούς μετανάστες που ανήκαν στους Γάλλους Ουγενότους (Huguenot[1]) με καταγωγή από το Κάσελ της Γερμανίας. Είχε δύο αδέρφια, τον Conrad Neebe, που μετακόμισε στη Βοστώνη και τον Louis Neebe, που μετακόμισε στο Σικάγο. Η οικογένεια πήγε πίσω στην Hesse ώστε τα παιδιά να μορφωθούν στη Γερμανία. Επέστρεψαν στις ΗΠΑ το 1864. Ο Νήμπυ εργάστηκε για κάποιο διάστημα κατασκευάζοντας χρυσά και ασημένια φύλλα στο Μπρούκλιν, αλλά παραιτήθηκε για λόγους υγείας.

Το 1866 μετακόμισε στο Σικάγο, όπου πέρασε δύσκολες στιγμές, ώσπου τελικά προσελήφθη ως σερβιτόρος σε ένα σαλούν. Στο σαλούν σύχναζαν εργάτες από το κοντινό εργοτάξιο του McCormick, και εκεί βίωσε τους μόχθους τους, αλλά και το πώς τους εκμεταλλεύονταν. Έμαθε επίσης για το κίνημα του 8ωρου. Το 1868, ξεκίνησε να δουλεύει ως μάγειρας σε πλοία που μετέφεραν σίδηρο στις Μεγάλες Λίμνες. Αλλά, σύντομα, παραιτήθηκε και επέστρεψε στη Νέα Υόρκη. Εκεί έκανε πρακτική στους χρωματισμούς και αργότερα εργάστηκε στην παρασκευή κουτιών για γάλα και λάδι. Έμενε σε εργατικές κατοικίες. Το 1871 άκουσε τον πρώτο λόγο από ένα μέλος του κομμουνιστικού κόμματος. Το 1873 μετακόμισε με την οικογένειά του πίσω στο Σικάγο. Δούλεψε σε ένα εργοστάσιο κατασκευών, αλλά απολύθηκε επειδή

για λιγότερες ώρες εργασίας.

Η καμπάνια για το 8ωρο είχε οργανωθεί από την IWMA (International Workingmen's Association).[4] Στις 3 Μάη, η IWPA[5] του Σικάγο διοργάνωσε μια συγκέντρωση έξω από το εργοτάξιο του McCormick, όπου απεργούσαν 1.400 εργάτες. Ενώθηκαν μαζί τους και άλλοι 6.000 εργάτες που δούλευαν στην ξυλεία, οι οποίοι επίσης απεργούσαν. Ενώ ο Αύγουστος Σπις, ένας από τους ηγέτες της IWPA έβγαζε ένα λόγο, οι μπάτσοι επενέβησαν και άνοιξαν πυρ στο πλήθος, σκοτώνοντας τέσσερις εργάτες.

Την επόμενη μέρα ο Αύγουστος Σπις, εκδότης της Arbeiter-Zeitung, δημοσίευσε ένα φυλλάδιο στα αγγλικά και τα γερμανικά με τίτλο: «Εκδίκηση! Εργάτες στα Όπλα!» Μεταξύ άλλων, έγραφε: «Σκότωσαν φτωχούς ταλαιπωρημένους ανθρώπους επειδή, όπως κι εσείς, είχαν το κουράγιο να δείξουν ανυπακοή στην ανώτατη βούληση των αφεντικών σας. Τους σκότωσαν για να δείξουν σ' εσάς τους «Ελεύθερους Αμερικανούς Πολίτες» ότι πρέπει να είστε ικανοποιημένοι με ό,τι καταδέχονται να σας δώσουν, ή θα πεθάνετε. Αν είστε άνδρες, αν είστε οι γιοι των μεγάλων προγόνων σας, που έχυσαν το αίμα τους για να σας απελευθερώσουν, τότε θα σηκωθείτε με τη δύναμη του Ηρακλή και θα καταστρέψετε το ειδεχθές τέρας που πάει να σας καταστρέψει. Στα όπλα σας καλούμε, στα όπλα». Ο Σπις, επίσης, δημοσίευσε ένα δεύτερο φυλλάδιο όπου καλούσε σε συγκέντρωση διαμαρτυρίας στην πλατεία Haymarket εκείνο το βράδυ.

Στις 4 Μάη, πάνω από 3.000 άτομα εμφανίστηκαν στη συγκέντρωση στη Haymarket. Οι λόγοι εκφωνήθηκαν α-

σίζονταν στις πολιτικές του απόψεις και την παρουσία του σε σοσιαλιστικές συγκεντρώσεις, στη σχέση του με την Arbeiter-Zeitung, και στο ότι βρέθηκαν στο σπίτι του ένα κυνηγετικό όπλο, ένα ρεβόλβερ και μια κόκκινη σημαία. Ένας μάρτυρας ισχυρίστηκε ότι τον είχαν δει να διανέμει την περίφημη προκήρυξη «Εκδίκηση». Ο Νήμπυ ισχυρίστηκε ότι απλά του είχε δώσει ένα αντίτυπο που είχε βρει και δεν το είχε καν διαβάσει. Παρ' όλα αυτά, καταδικάστηκε σε 15 χρόνια φυλάκισης.

Στον τελευταίο του λόγο στο δικαστήριο, μετά την ανακοίνωση της ενοχής του για συνωμοσία για φόνο (Σεπτέμβριος 1887) δήλωσε:

«Εξέδωσα την Arbeiter Zeitung για τους εργάτες της πόλης του Σικάγο. Αυτό είναι το έγκλημα που διέπραξα, να βάλω ανθρώπους να δοκιμάσουν και να ιδρύσουν μια εργατική εφημερίδα που θα δίνει το παρόν στις μέρες αυτές και είμαι περήφανος γι' αυτό. Υποστηρίζω ότι είναι μια ετυμηγορία εναντίον Γερμανών και εγώ, σαν Αμερικανός, θα πρέπει να πω ότι ποτέ δεν είδα να

Ο Oscar William Neebe (12 Ιουλίου 1850 - 22 Απριλίου 1916) ήταν ένας αναρχικός, εργατικός ακτιβιστής και ένας από τους κατηγορούμενους στη δίκη για τη βόμβα στην πλατεία Haymarket.

Γεννήθηκε στις 12 Ιουλίου 1850 στη Νέα Υόρκη από γερμανούς μετανάστες που ανήκαν στους Γάλλους Ουγενότους (Huguenot[1]) με καταγωγή από το Κάσελ της Γερμανίας. Είχε δύο αδέρφια, τον Conrad Neebe, που μετακόμισε στη Βοστώνη και τον Louis Neebe, που μετακόμισε στο Σικάγο. Η οικογένεια πήγε πίσω στην Hesse ώστε τα παιδιά να μορφωθούν στη Γερμανία. Επέστρεψαν στις ΗΠΑ το 1864. Ο Νήμπυ εργάστηκε για κάποιο διάστημα κατασκευάζοντας χρυσά και ασημένια φύλλα στο Μπρούκλιν, αλλά παραιτήθηκε για λόγους υγείας.

Το 1866 μετακόμισε στο Σικάγο, όπου πέρασε δύσκολες στιγμές, ώσπου τελικά προσελήφθη ως σερβιτόρος σε ένα σαλούν. Στο σαλούν σύχναζαν εργάτες από το κοντινό εργοτάξιο του McCormick, και εκεί βίωσε τους μόχθους τους, αλλά και το πώς τους εκμεταλλεύονταν. Έμαθε επίσης για το κίνημα του 8ωρου. Το 1868, ξεκίνησε να δουλεύει ως μάγειρας σε πλοία που μετέφεραν σίδηρο στις Μεγάλες Λίμνες. Αλλά, σύντομα, παραιτήθηκε και επέστρεψε στη Νέα Υόρκη. Εκεί έκανε πρακτική στους χρωματισμούς και αργότερα εργάστηκε στην παρασκευή κουτιών για γάλα και λάδι. Έμενε σε εργατικές κατοικίες. Το 1871 άκουσε τον πρώτο λόγο από ένα μέλος του κομμουνιστικού κόμματος. Το 1873 μετακόμισε με την οικογένειά του πίσω στο Σικάγο. Δούλεψε σε ένα εργοστάσιο κατασκευών, αλλά απολύθηκε επειδή τόλμησε να υπερασπιστεί τους συναδέλφους του. Την ίδια χρονιά γράφτηκε στο κομμουνιστικό κόμμα. Ο Neebe για τα επόμενα δύο χρόνια ήταν βασικά άνεργος. Το 1881, αυτός και ο αδερφός του Louis άνοιξαν μια επιχείρηση ζύμης.

«Δούλεψα σε ένα εργοστάσιο που έφτιαχναν κουτιά λαδιού και τσαγιού. Αυτό ήταν το πρώτο μέρος που είδα να δουλεύουν παιδιά 8 με 12 ετών σαν σκλάβοι, εργαζόμενα στις μηχανές. Σχεδόν κάθε μέρα συνέβαινε να κοπεί ένα δάχτυλο ή ένα χέρι, αλλά δεν τους ένοιαζε, τους πλήρωναν και τους έστελναν σπίτι, καθώς άλλα παιδιά θα έπαιρναν τη σειρά τους. Πίστευα ότι απ' αυτά τα παιδιά που δούλευαν σε εργοστάσια τα τελευταία 20 χρόνια έμειναν πιο πολλοί ανάπηροι απ' ότι τον πόλεμο στο Νότο, και τα κομμένα δάχτυλα και τα ακρωτηριασμένα κορμιά έφερναν χρυσό στα μονοπώλια και τους κατασκευαστές. Πόσο συχνά ο ιδρώτας ενός φτωχού άνδρα ή παιδιού πλήρωνε το μεταξωτό φόρεμα κάποιας κυρίας που γυρνούσε μ' αυτούς τους ανθρώπους, που το μόνο που ήθελαν ήταν «να διασκεδάζουν και να περνάνε καλά;».[2]

για λιγότερες ώρες εργασίας.

Η καμπάνια για το 8ωρο είχε οργανωθεί από την IWMA (International Workingmen's Association).[4] Στις 3 Μάη, η IWPA[5] του Σικάγο διοργάνωσε μια συγκέντρωση έξω από το εργοτάξιο του McCormick, όπου απεργούσαν 1.400 εργάτες. Ενώθηκαν μαζί τους και άλλοι 6.000 εργάτες που δούλευαν στην ξυλεία, οι οποίοι επίσης απεργούσαν. Ενώ ο Αύγουστος Σπις, ένας από τους ηγέτες της IWPA έβγαζε ένα λόγο, οι μπάτσοι επενέβησαν και άνοιξαν πυρ στο πλήθος, σκοτώνοντας τέσσερις εργάτες.

Την επόμενη μέρα ο Αύγουστος Σπις, εκδότης της Arbeiter-Zeitung, δημοσίευσε ένα φυλλάδιο στα αγγλικά και τα γερμανικά με τίτλο: «Εκδίκηση! Εργάτες στα Όπλα!» Μεταξύ άλλων, έγραφε: «Σκότωσαν φτωχούς ταλαιπωρημένους ανθρώπους επειδή, όπως κι εσείς, είχαν το κουράγιο να δείξουν ανυπακοή στην ανώτατη βούληση των αφεντικών σας. Τους σκότωσαν για να δείξουν σ' εσάς τους «Ελεύθερους Αμερικανούς Πολίτες» ότι πρέπει να είστε ικανοποιημένοι με ό,τι καταδέχονται να σας δώσουν, ή θα πεθάνετε. Αν είστε άνδρες, αν είστε οι γιοι των μεγάλων προγόνων σας, που έχυσαν το αίμα τους για να σας απελευθερώσουν, τότε θα σηκωθείτε με τη δύναμη του Ηρακλή και θα καταστρέψετε το ειδεχθές τέρας που πάει να σας καταστρέψει. Στα όπλα σας καλούμε, στα όπλα». Ο Σπις, επίσης, δημοσίευσε ένα δεύτερο φυλλάδιο όπου καλούσε σε συγκέντρωση διαμαρτυρίας στην πλατεία Haymarket εκείνο το βράδυ.

Στις 4 Μάη, πάνω από 3.000 άτομα εμφανίστηκαν στη συγκέντρωση στη Haymarket. Οι λόγοι εκφωνήθηκαν από τους Αύγουστο Σπις, Άλμπερτ Πάρσονς και Σάμουελ Φήλντεν. Στις 10 το πρωί ο αστυνόμος Τζον Μπόνφιλντ και 180 άλλοι μπάτσοι έφτασαν στο σημείο. Ο Μπόνφιλντ έλεγε στο πλήθος να «διαλυθεί αμέσως και ειρηνικά» όταν κάποιος πέταξε μια βόμβα στους μπάτσους από ένα στενό που οδηγούσε στην πλατεία. Εξερράγη σκοτώνοντας 8 άτομα και τραυματίζοντας άλλα 67. Οι μπάτσοι τότε επιτέθηκαν αμέσως στο πλήθος. Σκοτώθηκε άγνωστος αριθμός ανθρώπων (ποτέ δεν αποκαλύφθηκε ο ακριβής αριθμός) και πάνω από 200 τραυματίστηκαν σοβαρά.

Αρκετοί άνθρωποι αναγνώρισαν τον Ρούντολφ Σνάουμπελτ σαν τον άνθρωπο που πέταξε τη βόμβα. Συνελήφθη αλλά αργότερα αφέθηκε χωρίς κατηγορίες. Αργότερα κάποιοι ισχυρίστηκαν ότι ο Σνάουμπελτ ήταν πράκτορας (agent provocateur) πληρωμένος από τις αρχές. Μετά την απελευθέρωση του Σνάουμπελτ, η αστυνομία συνέλαβε τους Σάμουελ Φήλντεν, άγγλο, και έξι γερμανούς μετανάστες, τους Νήμπυ, Αύγουστο Σπις, Άντολφ Φίσερ, Λούις Λινγκ, Τζορτζ Ένγκελ, και Μάικλ Σβαμπ. Η αστυνομία, επίσης, έψαχνε τον Άλμπερτ Πάρσονς, τον

σίζονταν στις πολιτικές του απόψεις και την παρουσία του σε σοσιαλιστικές συγκεντρώσεις, στη σχέση του με την Arbeiter-Zeitung, και στο ότι βρέθηκαν στο σπίτι του ένα κυνηγετικό όπλο, ένα ρεβόλβερ και μια κόκκινη σημαία. Ένας μάρτυρας ισχυρίστηκε ότι τον είχαν δει να διανέμει την περίφημη προκήρυξη «Εκδίκηση». Ο Νήμπυ ισχυρίστηκε ότι απλά του είχε δώσει ένα αντίτυπο που είχε βρει και δεν το είχε καν διαβάσει. Παρ' όλα αυτά, καταδικάστηκε σε 15 χρόνια φυλάκισης.

Στον τελευταίο του λόγο στο δικαστήριο, μετά την ανακοίνωση της ενοχής του για συνωμοσία για φόνο (Σεπτέμβριος 1887) δήλωσε:

«Εξέδωσα την Arbeiter Zeitung για τους εργάτες της πόλης του Σικάγο. Αυτό είναι το έγκλημα που διέπραξα, να βάλω ανθρώπους να δοκιμάσουν και να ιδρύσουν μια εργατική εφημερίδα που θα δίνει το παρόν στις μέρες αυτές και είμαι περήφανος γι' αυτό. Υποστηρίζω ότι είναι μια ετυμηγορία εναντίον Γερμανών και εγώ, σαν Αμερικανός, θα πρέπει να πω ότι ποτέ δεν είδα να συμβαίνει κάτι τέτοιο.

Έχω συμμετάσχει στο εργατικό κίνημα από το 1875. Έχω δει πώς η αστυνομία έχει καταλύσει το Σύνταγμα αυτής της χώρας και συνέτριψε τις εργατικές οργανώσεις. Έχω δει από χρονιά σε χρονιά πώς κατεστάλησαν, πώς πυροβολήθηκαν, πώς «κρύφτηκαν σαν ποντίκια στις τρύπες τους», όπως είπε στους ενόρκους ο κ. Γκρίνελ. Αλλά θα βγουν έξω! Θυμηθείτε ότι τρία χρόνια πριν την έναρξη της Γαλλικής Επανάστασης, όταν οι νόμοι είχαν ξεχειλώσει σα λάστιχο, το λάστιχο ξεχείλωσε τόσο πολύ που έσπασε – ένα αποτέλεσμα που κόστισε σε αρκετούς εισαγγελείς του κράτους το λαιμό τους, όπως και σε αρκετούς ευυπόληπτους άνδρες.

Εμείς οι σοσιαλιστές ελπίζουμε τέτοιες στιγμές να μην έρθουν ξανά: κάνουμε ότι περνάει από το χέρι μας να το εμποδίσουμε με τη μείωση των ωρών εργασίας και την αύξηση των μισθών. Αλλά εσείς οι καπιταλιστές δε θα το επιτρέψετε. Χρησιμοποιείτε την εξουσία σας για να διαιωνίσετε ένα σύστημα με το οποίο αποκομίζετε χρήματα και κρατάτε τους μισθωτούς φτωχούς. Τους κάνετε αδαείς και μίζερους, και είστε υπεύθυνοι

σε ένα σαλούν. Στο σαλούν σύχναζαν εργάτες από το κοντινό εργοστάσιο του McCormick, και εκεί βίωσε τους μόχθους τους, αλλά και το πώς τους εκμεταλλεύονταν. Έμαθε επίσης για το κίνημα του 8ωρου. Το 1868, ξεκίνησε να δουλεύει ως μάγειρας σε πλοία που μετέφεραν σίδηρο στις Μεγάλες Λίμνες. Αλλά, σύντομα, παραιτήθηκε και επέστρεψε στη Νέα Υόρκη. Εκεί έκανε πρακτική στους χρωματισμούς και αργότερα εργάστηκε στην παρασκευή κουτιών για γάλα και λάδι. Έμενε σε εργατικές κατοικίες. Το 1871 άκουσε τον πρώτο λόγο από ένα μέλος του κομμουνιστικού κόμματος. Το 1873 μετακόμισε με την οικογένειά του πίσω στο Σικάγο. Δούλεψε σε ένα εργοστάσιο κατασκευών, αλλά απολύθηκε επειδή τόλμησε να υπερασπιστεί τους συναδέλφους του. Την ίδια χρονιά γράφτηκε στο κομμουνιστικό κόμμα. Ο Neebe για τα επόμενα δύο χρόνια ήταν βασικά άνεργος. Το 1881, αυτός και ο αδερφός του Louis άνοιξαν μια επιχείρηση ζύμης.

«Δούλεψα σε ένα εργοστάσιο που έφτιαχναν κουτιά λαδιού και τσαγιού. Αυτό ήταν το πρώτο μέρος που είδα να δουλεύουν παιδιά 8 με 12 ετών σαν σκλάβοι, εργαζόμενα στις μηχανές. Σχεδόν κάθε μέρα συνέβαινε να κοπεί ένα δάχτυλο ή ένα χέρι, αλλά δεν τους ένοιαζε, τους πλήρωναν και τους έστελναν σπίτι, καθώς άλλα παιδιά θα έπαιρναν τη σειρά τους. Πίστευα ότι απ' αυτά τα παιδιά που δούλευαν σε εργοστάσια τα τελευταία 20 χρόνια έμειναν πιο πολλοί ανάπηροι απ' ότι τον πόλεμο στο Νότο, και τα κομμένα δάχτυλα και τα ακρωτηριασμένα κορμιά έφερναν χρυσό στα μονοπώλια και τους κατασκευαστές. Πόσο συχνά ο ιδρώτας ενός φτωχού άνδρα ή παιδιού πλήρωνε το μεταξωτό φόρεμα κάποιας κυρίας που γυρνούσε μ' αυτούς τους ανθρώπους, που το μόνο που ήθελαν ήταν «να διασκεδάζουν και να περνάνε καλά;».[2]

Με αφορμή τις επισκέψεις του σε φούρνους και ζυθοποιίες ο Neebe άρχισε να ενδιαφέρεται για το γνωστό ως εργατικό κίνημα. Έγινε, επίσης, διευθυντής γραφείου για την Arbeiter-Zeitung, μια γερμανόφωνη εργατική εφημερίδα που εξέδιδαν ο Αύγουστος Σπις[3] και ο Μάικλ Σβαμπ.

Η εξέγερση στο Haymarket και η δίκη

Την 1η Μαΐου 1886 μια απεργία άρχισε σε όλες σχεδόν τις ΗΠΑ για τη διεκδίκηση του 8ωρου. Τις επόμενες ημέρες, περίπου 340.000 άνδρες και γυναίκες αποσύρθηκαν από τους χώρους δουλειάς. Πάνω από το ένα τέταρτο αυτών ήταν από το Σικάγο και οι εργοδότες ήταν τόσο σοκαρισμένοι από αυτή την επίδειξη ενότητας στην πόλη, που υποχώρησαν αμέσως και συμφώνησαν δείξουν σ' εσάς τους «Ελεύθερους Αμερικανούς Πολίτες» ότι πρέπει να είστε ικανοποιημένοι με ό,τι καταδέχονται να σας δώσουν, ή θα πεθάνετε. Αν είστε άνδρες, αν είστε οι γιοι των μεγάλων προγόνων σας, που έχυσαν το αίμα τους για να σας απελευθερώσουν, τότε θα σηκωθείτε με τη δύναμη του Ηρακλή και θα καταστρέψετε το ειδεχθές τέρας που πάει να σας καταστρέψει. Στα όπλα σας καλούμε, στα όπλα». Ο Σπις, επίσης, δημοσίευσε ένα δεύτερο φυλλάδιο όπου καλούσε σε συγκέντρωση διαμαρτυρίας στην πλατεία Haymarket εκείνο το βράδυ.

Στις 4 Μάη, πάνω από 3.000 άτομα εμφανίστηκαν στη συγκέντρωση στη Haymarket. Οι λόγοι εκφωνήθηκαν από τους Αύγουστο Σπις, Άλμπερτ Πάρσονς και Σάμουελ Φήλντεν. Στις 10 το πρωί ο αστυνόμος Τζον Μπόνφιλντ και 180 άλλοι μπάτσοι έφτασαν στο σημείο. Ο Μπόνφιλντ έλεγε στο πλήθος να «διαλυθεί αμέσως και ειρηνικά» όταν κάποιος πέταξε μια βόμβα στους μπάτσους από ένα στενό που οδηγούσε στην πλατεία. Εξερράγη σκοτώνοντας 8 άτομα και τραυματίζοντας άλλα 67. Οι μπάτσοι τότε επιτέθηκαν αμέσως στο πλήθος. Σκοτώθηκε άγνωστος αριθμός ανθρώπων (ποτέ δεν αποκαλύφθηκε ο ακριβής αριθμός) και πάνω από 200 τραυματίστηκαν σοβαρά.

Αρκετοί άνθρωποι αναγνώρισαν τον Ρούντολφ Σνάουμπελτ σαν τον άνθρωπο που πέταξε τη βόμβα. Συνελήφθη αλλά αργότερα αφέθηκε χωρίς κατηγορίες. Αργότερα κάποιοι ισχυρίστηκαν ότι ο Σνάουμπελτ ήταν πράκτορας (agent provocateur) πληρωμένος από τις αρχές. Μετά την απελευθέρωση του Σνάουμπελτ, η αστυνομία συνέλαβε τους Σάμουελ Φήλντεν, άγγλο, και έξι γερμανούς μετανάστες, τους Νήμπυ, Αύγουστο Σπις, Άντολφ Φίσερ, Λούις Λινγκ, Τζορτζ Ένγκελ, και Μάικλ Σβαμπ. Η αστυνομία, επίσης, έψαχνε τον Άλμπερτ Πάρσονς, τον ηγέτη της IWPA στο Σικάγο, αλλά αυτός κρύφτηκε και κατάφερε να διαφύγει τη σύλληψη. Πάντως, το πρωί της δίκης, ο Πάρσονς εμφανίστηκε στο δικαστήριο για να υπερασπιστεί τους συντρόφους του.

Ο Νήμπυ δεν ήταν παρών στην πλατεία Haymarket την ημέρα της συγκέντρωσης και της επακόλουθης βομβιστικής επίθεσης, και δήλωσε ότι δεν ήξερε καν τι είχε γίνει μέχρι που το έμαθε την επόμενη μέρα. Όταν έμαθε ότι ο Σπις και ο Σβαμπ είχαν συλληφθεί για τη βόμβα, ανέλαβε τη διαχείριση της Arbeiter-Zeitung. Ο ίδιος συνελήφθη λίγες μέρες αργότερα επειδή είχε σχέση με τους κατηγορούμενους και με την Arbeiter-Zeitung.

Στη δίκη, τα στοιχεία εναντίον του Νήμπυ ήταν ιδιαίτερα αδύναμα, το παραδέχθηκε και ο δημόσιος κατήγορος. Τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν εναντίον του βαμπυ ισχυρίστηκε ότι απλά του είχε δώσει ένα αντίτυπο που είχε βρει και δεν το είχε καν διαβάσει. Παρ' όλα αυτά, καταδικάστηκε σε 15 χρόνια φυλάκισης.

Στον τελευταίο του λόγο στο δικαστήριο, μετά την ανακοίνωση της ενοχής του για συνωμοσία για φόνο (Σεπτέμβριος 1887) δήλωσε:

«Εξέδωσα την Arbeiter Zeitung για τους εργάτες της πόλης του Σικάγο. Αυτό είναι το έγκλημα που διέπραξα, να βάλω ανθρώπους να δοκιμάσουν και να ιδρύσουν μια εργατική εφημερίδα που θα δίνει το παρόν στις μέρες αυτές και είμαι περήφανος γι' αυτό. Υποστηρίζω ότι είναι μια ετυμηγορία εναντίον Γερμανών και εγώ, σαν Αμερικανός, θα πρέπει να πω ότι ποτέ δεν είδα να συμβαίνει κάτι τέτοιο.

Έχω συμμετάσχει στο εργατικό κίνημα από το 1875. Έχω δει πώς η αστυνομία έχει καταλύσει το Σύνταγμα αυτής της χώρας και συνέτριψε τις εργατικές οργανώσεις. Έχω δει από χρονιά σε χρονιά πώς κατεστάλησαν, πώς πυροβολήθηκαν, πώς «κρύφτηκάν σαν ποντίκια στις τρύπες τους», όπως είπε στους ενόρκους ο κ. Γκρίνελ. Αλλά θα βγουν έξω! Θυμηθείτε ότι τρία χρόνια πριν την έναρξη της Γαλλικής Επανάστασης, όταν οι νόμοι είχαν ξεχειλώσει σα λάστιχο, το λάστιχο ξεχείλωσε τόσο πολύ που έσπασε – ένα αποτέλεσμα που κόστισε σε αρκετούς εισαγγελείς του κράτους το λαιμό τους, όπως και σε αρκετούς ευυπόληπτους άνδρες.

Εμείς οι σοσιαλιστές ελπίζουμε τέτοιες στιγμές να μην έρθουν ξανά: κάνουμε ότι περνάει από το χέρι μας να το εμποδίσουμε με τη μείωση των ωρών εργασίας και την αύξηση των μισθών. Αλλά εσείς οι καπιταλιστές δε θα το επιτρέψετε. Χρησιμοποιείτε την εξουσία σας για να διαιωνίσετε ένα σύστημα με το οποίο αποκομίζετε χρήματα και κρατάτε τους μισθωτούς φτωχούς. Τους κάνετε αδαείς και μίζερους, και είστε υπεύθυνοι γι' αυτό. Δε θα αφήσετε τους ανθρώπους του μόχθου να ζήσουν μια αξιοπρεπή ζωή.

* * *

Λοιπόν, αυτά είναι όλα τα εγκλήματα που έχω διαπράξει. Βρήκαν ένα ρεβόλβερ στο σπίτι μου, όπως και μια κόκκινη σημαία. Οργάνωσα εργατικά συνδικάτα. Εργάστηκα για τη μείωση των ωρών εργασίας, και την εκπαίδευση των εργαζόμενων, και την επανίδρυση της Arbeiter Zeitung, της εφημερίδας των εργατών. Δεν υπάρχουν αποδείξεις που να με συνδέουν με τη ρίψη της βόμβας, ή ότι ήμουν κάπου κοντά, ή ο,τιδήποτε τέτοιο. Έτσι απλά λυπάμαι, κύριε πρόεδρε – αν μπορείτε να το σταματήσετε ή να παρεμβήτε– θα σας ζητήσω να το κάνετε, δηλαδή να με κρεμάσετε. **Επειδή πιστεύω ότι είναι**

πιο αξιοπρεπές να πεθάνω ξαφνικά παρά να σκοτωθώ σιγά-σιγά. Έχω οικογένεια και παιδιά. Και αν ξέρουν ότι ο πατέρας τους είναι νεκρός, θα τον θάψουν. Μπορούν να πάνε στον τάφο, και να γονατίσουν δίπλα του. Αλλά δεν μπορούν να πάνε στη φυλακή και να δουν τον πατέρα τους, που καταδικάστηκε για ένα έγκλημα με το οποίο δεν έχει σχέση. Αυτά έχω να πω. **Κύριε πρόεδρε, λυπάμαι που δεν θα κρεμαστώ μαζί με τους υπόλοιπους».**

Τα επόμενα χρόνια

Ενώ εξέτιε την ποινή του, η γυναίκα του Meta πέθανε το 1887. Ενώ του υποσχέθηκαν ότι θα μπορούσε να παρακολουθήσει την κηδεία της, του επέτρεψαν μόνο να δει το λείψανό της στο σπίτι του. Στις 26 Ιουνίου 1893, ο κυβερνήτης του Ιλινόις Τζον Πίτερ Άλτγκελντ έδωσε χάρη στον Νήμπυ και σε άλλους δύο συγκατηγορούμενούς του, έχοντας συμπεράνει ότι είναι αθώοι.

Ο Νήμπυ ξαναπαντρεύτηκε τη χρονιά που βγήκε από τη φυλακή. Απέκτησε άλλα τρία παιδιά με τη νέα του γυναίκα Ρετζίνα Χεπ. Ο Νήμπυ, που είχε συμμετάσχει στο Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα και είχε δραστηριοποιηθεί στο εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα πριν την Υπόθεση Haymarket, προσχώρησε στους Βιομηχανικούς Εργάτες του Κόσμου (IWW) λίγο μετά από την ίδρυσή τους, το 1905. Ήταν ένας από τους βασικούς ομιλητές στο Σικάγο για την Εργατική Ημέρα, το 1906, και συμμετείχε στο συνέδριο του συνδικάτου, το 1907. Πέρασε τα τελευταία του χρόνια ως διαχειριστής ενός σαλούν, και πέθανε στο Σικάγο στις 22 Απριλίου 1916, στην ηλικία των 65.

Επιτέλους! Πόσο κουτός μπορεί να είσαι ώστε να δεχτείς το καφτάνι του ψηφοφόρου;

Ποτάμια και χείμαρροι, «πατριώτες» και απάτριδες, εθνικιστές και αντιεθνικιστές, αριστεροί και δεξιοί, νεόκοποι και παλαιομοδίτες πολιτικοί, «σωτήρες» και καταστροφείς, κάνουν και πάλι την καθιερωμένη παρέλαση εξαπάτησης.

Καλούν τους πειθήνιους και υποταγμένους να δεχτούν την ιδιότητα του ψηφοφόρου, να κρυφτούν πίσω από τα παραβάν και να δώσουν την δήθεν μυστική τους ψήφο. Μια ψήφος που παραμένει αναποτελεσματική, αφού αυτά που υπόσχονται είναι άσχετα με αυτά που θα κάνουν όταν πάρουν στα χέρια τους την διαχείριση της εξουσίας. Μία ψήφος που δεν έχει κανένα νόημα, αφού λίγο ως πολύ όλα είναι προκατασκευασμένα και προμελετημένα, ακόμα και αυτό που εμφανίζεται ως αποτέλεσμα.

Όσοι θα πάνε να ψηφίσουν -με εξαίρεση τους κουταλοφόρους και τους λίγους αφελείς που έχουν απομείνει- είναι βέβαιο πως ανήκουν σ' αυτήν την κατηγορία ανθρώπων που δεν θέλουν να αποδεχθούν την αλήθεια, επειδή έτσι θα καταστραφούν οι ψευδαισθήσεις τους. Μήπως, όμως, είναι καιρός να ζήσουν στην πραγματικότητα κι όχι μέσα στο ψέμμα που σκορπά απλόχερα η εξουσία;

Οι εξουσιαστές λένε στους αριστερόφρονες: «Να πάτε να ψηφίσετε γιατί αλλοιώς θα βγουν ενισχυμένοι και θα κυβερνήσουν οι δεξιοί, οι ακροδεξιοί και οι φασίστες».

Στους δε υπόλοιπους, υπόσχονται καλύτερη διαχείριση του κράτους, τιμωρίες των καταχραστών, των κλεφτών, αποκατάσταση της καλής λειτουργίας του συστήματος και ότι δεν θα ξεπουληθεί ο υπόγειος, επίγειος και υπόλοιπος πλούτος.

Εμείς σας λέμε: «Αυτοί που κυβερνούν είναι οι χειρότεροι και το έχουν αποδείξει. Ο φασισμός είναι μια μορφή διαχείρισης του κράτους, όπως και η δημοκρατία. Αυτό το σύστημα που έσυρε στην ανεργία ενάμισυ εκατομμύριο ανθρώπους (το 1/3 των εργαζομένων), που έστειλε στην αυτοκτονία άλλες πέντε χιλιάδες ανθρώπους, που σέρνει στην εξαθλίωση εκατομμύρια άλλους με ισχνά μεροκάματα και συντάξεις, που έχει ανοίξει το δρόμο στους αλλοδαπούς εξουσιαστές για να λεηλατήσουν ανθρώπινες ζωές, το έδαφος και το υπέδαφος του ελλαδικού χώρου, καταστρέφοντας την χλωρίδα και την πανίδα, μήπως αποτελείται από ανθρωπιστές και δεν το ξέρουμε; Ποιά είναι η διαφορά τους από αυτούς που αποκαλούν φασίστες; Ποιοί αριστεροί, ποιοί δεξιοί και ποιοί φασίστες; Μήπως το ΠΑΣΟΚ δεν είναι αριστερό; Ή μήπως πιστεύει έστω και ένας πως αν ανέβει στη διαχείριση των εξουσιαστικών υποθέσεων η αριστερά θα πράξει διαφορετικά; Ούτε οι μισθοί και οι συντάξεις θα επανέλθουν στα προ του 2009 επίπεδα, ούτε θα σταματήσει το πρόγραμμα των κρατούντων. Άλλωστε, με τις ασυναρτησίες των οικονομολόγων τους και των κομματαρχών προσπαθούν να συγκαλύψουν τις πραγματικές τους προθέσεις.

Δεν υπάρχει ίχνος αλήθειας στο ότι δεν θα συνεχισθεί το πρόγραμμα που έχει καθορισθεί από τις κυρίαρχες Ευρωπαϊκές και υπερατλαντικές δυνάμεις. Απλά κάθε μερίδα της πολιτικής και οικονομικής εξουσίας προσπαθεί να αποκτήσει μία καλύτερη θέση στο σύστημα εν όψει της νέας περιόδου δουλείας που έχει ανοιχτεί μέσα από τα μνημόνια. Ο ελλαδικός χώρος και οι κάτοικοί του θα γίνουν περισσότερο εξαρτημένοι αφού ο σχεδιασμός είναι να αναπτυχθεί κι άλλο ο τουρισμός. Κι αυτό απλά σημαίνει ακόμα μεγαλύτερη εξάρτηση και δουλεία. Οι εθνικιστές, που

συνέχεια στη σελίδα 16

πολοίπους».

Τα επόμενα χρόνια

Ενώ εξέτιε την ποινή του, η γυναίκα του Meta πέθανε το 1887. Ενώ του υποσχέθηκαν ότι θα μπορούσε να παρακολουθήσει την κηδεία της, του επέτρεψαν μόνο να δει το λείψανό της στο σπίτι του. Στις 26 Ιουνίου 1893, ο κυβερνήτης του Ιλινόις Τζον Πίτερ Άλτγκελντ έδωσε χάρη στον Νήμπυ και σε άλλους δύο συγκατηγορούμενούς του, έχοντας συμπεράνει ότι είναι αθώοι.

Ο Νήμπυ ξαναπαντρεύτηκε τη χρονιά που βγήκε από τη φυλακή. Απέκτησε άλλα τρία παιδιά με τη νέα του γυναίκα Ρετζίνα Χεπ. Ο Νήμπυ, που είχε συμμετάσχει στο Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα και είχε δραστηριοποιηθεί στο εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα πριν την Υπόθεση Haymarket, προσχώρησε στους Βιομηχανικούς Εργάτες του Κόσμου (IWW) λίγο μετά από την ίδρυσή τους, το 1905. Ήταν ένας από τους βασικούς ομιλητές στο Σικάγο για την Εργατική Ημέρα, το 1906, και συμμετείχε στο συνέδριο του συνδικάτου, το 1907. Πέρασε τα τελευταία του χρόνια ως διαχειριστής ενός σαλούν, και πέθανε στο Σικάγο στις 22 Απριλίου 1916, στην ηλικία των 65.

Ενταφιάσθηκε στο Μνημείο των Μαρτύρων του Haymarket, στο Νεκροταφείο Τζέρμαν Γουόλντχαϊμ στο Φόρεστ Παρκ του Ιλινόις.

Μετάφραση:
Αναρχικός Πυρήνας ΞΑΝΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

Υποσημειώσεις:

1. Γάλλοι προτεστάντες οι οποίοι ακολουθούν τις διδασκαλίες του Κάλβιν (γνωστού και ως Καλβίνου).

2. Από το Oscar Neebe, Autobiography of Oscar Neebe (1887).

3. Γνωστός ως Αύγουστος **Σπάις**, σύμφωνα με λαθεμένη ανάγνωση του ονόματός του.

4. Η ονομασία, παρ' ότι παραπέμπει στην Πρώτη Διεθνή, αφορά την οργάνωση που ίδρυσε ο Burnette G. Haskell στις 15 Ιουλίου 1881.

δεχτούν την ιδιότητα του ψηφοφόρου, να κρυφτούν πίσω από τα παραβάν και να δώσουν την δήθεν μυστική τους ψήφο. Μια ψήφος που παραμένει αναποτελεσματική, αφού αυτά που υπόσχονται είναι άσχετα με αυτά που θα κάνουν όταν πάρουν στα χέρια τους την διαχείριση της εξουσίας. Μία ψήφος που δεν έχει κανένα νόημα, αφού λίγο ως πολύ όλα είναι προκατασκευασμένα και προμελετημένα, ακόμα και αυτό που εμφανίζεται ως αποτέλεσμα.

Όσοι θα πάνε να ψηφίσουν -με εξαίρεση τους κουταλοφόρους και τους λίγους αφελείς που έχουν απομείνει- είναι βέβαιο πως ανήκουν σ' αυτήν την κατηγορία ανθρώπων που δεν θέλουν να αποδεχθούν την αλήθεια, επειδή έτσι θα καταστραφούν οι ψευδαισθήσεις τους. Μήπως, όμως, είναι καιρός να ζήσουν στην πραγματικότητα κι όχι μέσα στο ψέμμα που σκορπά απλόχερα η εξουσία;

Οι εξουσιαστές λένε στους αριστερόφρονες: «Να πάτε να ψηφίσετε γιατί αλλιώς θα βγουν ενισχυμένοι και θα κυβερνήσουν οι δεξιοί, οι ακροδεξιοί και οι φασίστες».

Στους δε υπόλοιπους, υπόσχονται καλύτερη διαχείριση του κράτους, τιμωρίες των καταχραστών, των κλεφτών, αποκατάσταση της καλής λειτουργίας του συστήματος και ότι δεν θα ξεπουληθεί ο υπόγειος, επίγειος και υπόλοιπος πλούτος.

Εμείς σας λέμε: «Αυτοί που κυβερνούν είναι οι χειρότεροι και το έχουν αποδείξει. Ο φασισμός είναι συντάξεις, που έχει ανοίξει το δρόμο στους αλλοδαπούς εξουσιαστές για να λεηλατήσουν ανθρώπινες ζωές, το έδαφος και το υπέδαφος του ελλαδικού χώρου, καταστρέφοντας την χλωρίδα και την πανίδα, μήπως αποτελείται από ανθρωπιστές και δεν το ξέρουμε; Ποιά είναι η διαφορά τους από αυτούς που αποκαλούν φασίστες; Ποιοί αριστεροί, ποιοί δεξιοί και ποιοί φασίστες; Μήπως το ΠΑΣΟΚ δεν είναι αριστερό; Ή μήπως πιστεύει έστω και ένας πως αν ανέβει στη διαχείριση των εξουσιαστικών υποθέσεων η αριστερά θα πράξει διαφορετικά; Ούτε οι μισθοί και οι συντάξεις θα επανέλθουν στα προ του 2009 επίπεδα, ούτε θα σταματήσει το πρόγραμμα των κρατούντων. Άλλωστε, με τις ασυναρτησίες των οικονομολόγων τους και των κομματαρχών προσπαθούν να συγκαλύψουν τις πραγματικές τους προθέσεις.

Δεν υπάρχει ίχνος αλήθειας στο ότι δεν θα συνεχισθεί το πρόγραμμα που έχει καθορισθεί από τις κυρίαρχες Ευρωπαϊκές και υπερατλαντικές δυνάμεις. Απλά κάθε μερίδα της πολιτικής και οικονομικής εξουσίας προσπαθεί να αποκτήσει μία καλύτερη θέση στο σύστημα εν όψει της νέας περιόδου δουλείας που έχει ανοιχτεί μέσα από τα μνημόνια. Ο ελλαδικός χώρος και οι κάτοικοί του θα γίνουν περισσότερο εξαρτημένοι αφού ο σχεδιασμός είναι να αναπτυχθεί κι άλλο ο τουρισμός. Κι αυτό απλά σημαίνει ακόμα μεγαλύτερη εξάρτηση και δουλεία. Οι εθνικιστές, που

συνέχεια στη σελίδα 16

29 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ -ΤΙΜΗ ΣΤΟ ΧΡΗΣΤΟ ΤΣΟΥΤΣΟΥΒΗ

Είκοσι εννέα χρόνια έχουν περάσει κι όμως η μνήμη παραμένει ζωντανή. Κόντρα στη λήθη που ανοίγει το δρόμο σε ψέμματα, συκοφαντίες, διαστρεβλώσεις, σπέκουλες. Ήταν περίπου τέσσερις και τέταρτο, απόγευμα της Τετάρτης 15 Μάη του 1985, όταν ο Τσουτσουβής και ένα ακόμη άτομο πλησίασαν μία παρκαρισμένη μοτοσυκλέτα στην περιοχή του Γκύζη. Τρείς μπάτσοι με πολιτικά, πού είχαν στήσει ενέδρα σε κοντινό σημείο κρυμμένοι σ' ένα αυτοκίνητο με συμβατικές πινακίδες κυκλοφορίας, επιχείρησαν να τον ακινητοποιήσουν και να τον

συνέχισε να δραστηριοποιείται σε όλους τους κοινωνικούς χώρους και με όλα τα μέσα που ο κοινωνικός πόλεμος έχει αναδείξει ως χρήσιμα και αποτελεσματικά για την καταστροφή του κράτους και την δημιουργία μιας ελεύθερης κοινωνίας χωρίς κανενός είδους εξουσία. Ο Τσουτσουβής πέθανε κατά πως διάλεξε ο ίδιος. Μη δίνοντας την ευκαιρία στους εχθρούς της ελευθερίας να σκυλέψουν το σώμα και το μυαλό του. Ο θάνατός του ήταν αποτέλεσμα της αγάπης του για την ζωή και την ελευθερία. Μιας αγάπης που δεν του άφηνε περιθώρια να μείνει

κό συνδικαλιστικό κίνημα πριν την Υπόθεση Haymarket, προσχώρησε στους Βιομηχανικούς Εργάτες του Κόσμου (IWW) λίγο μετά από την ίδρυσή τους, το 1905. Ήταν ένας από τους βασικούς ομιλητές στο Σικάγο για την Εργατική Ημέρα, το 1906, και συμμετείχε στο συνέδριο του συνδικάτου, το 1907. Πέρασε τα τελευταία του χρόνια ως διαχειριστής ενός σαλούν, και πέθανε στο Σικάγο στις 22 Απριλίου 1916, στην ηλικία των 65.

Ενταφιάσθηκε στο Μνημείο των Μαρτύρων του Haymarket, στο Νεκροταφείο Τζέρμαν Γουόλντχαϊμ στο Φόρεστ Παρκ του Ιλινόις.

Μετάφραση:
Αναρχικός Πυρήνας ΞΑΝΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

Υποσημειώσεις:

1. Γάλλοι προτεστάντες οι οποίοι ακολουθούν τις διδασκαλίες του Κάλβιν (γνωστού και ως Καλβίνου).
2. Από το Oscar Neebe, Autobiography of Oscar Neebe (1887).
3. Γνωστός ως Αύγουστος **Σπάις**, σύμφωνα με λαθεμένη ανάγνωση του ονόματός του.
4. Η ονομασία, παρ' ότι παραπέμπει στην Πρώτη Διεθνή, αφορά την οργάνωση που ίδρυσε ο Burnette G. Haskell στις 15 Ιουλίου 1881.
5. Διεθνής Συνεργασία των Εργατών, γνωστή ως Μαύρη Διεθνής. Ιδρύθηκε το 1881 στο συνέδριο του Λονδίνου.

Πηγές:

Oscar Neebe, «*The Crimes I Have Committed*», στο Albert R. Parsons, Anarchism: Its Philosophy and Scientific Basis, as Defined by Some of Its Apostles (Chicago: 1887). Ανατύπωση από Dave Roediger και Franklin Rosemont, εκδ. Haymarket Scrapbook (Chicago: Charles H. Kerr Publishing Company, 1986), σ. 61.

πάτε να ψηφίσετε γιατί αλλοιώς θα βγουν ενισχυμένοι και θα κυβερνήσουν οι δεξιοί, οι ακροδεξιοί και οι φασίστες».

Στους δε υπόλοιπους, υπόσχονται καλύτερη διαχείριση του κράτους, τιμωρίες των καταχραστών, των κλεφτών, αποκατάσταση της καλής λειτουργίας του συστήματος και ότι δεν θα ξεπουληθεί ο υπόγειος, επίγειος και υπόλοιπος πλούτος.

Εμείς σας λέμε: «Αυτοί που κυβερνούν είναι οι χειρότεροι και το έχουν αποδείξει. Ο φασισμός είναι κυρίαρχες Ευρωπαϊκές και υπερατλαντικές δυνάμεις. Απλά κάθε μερίδα της πολιτικής και οικονομικής εξουσίας προσπαθεί να αποκτήσει μία καλύτερη θέση στο σύστημα εν όψει της νέας περιόδου δουλείας που έχει ανοιχτεί μέσα από τα μνημόνια. Ο ελλαδικός χώρος και οι κάτοικοί του θα γίνουν περισσότερο εξαρτημένοι αφού ο σχεδιασμός είναι να αναπτυχθεί κι άλλο ο τουρισμός. Κι αυτό απλά σημαίνει ακόμα μεγαλύτερη εξάρτηση και δουλεία. Οι εθνικιστές, που

συνέχεια στη σελίδα 16

29 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ -ΤΙΜΗ ΣΤΟ ΧΡΗΣΤΟ ΤΣΟΥΤΣΟΥΒΗ

Είκοσι εννέα χρόνια έχουν περάσει κι όμως η μνήμη παραμένει ζωντανή. Κόντρα στη λήθη που ανοίγει το δρόμο σε ψέμματα, συκοφαντίες, διαστρεβλώσεις, σπέκουλες. Ήταν περίπου τέσσερις και τέταρτο, απόγευμα της Τετάρτης 15 Μάη του 1985, όταν ο Τσουτσουβής και ένα ακόμη άτομο πλησίασαν μία παρκαρισμένη μοτοσυκλέτα στην περιοχή του Γκύζη. Τρείς μπάτσοι με πολιτικά, πού είχαν στήσει ενέδρα σε κοντινό σημείο κρυμμένοι σ' ένα αυτοκίνητο με συμβατικές πινακίδες κυκλοφορίας, επιχείρησαν να τον ακινητοποιήσουν και να τον συλλάβουν. Στην ανταλλαγή πυροβολισμών, που ακολούθησε, σκοτώθηκε ο Τσουτσουβής και οι τρείς μπάτσοι, ο ένας πέθανε επί τόπου και οι άλλοι δύο μέρες αργότερα, στο νοσοκομείο. Μετά το θάνατό του έγιναν γνωστά πάρα πολλά για την κοινωνική του δράση, αλλά τίποτα το μεμπτό για τον κοινωνικό αγωνιστή, τον Αναρχικό, τον άνθρωπο. Ο Τσουτσουβής υπήρξε ένας από τους αγωνιστές, που στην διάρκεια της δικτατορίας σε ηλικία 19 χρόνων, αποφάσισε να βρεθεί μαζί σε όσους αντιστέκονταν στην τυραννία. Μετά το 1974 συνέχισε να δραστηριοποιείται σε όλους τους κοινωνικούς χώρους και με όλα τα μέσα που ο κοινωνικός πόλεμος έχει αναδείξει ως χρήσιμα και αποτελεσματικά για την καταστροφή του κράτους και την δημιουργία μιας ελεύθερης κοινωνίας χωρίς κανενός είδους εξουσία. Ο Τσουτσουβής πέθανε κατά πως διάλεξε ο ίδιος. Μη δίνοντας την ευκαιρία στους εχθρούς της ελευθερίας να σκυλέψουν το σώμα και το μυαλό του. Ο θάνατός του ήταν αποτέλεσμα της αγάπης του για την ζωή και την ελευθερία. Μιας αγάπης που δεν του άφηνε περιθώρια να μείνει και να ζήσει αιχμάλωτος. Δεν ήθελε να χαρίσει ούτε ένα λεπτό της ζήσης του στα χέρια αυτών που τυραννούν την ανθρώπινη υπόσταση. Έπεσε νεκρός υπερασπίζοντας τη ζωή, την αξιοπρέπεια, και την ελευθερία για τα οποία αγωνιζόταν.

29 Χρόνια μετά δεν ξεχνάμε...

ΤΙΜΗ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ ΣΤΟ ΧΡΗΣΤΟ ΤΣΟΥΤΣΟΥΒΗ!

Α.Ν.

Επιτέλους! Πόσο κουτός μπορεί να είσαι ώστε να δεχτείς το καφτάνι του ψηφοφόρου;

συνέχεια από τη σελίδα 15

διαμαρτύρονται για το «ξεπούλημα», δηλώνουν πως θα ακολουθήσουν την ίδια ρότα ίδια, αλλά «με καλύτερους όρους». Το αποτέλεσμα;΄Ιδιο! Γι' αυτούς και χιλιάδες ακόμη λόγους οφείλετε να ξεφύγετε από αυτό τον φαύλο κύκλο».

Τόσα και τόσα χρόνια το ίδιο παραμύθι. Σκορπώντας ψεύτικες ελπίδες οι εξουσιαστές κάνουν καλά τη δουλειά τους.

Όμως αυτή η περίοδος είναι από αυτές που επαναλαμβάνονται μετά από τη μεσολάβηση μεγάλων χρονικών αποστάσεων. Για άλλη μια φορά αποκαλύπτεται με τον πλέον ωμό τρόπο, όχι μόνον το κοινοβουλευτικό σύστημα, αλλά και η εγκληματική υπόσταση των εξουσιαστών κάθε είδους και ονόματος. Τώρα είναι που δίνεται μία ακόμη ευκαιρία. Τώρα είναι που δεν χωρούν άλλες αυταπάτες για την πολυδιαφημιζόμενη σημασία της ψήφου. Τα χειρότερα που βλέπουμε σήμερα, υπήρχαν εδώ και τουλάχιστον διακόσια χρόνια στον ελλαδικό χώρο, αλλά και ευρύτερα. Απλά τώρα έφυγαν τα φτιασιδώματα και αποκαλύφτηκε, ακόμα μία φορά, το αληθινό πρόσωπο της κάθε εξουσίας.

Τα ψίχουλα που μοιράζουν, από το υποτιθέμενο πλεόνασμα, το κάνουν για καθαρά προεκλογικούς σκοπούς. Μετά τις εκλογές θα πάρουν πίσω πολλαπλάσια, μέσω φόρων και περικοπών. Η ρήση από την Αινειάδα «Φοβού τους Δαναούς και δώρα φέροντας», είναι πέρα για πέρα αληθινή και επίκαιρη. Οι εδώ πολιτικοί υπάλληλοι της ευρωπαϊκής και ευρύτερης κυριαρχίας πριμοδοτούνται με δήθεν «πλεονάσματα» και «εξόδους στις αγορές».

Τί θα πεί έξοδος στις αγορές; Θα πει περισσότερα δάνεια, μεγαλύτερα χρέη και επομένως μεγαλύτερη λεηλασία του περιβάλλοντος. Γιατί μετά από τέτοιας έκτασης εξαθλίωση και ανεργία ποιός θα κάτσει να υπολογίσει τις συνέπειες του «έργου» στο οποίο θα κληθεί να δουλέψει; Ελάχιστοι, οι οποίοι θα θεωρηθούν και ο κακός δαίμονας για τους υπόλοιπους.

Είναι ολοφάνερο, λοιπόν, πώς οι κυρίαρχες κλίκες πριμοδοτούν αυτούς που αδίστακτα υπηρέτησαν τα πλέον καταστροφικά για τους ανθρώπους του ελλαδικού χώρου μέτρα.

Όλα τα κόμματα και αποκόμματα λένε ψέμματα, όταν ισχυρίζονται ότι δεν μπορούσαν να αποτρέψουν τα μνημόνια. Κάλλιστα μπορούσαν να του να μην διαταραχτεί η πορεία προς την νομιμοποίηση -μέσω των κοινοβουλευτικών ψηφοφοριών- των μέτρων, που είχε προαποφασιστεί ότι θα εφαρμόζονταν. Όταν τα κουκιά δεν «έβγαιναν», έτρεχαν αμέσως να ψηφίσουν. Αφού η ψήφος, που θα έδιναν, υποτίθεται πως ήταν μυστική και κατά συνείδηση γιατί έσπευδαν να δηλώσουν αυτό που υποτίθεται πως θα έκαναν και στην συνέχεια τα γύριζαν; Τί είδους οφέλη προσωπικά ή πελατειακά προσδοκούσε ή αποκόμιζε το κάθε τομάρι από αυτούς, άραγε;

Μέσα από την κατάσταση που προέκυψε τα τελευταία, ιδιαίτερα, χρόνια γίνεται φανερό πως οι εξουσιαστές σκοπεύουν να ολοκληρώσουν το καταστροφικό τους έργο σε ένα τόπο που πριν από μισό αιώνα, τουλάχιστον, ήταν ένας πραγματικός παράδεισος. Να τιθασεύσουν και να αλλοτριώσουν κάθε έκφραση ανυποταξίας σ' αυτόν τον πληθυσμό.

Μπορούμε να τους αποτρέψουμε να το κάνουν.

Ας σηκώσουμε ψηλά τα χέρια μας, όχι σαν μια δουλική αίτηση, αλλά σαν μια ανάταση ψυχής, σώματος και πνεύματος, αντλώντας ενέργεια και δύναμη, πεποίθηση και δημιουργική οργή. Ας αποδεχτούμε την δύναμή μας κι ας την κρατήσουμε για δημιουργικά, ανεξούσια έργα..

Μπορούμε να κατανοήσουμε ότι: «Είμαστε δυνατοί δεν έχουμε ανάγκη καμμία εξουσία και τις κάθε είδους μορφές κρατισμού. Μπορούμε να δημιουργήσουμε έναν άλλο κόσμο».

Ας συμφωνήσουμε, λοιπόν, στο πρώτο και απλό: Δεν ψηφίζουμε ούτε τώρα, ούτε μετά, δεν ψηφίζουμε ποτέ! Άλλωστε, η ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ δεν είναι μία στιγμιαία απόσπαση, μια ΑΠΟΧΗ, από το εκλογικό καραγκιοζιλίκι που έχει στήσει η εξουσία. Είναι μια μόνιμη στάση που ξεκόβει μια και καλή, που αναζητά απελευθερωτικές διεργασίες μαζί με άλλους έξω από εξουσιαστικές κλίκες και αντιλήψεις.

Είναι καιρός να τιναχτεί ως μια τεράστια λευκή φλόγα η τρομερή μας η οργή.

Ως πότε η υπομονή, η αυταπάτη και η εφήμερη απολαβή θα θρέφει το τέρας της εξουσίας;

Ως πότε τα ανακυκλωμένα πολιτικά σκουπίδια της εξουσίας θα προσκαλούν τον κόσμο να τα ξαναγεύτεί και οι ψηφοφόροι πειθήνια θα κάθονται στο τεράστιο εκλογικό τραπέζι που τους στήνουν οι κρατούντες;

διαμαρτύρονται για το «ξεπούλημα», δηλώνουν πως θα ακολουθήσουν την ίδια ρότα ίδια, αλλά «με καλύτερους όρους». Το αποτέλεσμα; Ίδιο! Γι' αυτούς και χιλιάδες ακόμη λόγους οφείλετε να ξεφύγετε από αυτό τον φαύλο κύκλο».

Τόσα και τόσα χρόνια το ίδιο παραμύθι. Σκορπώντας ψεύτικες ελπίδες οι εξουσιαστές κάνουν καλά τη δουλειά τους.

Όμως αυτή η περίοδος είναι από αυτές που επαναλαμβάνονται μετά από τη μεσολάβηση μεγάλων χρονικών αποστάσεων. Για άλλη μια φορά αποκαλύπτεται με τον πλέον ωμό τρόπο, όχι μόνον το κοινοβουλευτικό σύστημα, αλλά και η εγκληματική υπόσταση των εξουσιαστών κάθε είδους και ονόματος. Τώρα είναι που δίνεται μία ακόμη ευκαιρία. Τώρα είναι που δεν χωρούν άλλες αυταπάτες για την πολυδιαφημιζόμενη σημασία της ψήφου. Τα χειρότερα που βλέπουμε σήμερα, υπήρχαν εδώ και τουλάχιστον διακόσια χρόνια στον ελλαδικό χώρο, αλλά και ευρύτερα. Απλά τώρα έφυγαν τα φτιασιδώματα και αποκαλύφτηκε, ακόμα μία φορά, το αληθινό πρόσωπο της κάθε εξουσίας.

Τα ψίχουλα που μοιράζουν, από το υποτιθέμενο πλεόνασμα, το κάνουν για καθαρά προεκλογικούς σκοπούς. Μετά τις εκλογές θα πάρουν πίσω πολλαπλάσια, μέσω φόρων και περικοπών. Η ρήση από την Αινειάδα «Φοβού τους Δαναούς και δώρα φέροντας», είναι πέρα για πέρα αληθινή και επίκαιρη. Οι εδώ πολιτικοί υπάλληλοι της ευρωπαϊκής και ευρύτερης κυριαρχίας πριμοδοτούνται με δήθεν «πλεονάσματα» και «εξόδους στις αγορές».

Τι θα πεί έξοδος στις αγορές; Θα πει περισσότερα δάνεια, μεγαλύτερα χρέη και επομένως μεγαλύτερη λεηλασία του περιβάλλοντος. Γιατί μετά από τέτοιας έκτασης εξαθλίωση και ανεργία ποιός θα κάτσει να υπολογίσει τις συνέπειες του «έργου» στο οποίο θα κληθεί να δουλέψει; Ελάχιστοι, οι οποίοι θα θεωρηθούν και ο κακός δαίμονας για τους υπόλοιπους.

Είναι ολοφάνερο, λοιπόν, πώς οι κυρίαρχες κλίκες πριμοδοτούν αυτούς που αδίστακτα υπηρέτησαν τα πλέον καταστροφικά για τους ανθρώπους του ελλαδικού χώρου μέτρα.

Όλα τα κόμματα και αποκόμματα λένε ψέμματα, όταν ισχυρίζονται ότι δεν μπορούσαν να αποτρέψουν τα μνημόνια. Κάλλιστα μπορούσαν να προχωρήσουν σε ομαδικές παραιτήσεις από τα βουλευτικά αξιώματα προκαλώντας εκλογές και εμποδίζοντας την ψήφισή τους. Οι καραγκιόζηδες που δήθεν διαφωνούσαν και δεν ψήφιζαν ήταν οι μαϊντανοί στην όλη σαλάτα από απάτες και ψέμματα, με τα οποία ταΐζουν τους ανθρώπους. Επειδή, ό,τι έκαναν ήταν μέσα στο πλαίσιο κοινοβουλευτικών ψηφοφοριών» των μέτρων, που είχε προαποφασιστεί ότι θα εφαρμόζονταν. Όταν τα κουκιά δεν «έβγαιναν», έτρεχαν αμέσως να ψηφίσουν. Αφού η ψήφος, που θα έδιναν, υποτίθεται πως ήταν μυστική και κατά συνείδηση γιατί έσπευδαν να δηλώσουν αυτό που υποτίθεται πως θα έκαναν και στην συνέχεια τα γύριζαν; Τι είδους οφέλη προσωπικά ή πελατειακά προσδοκούσε ή αποκόμιζε το κάθε τομάρι από αυτούς, άραγε;

Μέσα από την κατάσταση που προέκυψε τα τελευταία, ιδιαίτερα, χρόνια γίνεται φανερό πως οι εξουσιαστές σκοπεύουν να ολοκληρώσουν το καταστροφικό τους έργο σε ένα τόπο που πριν από μισό αιώνα, τουλάχιστον, ήταν ένας πραγματικός παράδεισος. Να τιθασεύσουν και να αλλοτριώσουν κάθε έκφραση ανυποταξίας σ' αυτόν τον πληθυσμό.

Μπορούμε να τους αποτρέψουμε να το κάνουν.

Ας σηκώσουμε ψηλά τα χέρια μας, όχι σαν μια δουλική αίτηση, αλλά σαν μια ανάταση ψυχής, σώματος και πνεύματος, αντλώντας ενέργεια και δύναμη, πεποίθηση και δημιουργική οργή. Ας αποδεχτούμε την δύναμή μας κι ας την κρατήσουμε για δημιουργικά, ανεξούσια έργα..

Μπορούμε να κατανοήσουμε ότι: «Είμαστε δυνατοί δεν έχουμε ανάγκη καμμία εξουσία και τις κάθε είδους μορφές κρατισμού. Μπορούμε να δημιουργήσουμε έναν άλλο κόσμο».

Ας συμφωνήσουμε, λοιπόν, στο πρώτο και απλό: Δεν ψηφίζουμε ούτε τώρα, ούτε μετά, δεν ψηφίζουμε ποτέ! Άλλωστε, η ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ δεν είναι μία στιγμιαία απόσπαση, μια ΑΠΟΧΗ, από το εκλογικό καραγκιοζιλίκι που έχει στήσει η εξουσία. Είναι μια μόνιμη στάση που ξεκόβει μια και καλή, που αναζητά απελευθερωτικές διεργασίες μαζί με άλλους έξω από εξουσιαστικές κλίκες και αντιλήψεις.

Είναι καιρός να τιναχτεί ως μια τεράστια λευκή φλόγα η τρομερή μας η οργή.

Ως πότε η υπομονή, η αυταπάτη και η εφήμερη απολαβή θα θρέφει το τέρας της εξουσίας;

Ως πότε τα ανακυκλωμένα πολιτικά σκουπίδια της εξουσίας θα προσκαλούν τον κόσμο να τα ξαναγευτεί και οι ψηφοφόροι πειθήνια θα κάθονται στο τεράστιο εκλογικό τραπέζι που τους στήνουν οι κρατούντες;

Ας χαιρετίσουμε εγκάρδια αυτούς που ήδη βαδίζουν με απελευθερωτική συνείδηση στο δρόμο της ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ και ας καλωσορίσουμε όσους πρόκειται να τον ακολουθήσουν για πρώτη φορά.

Συσπείρωση Αναρχικών

«πλεονάσματα» και «έξοδους στις αγορές».

Τί θα πεί έξοδος στις αγορές; Θα πει περισσότερα δάνεια, μεγαλύτερα χρέη και επομένως μεγαλύτερη λεηλασία του περιβάλλοντος. Γιατί μετά από τέτοιας έκτασης εξαθλίωση και ανεργία ποιός θα κάτσει να υπολογίσει τις συνέπειες του «έργου» στο οποίο θα κληθεί να δουλέψει; Ελάχιστοι, οι οποίοι θα θεωρηθούν και ο κακός δαίμονας για τους υπόλοιπους.

Είναι ολοφάνερο, λοιπόν, πώς οι κυρίαρχες κλίκες πριμοδοτούν αυτούς που αδίστακτα υπηρέτησαν τα πλέον καταστροφικά για τους ανθρώπους του ελλαδικού χώρου μέτρα.

Όλα τα κόμματα και αποκόμματα λένε ψέμματα, όταν ισχυρίζονται ότι δεν μπορούσαν να αποτρέψουν τα μνημόνια. Κάλλιστα μπορούσαν να προχωρήσουν σε ομαδικές παραιτήσεις από τα βουλευτικά αξιώματα προκαλώντας εκλογές και εμποδίζοντας την ψήφισή τους. Οι καραγκιόζηδες που δήθεν διαφωνούσαν και δεν ψήφιζαν ήταν οι μαϊντανοί στην όλη σαλάτα από απάτες και ψέμματα, με τα οποία ταΐζουν τους ανθρώπους. Επειδή, ό,τι έκαναν ήταν μέσα στο πλαίσιο καραγκιοζιλίκι που έχει στήσει η εξουσία. Είναι μια μόνιμη στάση που ξεκόβει μια και καλή, που αναζητά απελευθερωτικές διεργασίες μαζί με άλλους έξω από εξουσιαστικές κλίκες και αντιλήψεις.

Είναι καιρός να τιναχτεί ως μια τεράστια λευκή φλόγα η τρομερή μας η οργή.

Ως πότε η υπομονή, η αυταπάτη και η εφήμερη απολαβή θα θρέφει το τέρας της εξουσίας;

Ως πότε τα ανακυκλωμένα πολιτικά σκουπίδια της εξουσίας θα προσκαλούν τον κόσμο να τα ξαναγευτεί και οι ψηφοφόροι πειθήνια θα κάθονται στο τεράστιο εκλογικό τραπέζι που τους στήνουν οι κρατούντες;

Ας χαιρετίσουμε εγκάρδια αυτούς που ήδη βαδίζουν με απελευθερωτική συνείδηση στο δρόμο της ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ και ας καλωσορίσουμε όσους πρόκειται να τον ακολουθήσουν για πρώτη φορά.

Συσπείρωση Αναρχικών

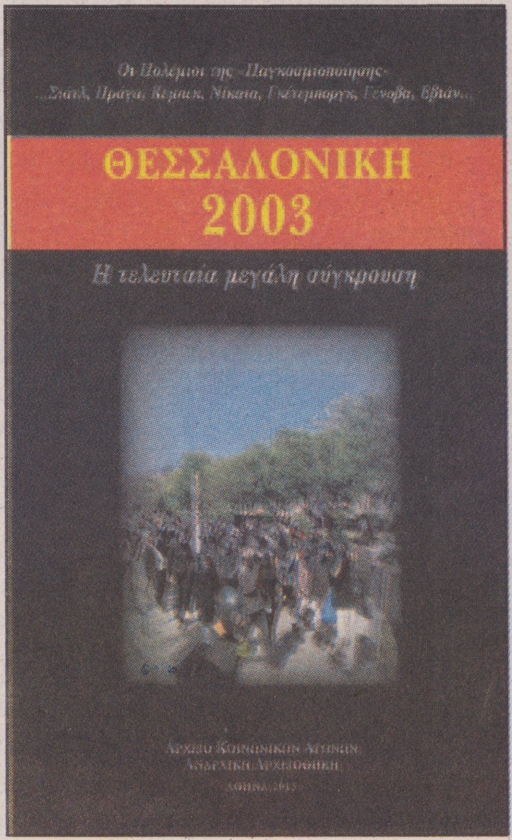

Από την ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ συνεχίζεται η διάθεση της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ δεμένης σε τόμους. Μετά τον 1ο (φύλλα 1-25) και τον 2ο ΤΟΜΟ (φύλλα 26-50) είναι έτοιμος και ο ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΜΟΣ (φύλλα 51-75)

***

Όσοι επιθυμούν να αποκτήσουν κάποιον από αυτούς τους τόμους μπορούν να τηλεφωνήσουν στο 69 73 799 207

Από την αναρχική Αρχειοθήκη κυκλοφόρησε το βιβλίο:

Οι πολέμιοι της «Παγκοσμιοποίησης» ...Σιάτλ, Πράγα, Κεμπέκ, Γκέτεμποργκ, Γένοβα, Εβιάν..

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2003

Η τελευταία μεγάλη σύγκρουση

Πρόκειται για μία συλλογή ντοκουμέντων από τις κινητοποιήσεις ενάντια στην σύνοδο της ΕΕ τον Ιούνιο του 2003, στην Θεσσαλονίκη, αλλά και όσων προηγήθηκαν και ακολούθησαν μετά από αυτήν.

Θα το βρείτε σε κεντρικά βιβλιοπωλεία της Αθήνας-Θεσσαλονίκης καθώς και στα γραφεία της Αναρχικής Αρχειοθήκης.